

UCHWAŁA Nr X/76/21

RADY MIEJSKIEJ W PASŁĘKU

z dnia 21 grudnia 2021 roku

**w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk
na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028”**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) w związku z art. 17 ust. 1 i 2 pkt 3 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2021 r. poz. 1973 ze zm.), po zasięgnięciu opinii Zarządu Powiatu Elbląskiego,

Rada Miejska w Pasłęku uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pasłęka.

§3.

Traci moc uchwała Nr VIII/58/17 Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 1 września 2017 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”.

§4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pasłęku oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pasłęku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pasłęku

mgr Marian Matuszczak

U z a s a d n i e

do uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”

Obowiązek wykonania programu ochrony środowiska wynika z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2021, poz. 1973 ze zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 1 powołanej ustawy organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1 cytowanej ustawy, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu oraz rada miasta i gminy.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” został sporządzony w celu określenia aktualnego stanu środowiska, wskazania celów środowiskowych, a także wyznaczenia zadań umożliwiających ich realizację w perspektywie wieloletniej.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2021, poz. 247 ze zm.) uzgodniono odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Program został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Powiatu w Elblągu Uchwałą Nr 80/2021 z dnia 5 października 2021 r. Zgodnie z ww. ustawą przeprowadzono konsultacje społeczne Programu. Projekt uchwały został również pozytywnie zaopiniowany przez związki zawodowe.

Uzyskane opinie uwzględniono przy konstruowaniu ostatecznej wersji dokumentów.

Mając na względzie powyższe argumenty, podjęcie niniejsze uchwały uznaje się za uzasadnione.

Załącznik do Uchwały Nr X/76/21
Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 21.12.2021 r.

Program Ochrony Środowiska
dla Gminy Pasłęk
na lata 2021-2024
z perspektywą na lata 2025-2028

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

1. Spis treści

1.	Spis treści.....	3
2.	Wykaz skrótów.....	5
3.	Wstęp.....	6
3.1.	Cel i zakres opracowania.....	6
3.2.	Opis przyjętej metodyki.....	6
3.3.	Charakterystyka Gminy.....	7
3.3.1.	Położenie.....	7
3.3.2.	Demografia.....	11
3.3.3.	Zagospodarowanie powierzchni.....	14
3.3.4.	Charakterystyka gospodarcza.....	16
3.3.5.	Klimat.....	18
3.3.6.	Budowa geologiczna i zasoby kopalin.....	19
4.	Założenia Programu Ochrony Środowiska.....	22
4.1.	Dokumenty nadrzędne i cele.....	22
4.2.	Dokumenty międzynarodowe.....	22
4.3.	Dokumenty krajowe.....	24
4.4.	Dokumenty wojewódzkie.....	32
4.5.	Dokumenty powiatowe i regionalne.....	37
5.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	39
6.	Ocena stanu środowiska.....	42
6.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	42
6.1.1.	Źródła zanieczyszczeń powietrza.....	42
6.1.2.	Jakość powietrza.....	50
6.1.3.	Zagadnienia Horyzontalne.....	56
6.1.4.	Analiza SWOT.....	58
6.2.	Ochrona przed hałasem.....	59
6.2.1.	Stan wyjściowy.....	59
6.2.2.	Źródła hałasu.....	59
6.2.3.	Zagadnienia Horyzontalne.....	68
6.2.4.	Analiza SWOT.....	68
6.3.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	69
6.3.1.	Stan wyjściowy.....	69
6.3.2.	Źródła promieniowania elektromagnetycznego.....	70
6.3.3.	Zagadnienia Horyzontalne.....	74
6.3.4.	Analiza SWOT.....	75
6.4.	Gospodarowanie wodami.....	76
6.4.1.	Stan wyjściowy - wody powierzchniowe.....	76
6.4.2.	Stan wyjściowy - wody podziemne.....	78
6.4.3.	Jakość wód - wody powierzchniowe.....	79
6.4.4.	Jakość wód - wody podziemne.....	81
6.4.5.	Zagadnienia Horyzontalne.....	82
6.4.6.	Analiza SWOT.....	84
6.5.	Gospodarka wodno-ściekowa.....	85
6.5.1.	Sieć wodociągowa.....	85
6.5.2.	Sieć kanalizacyjna.....	85
6.5.3.	Zagadnienia Horyzontalne.....	86

6.5.4.	Analiza SWOT.....	87
6.6.	Zasoby surowców naturalnych.....	87
6.6.1.	Stan aktualny.....	87
6.6.2.	Przepisy prawne.....	89
6.6.3.	Zagadnienia Horyzontalne.....	90
6.6.4.	Analiza SWOT.....	92
6.7.	Gleby.....	93
6.7.1.	. Stan aktualny.....	93
6.7.2.	Zagadnienia Horyzontalne.....	94
6.7.3.	Analiza SWOT.....	95
6.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	95
6.8.1.	Stan wyjściowy.....	95
6.8.2.	Regiony Gospodarki Odpadami.....	99
6.8.3.	Zagadnienia Horyzontalne.....	100
6.8.4.	Analiza SWOT.....	100
6.9.	Zasoby przyrodnicze.....	101
6.9.1.	Formy ochrony przyrody.....	101
6.9.1.	Lasy.....	110
6.9.2.	Zagadnienia Horyzontalne.....	111
6.9.3.	Analiza SWOT.....	112
6.10.	Zagrożenia poważnymi awariami.....	112
6.10.1.	Stan aktualny.....	112
6.10.2.	Analiza SWOT.....	113
7.	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	114
7.1.	Wyznaczone cele i zadania.....	114
7.2.	Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.....	115
7.3.	Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem.....	132
7.4.	Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.....	141
8.	System realizacji programu ochrony środowiska.....	149
8.1.	Współpraca z interesariuszami.....	150
8.2.	Edukacja ekologiczna.....	151
8.3.	Sprawozdawczość.....	153
8.4.	Monitoring realizacji programu.....	153
8.5.	Źródła finansowania.....	155
8.5.1.	Fundusze krajowe.....	155
8.5.2.	Fundusze Unii Europejskiej.....	157
9.	Spis tabel.....	160
10.	Spis rysunków.....	161

2. Wykaz skrótów

Tabela 1. Słownik skrótów.

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
Analiza SWOT	Narzędzie służące do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń.
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JCW	Jednolita część wód
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POKzA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	Ramowa Dyrektywa Wodna
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPOŚ	Wojewódzki Program Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ZS	Zespół Szkół
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka
ZMŚP	Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego

3. Wstęp

3.1. Cel i zakres opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie Gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb Gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie Gminy do roku 2022.

3.2. Opis przyjętej metodyki

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2020, poz. 1219 tj.), a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i Gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada Gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i Gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie Gminy.”

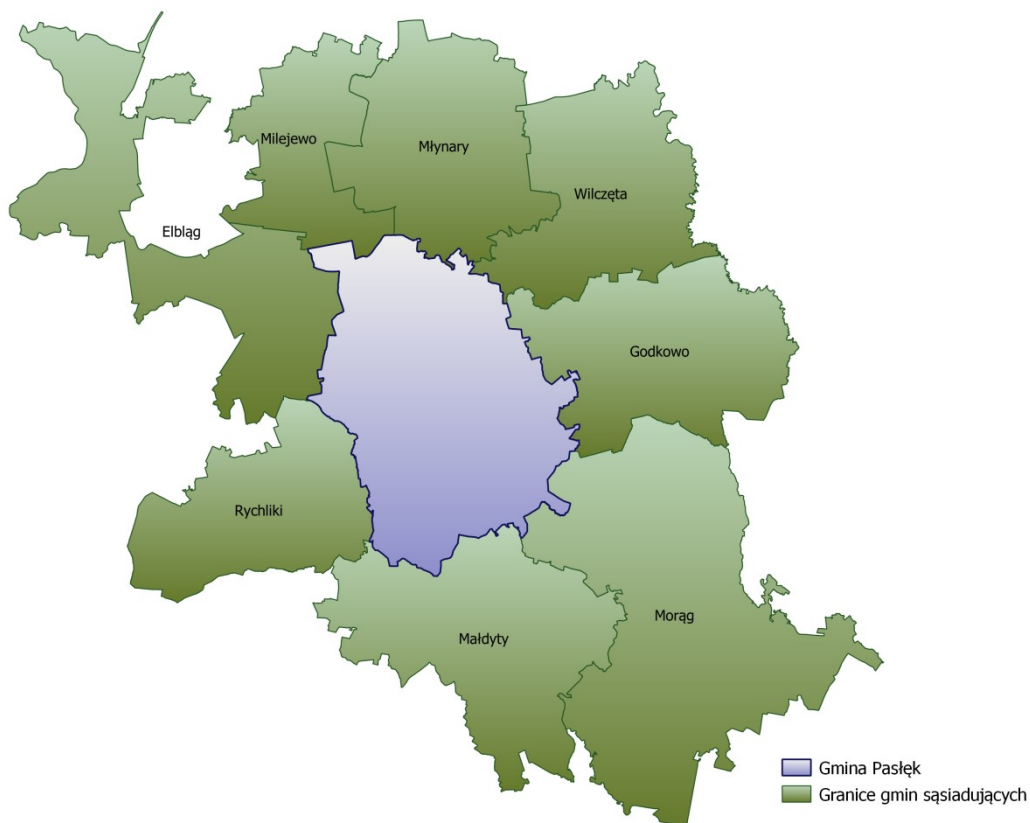
Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

3.3. Charakterystyka Gminy

3.3.1. Położenie

Gmina Pasłęk to gmina miejsko-wiejska leżąca w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie elbląskim. W skład gminy wchodzi 63 miejscowości:

• Anglity,	• Kronin,	• Rogowo,
• Aniołowo,	• Krosienko,	• Rydzówka,
• Awajki,	• Krosno,	• Rieczna,
• Bądy,	• Kudyński Bór	• Rzędy,
• Borzynowo,	• Kupin,	• Sakówko,
• Brzeziny,	• Leszczyna	• Sałkowice,
• Buczyniec,	• Kwitajny,	• Skolimowo,
• Czarna Góra,	• Łączna,	• Sokółka,
• Dargowo,	• Leżnica,	• Stare Kusy,
• Dawidy,	• Łukszty,	• Stegny,
• Drulity,	• Majki,	• Surowe,
• Gibity,	• Marianka,	• Talpity,
• Gołębki,	• Marzewo,	• Tulno,
• Gryżyna,	• Nowa Wieś,	• Wakarowo,
• Gulbity,	• Nowe Kusy,	• Wikrowo,
• Kajmy,	• Nowiny,	• Wójtowizna,
• Kały,	• Nowy Cieszyn,	• Zakrzewko,
• Kawki,	• Piniewo,	• Zielno,
• Kielminek,	• Pólko,	• Zielonka Pasłęcka,
• Kopina,	• Robity,	• Zielony Grąd.
• Krasin,	• Rogajny,	• Nowa Wieś
Cierpkie,

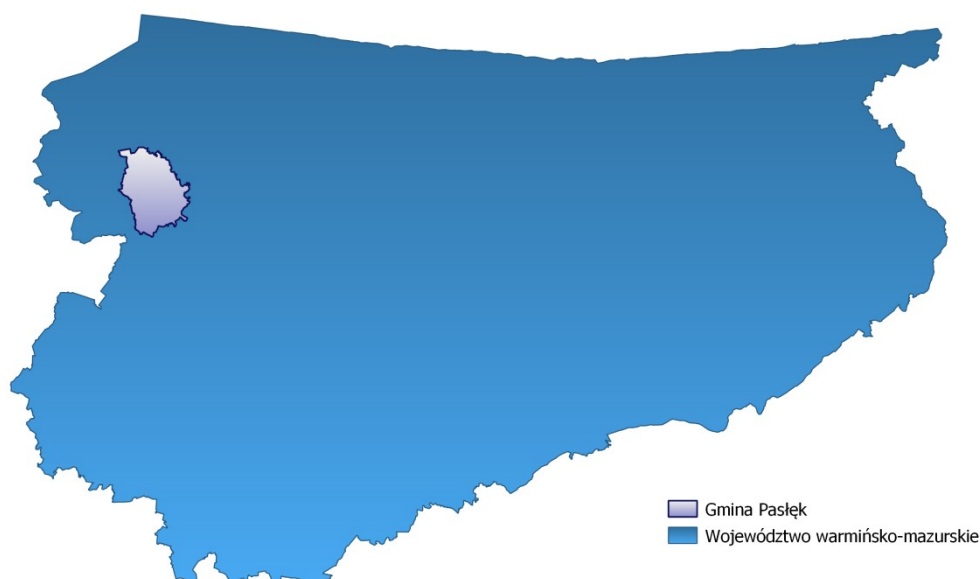
Rysunek 1. Położenie Gminy Pasłęk

źródło: www.administracja.maz.gov.pl; opracowanie własne

Rysunek 2. Gmina Pasłęk na tle powiatu.

źródło: www.administracja.maz.gov.pl; opracowanie własne

Rysunek 3. Gmina Pasłęk na tle województwa.

źródło: opracowanie własne

Gmina miejsko – wiejska Pasłęk, zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno geograficzne wprowadzonym przez J. Kondrackiego (1998), położona jest w obrębie:

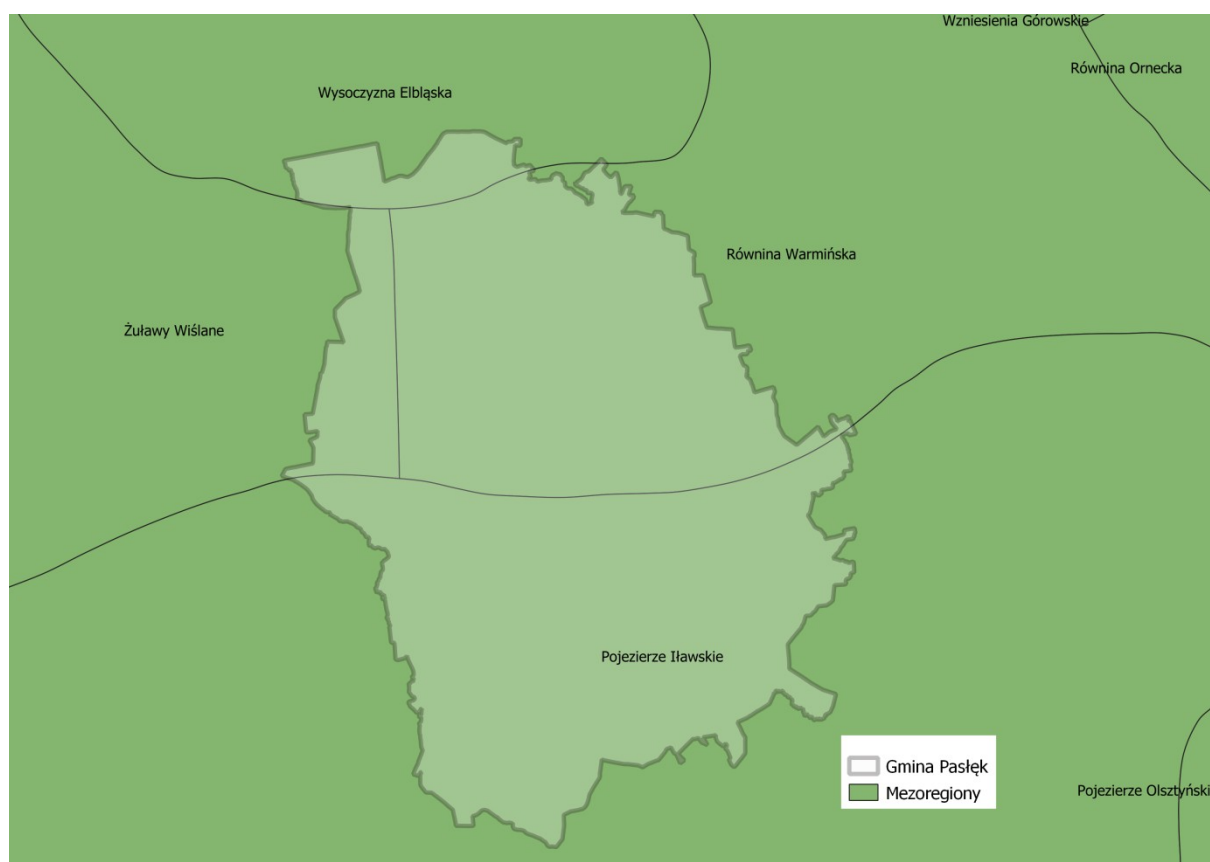
- **PROWINCJI:** Niżu Środkowoeuropejskiego,
- **PODPROWINCJI:** Pobrzeży Południowobałtyckich i Pojezierzy Południowobałtyckich,
- **MAKROREGIONÓW:** Pobrzeża Gdańskiego i Pojezierza Iławskiego (dla tej jednostki podziału na mezoregiony nie przeprowadzono),
- **MEZOREGIONÓW:** Równiny Warmińskiej, Wysoczyzny Elbląskiej.

Równina Warmińska znajduje się na wschód i południowy wschód od Wysoczyzny Elbląskiej nad rzekami Baudą i dolną Pasłęką, zajmując obszar około 640 km². Powierzchnia równiny pochyla się ogólnie w kierunku północnym i opada stopniem terenowym do ciągnącego się wzdłuż Zalewu Wiślanego Wybrzeża Staropruskiego. Na południu granica z Pojezierzem Iławskim zaznacza się kilkudziesięciometrową różnicą wysokości oraz zmianą typu krajobrazu z równinnego na pojezierny i biegnie na południe od Pasłęka nad rzeką Wąską. Zastoisko warmińskie nie sięgało w okolice Pasłęka, gdzie powierzchnię terenu buduje glina morenowa.

Pojezierze Iławskie jest symetrycznym odpowiednikiem Pojezierza Wschodniopomorskiego, przy czym dzieli je Dolina Dolnej Wisły traktowana jako odrębny makroregion. Południową granicę Pojezierza Iławskiego wyznacza zasięg fazy pomorskiej i dolny bieg dopływu Wisły – Osy, a na wschodzie częściowo dolina Drwęcy. Na północy charakteryzowana jednostka

graniczy z Żuławami Wiślanymi i Równiną Warmińską, a od wschodu łączy się z Pojezierzem Olsztyńskim. Wysokości nad poziom morza wzrastają w kierunku północno – wschodnim od 50 – 60 m na krawędzi dolny Wisły do 140 m. Region obejmuje powierzchnię 4230 km². Pojezierze Iławskie obfituje w jeziora, spośród których jeziora Drwęckie i Jeziorak połączone są zabytkowym Kanałem Elbląskim z połowy XIX wieku m.in. przez Jezioro Drużno.

Północne krańce gminy Pasłęk leżą w obrębie Wysoczyzny Elbląskiej, która obejmuje 450 km² falistej kępy wysoczyznowej dochodzącej do 197 m i opadającej stromymi stokami ku Zalewowi Wiślanemu i Żuławom Wiślanym, a mniej wyraźnie ku Równinie Warmińskiej. Znaczna wysokość względna wysoczyzny przyczyniła się do powstania głębokich rozcięć erozyjnych¹.

Rysunek 3. Położenie gminy Pasłęk na tle krain fizycznogeograficznych

źródło: opracowanie własne

¹ źródło: <https://paslek.pl/polozenie-i-krajobraz.html>

3.3.2. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2020 r. gminę Pasłęk zamieszkiwało 19 205 osób, z czego 9 440 stanowili mężczyźni, natomiast 9 765 kobiety. Powierzchnia gminy Pasłęk wynosi: 264,4 km², co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 73 os./km².

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.12.2020 r.).

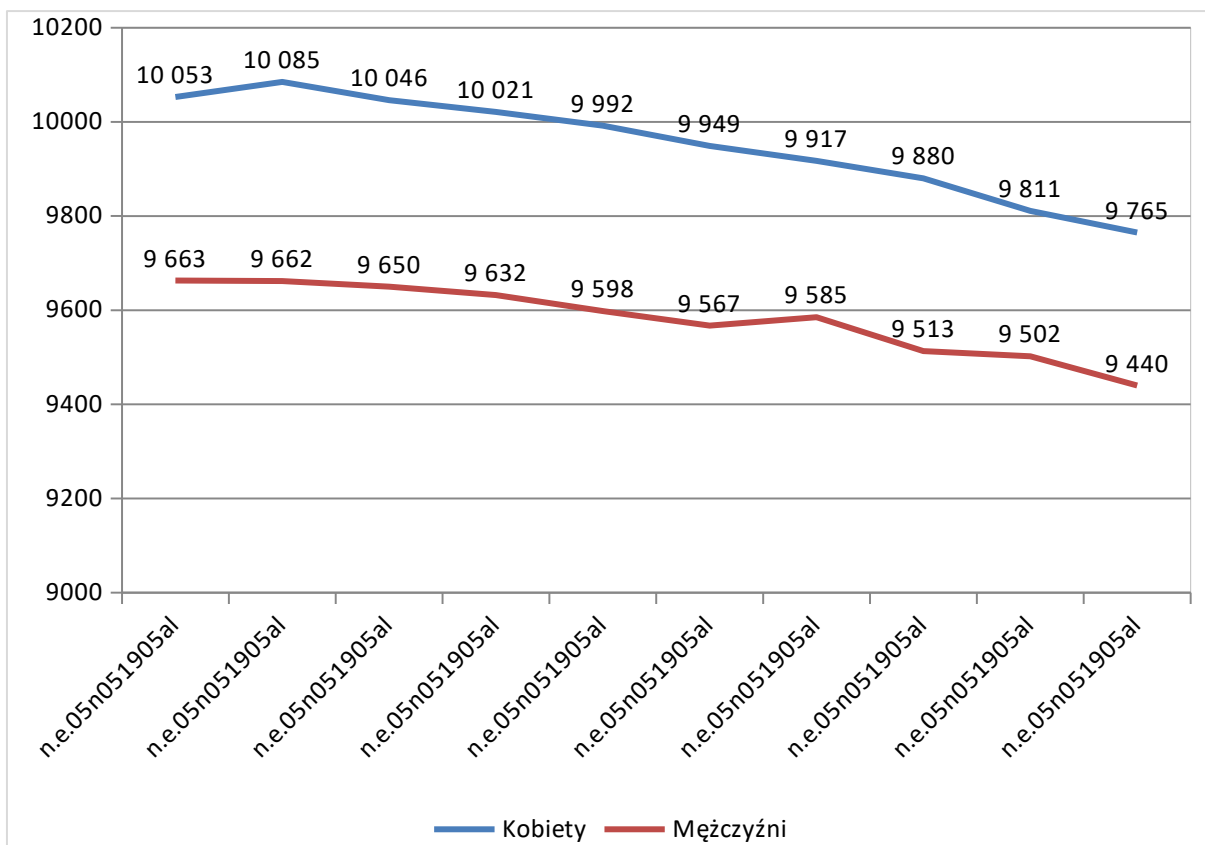
Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
		2018	2019	2020
Ludność				
Liczba ludności (ogółem)	osoba	19 393	19 313	19 205
Liczba mężczyzn	osoba	9 513	9 502	9 440
Liczba kobiet	osoba	9 880	9 811	9 765
Wskaźnik ludności w mieście				
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-92	-35	-66
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	-4,7	-1,8	-3,4
Saldo migracji zagranicznych	osoba	-23	-35	-6
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	-1,18	-1,81	-0,31
Ludność na 1 km ²	osoba	73	73	73
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-5,6	-4,1	-5,6
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem				
W wieku przedprodukcyjnym	%	18,9	19,0	19,3
W wieku produkcyjnym	%	61,5	60,8	59,8
W wieku poprodukcyjnym	%	19,6	20,2	21,0

źródło: GUS, Stan, Ruch naturalny i wędrownicy ludności w roku według podziału administracyjnego

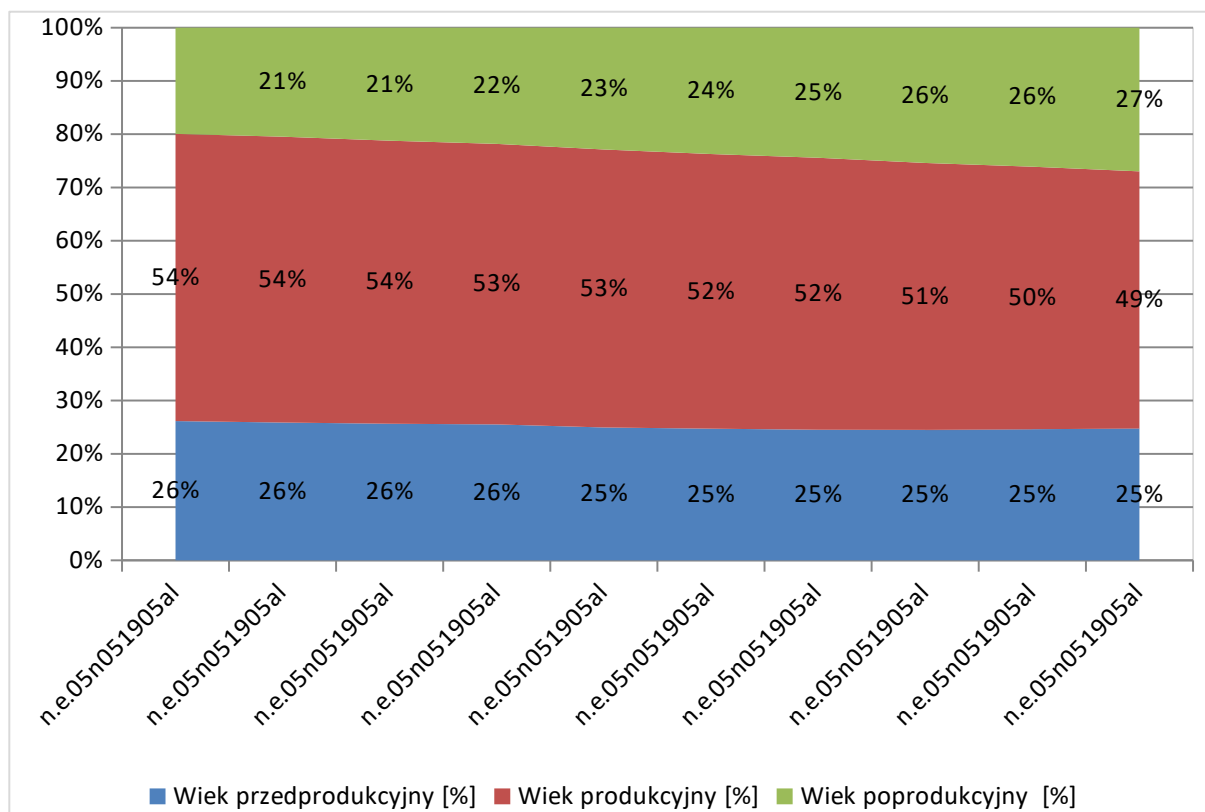
Tabela 3. Liczba ludności Gminy Pasłęk latach 2011-2020.

Lp.	Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.	2011	19 716	9 663	10 053
2.	2012	19 747	9 662	10 085
3.	2013	19 696	9 650	10 046
4.	2014	19 653	9 632	10 021
5.	2015	19 590	9 598	9 992
6.	2016	19 516	9 567	9 949
7.	2017	19 502	9 585	9 917
8.	2018	19 393	9 513	9 880
9.	2019	19 313	9 502	9 811
10.	2020	19 205	9 440	9 765

źródło: GUS, stan na 31.12.2019 r.

Rysunek 4. Ilość ludności wg płci
źródło: GUS, opracowanie własne

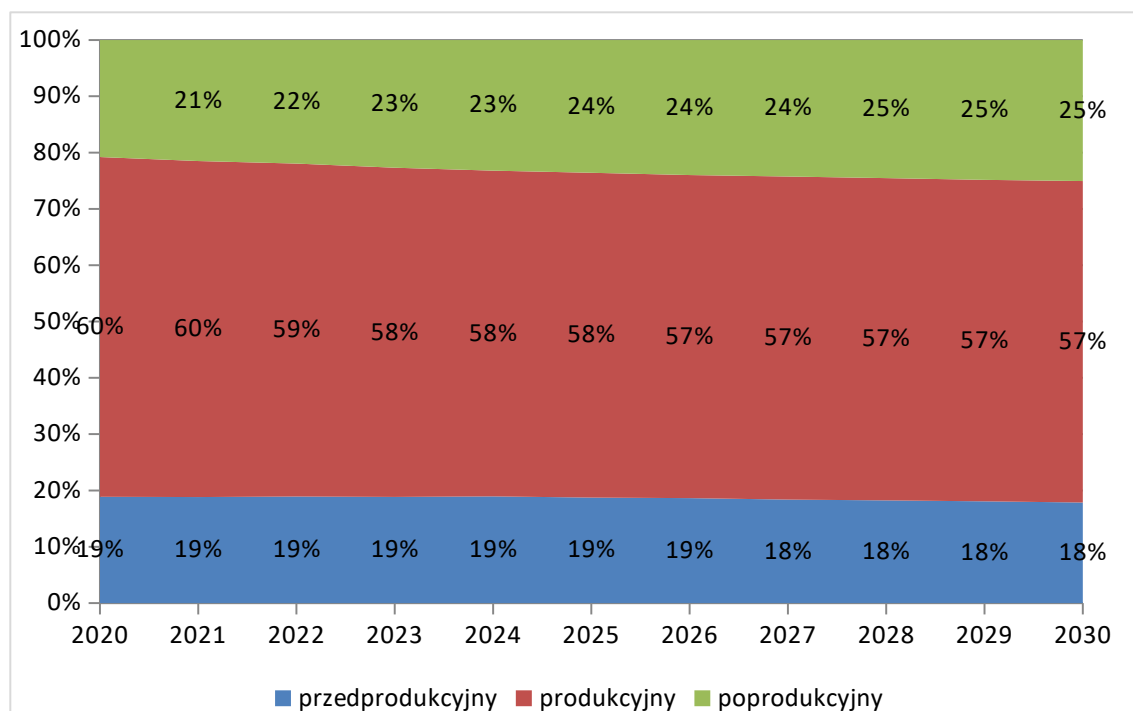
Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w procencie ludności ogółem
źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach systematycznie spada. Zaobserwować można również wystąpienie procesu starzenia się społeczeństwa, przejawiającego się w zmniejszającej się dynamicznie populacji osób w wieku produkcyjnym oraz wzrastającej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Tabela 4. Prognoza ludności gminy Pasłęk na lata 2020-2030

Lp.	Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Ogólna liczba ludności
1.	2020	6 195	11 614	4 002	19 249
2.	2021	6 177	11 450	4 122	19 182
3.	2022	6 138	11 300	4 196	19 114
4.	2023	6 106	11 131	4 320	19 042
5.	2024	6 034	10 975	4 401	18 968
6.	2025	5 912	10 897	4 455	18 892
7.	2026	5 798	10 800	4 515	18 820
8.	2027	5 657	10 755	4 545	18 744
9.	2028	5 572	10 681	4 581	18 667
10.	2029	5 487	10 613	4 615	18 585
11.	2030	5 400	10 560	4 634	18 498

źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/>

Rysunek 6. Prognoza udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w procencie ludności ogółem ludności Miasta Pasłęk na lata 2020-2030

źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/>; opracowanie własne

Jak można zauważyć w *Prognozie ludności gmin na lata 2017-2030* (Zestawienie dla Gminy Pasłęk zaprezentowano na powyższym rysunku) procent osób w wieku poprodukcyjnym nadal będzie się zwiększał.

3.3.3. Zagospodarowanie powierzchni

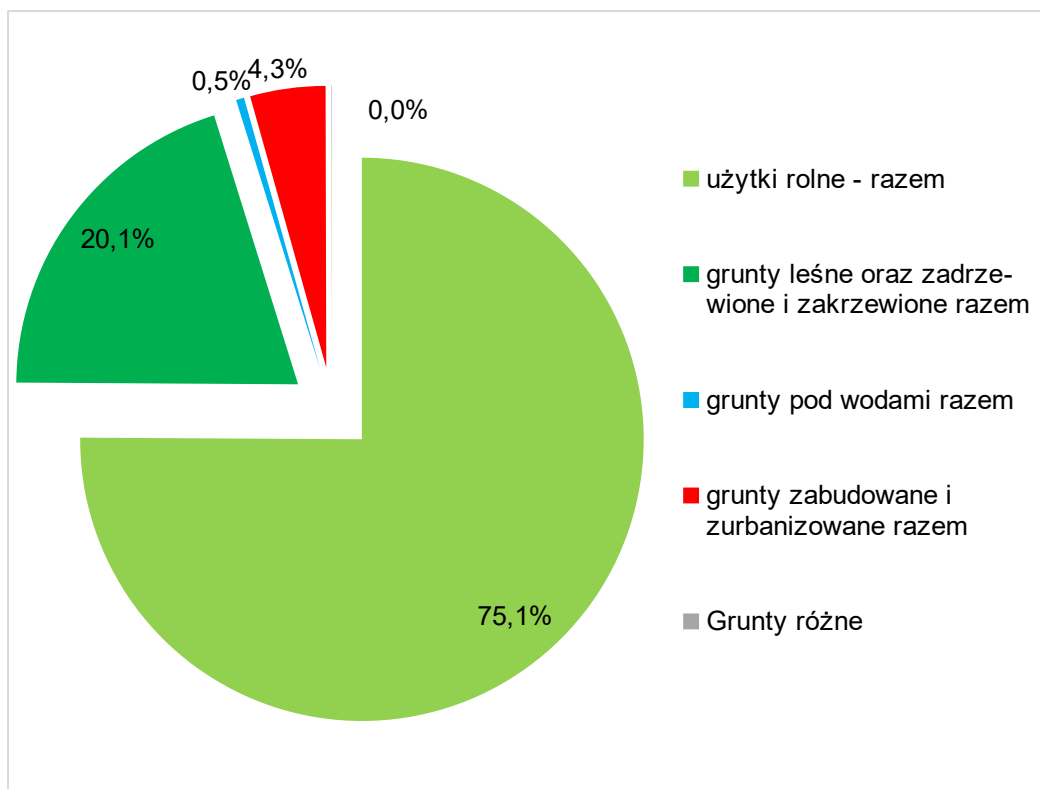
Powierzchnia Gminy Pasłęk jest wykorzystywana jako użytki rolne, leśne, zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami oraz grunty zabudowane i zurbanizowane. Wyszczególnienie dla poszczególnych grup zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 5. Powierzchnia ewidencyjna według kierunków wykorzystania [01.01.2020r.]

Lp.	Nazwa	Jedn.
1.	użytki rolne - razem	18492 ha
2.	użytki rolne - grunty orne	12517 ha
3.	użytki rolne - sady	23 ha
4.	użytki rolne - łąki trwałe	1134 ha
5.	użytki rolne - pastwiska trwałe	4383 ha
6.	użytki rolne - grunty rolne zabudowane	305 ha
7.	użytki rolne - grunty pod rowami	130 ha
Pozostałe grunty		
8.	grunty leśne - razem	4945 ha
9.	grunty leśne - lasy	4749 ha
10.	grunty leśne – grunty zadrzewione i zakrzewione	196 ha
11.	grunty pod wodami razem	114 ha
12.	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	96 ha
13.	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	18 ha
14.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	1064 ha
15.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	80 ha
16.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	5 ha
17.	grunty zabudowane i zurbanizowane – inne tereny zabudowane	52 ha
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	9 ha
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	29 ha
20.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – drogi	806 ha
21.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – kolejowe	76 ha
22.	grunty zabudowane i zurbanizowane – użytki kopalniane	7 ha
23.	tereny różne	9 ha
24.	nieużytki	522 ha
POWIERZCHNIA OGÓŁEM		25146 ha

Źródło Starostwo Powiatowe Elbląg

Przeważająca część obszaru Gminy Pasłęk jest wykorzystywana pod użytki rolne 75,1%, natomiast grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione stanowią 20,1%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 4,3 % oraz grunty pod wodami – 0,5 % powierzchni gminy (poniższy rysunek).

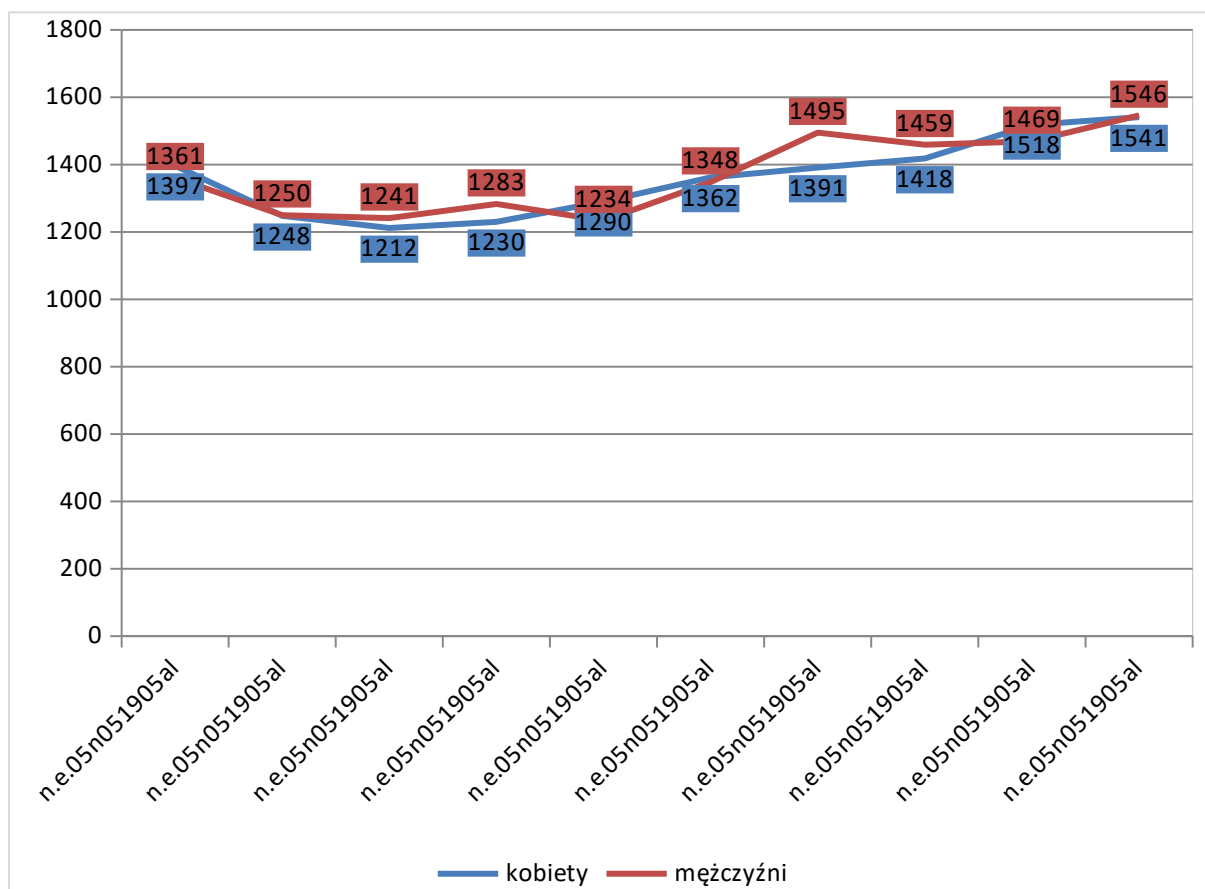
Rysunek 7. Podział powierzchni geodezyjnej według kierunków wykorzystania Gminy Pasłęk

źródło: UM Pasłęk, opracowanie własne

Powierzchnie nieprzepuszczające wody, czyli obszary zabudowane i zurbanizowane (w tym tereny mieszkaniowe, tereny przemysłowe, tereny inne zabudowane, tereny zurbanizowane niezabudowane, tereny rekreacji i wypoczynku, tereny komunikacyjne – drogi, tereny komunikacyjne – kolejowe i inne) stanowią blisko 54,2% całego obszaru Pasłęka, co może wpłynąć niekorzystnie na sytuację miasta wobec zmian klimatu prowadząc do zintensyfikowania zjawisk takich jak powódzie miejskie czy miejska wyspa ciepła.

3.3.4. Charakterystyka gospodarcza

W 2020 wg danych GUS pracowało 3087. Na poniższym rysunku przedstawiono ilość osób pracujących w gminie Pasłęk w latach 2011-2020 według płci.

Rysunek 8. Ilość osób pracujących w Gminie Pasłęk w latach 2010-2018 według płci
źródło: GUS

Warto również zauważyć, że bezrobocie w Gminie Pasłęk miało przez ostatnie lata tendencję malejącą. Jak zaprezentowano na poniższym rysunku bez względu na płeć ilość osób pozostających bez pracy spadała, niestety od 2018 r. znów zaczęła rosnąć osiągając w 2020 r. liczbę 1232 (685 bezrobotnych kobiet i 547 bezrobotnych mężczyzn).

Rysunek 9. Ilość osób bezrobotnych w Gminie Pasłęk w latach 2011-2020 według płci
źródło: GUS

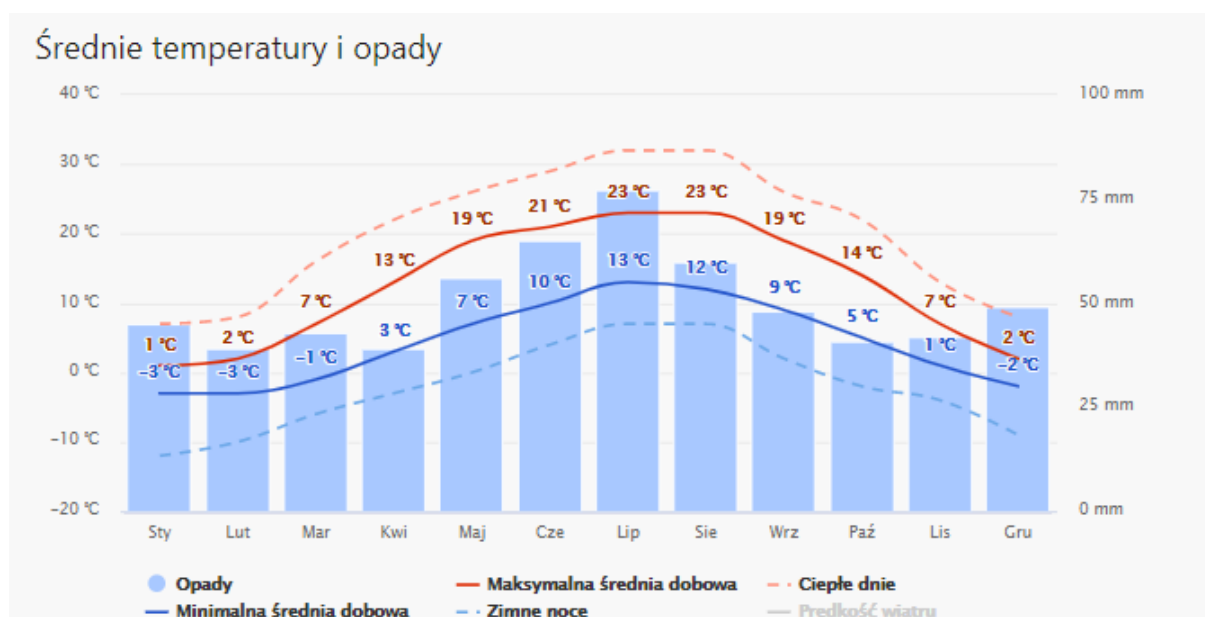
W gminie Pasłęk w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 1 472 podmioty gospodarki narodowej, z czego 1 178 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 138 nowych podmiotów, a 76 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najczęściej (160) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (121) w roku 2012. W tym samym okresie najczęściej (184) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (76) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2019 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Pasłęk najczęściej (66) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (1 409) jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 3,9% (58) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 27,2% (400) podmiotów, a 68,9% (1 014) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Pasłęk najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (23.3%) oraz Budownictwo (19.6%).

Pasłęk jest atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej. Inwestowaniu w Pasłęk sprzyja zawsze przychylna i otwarta na propozycje współpracy postawa władz samorządowych, które pragną, aby Pasłęk stał się miejscem pomnażania kapitału sprzyjającego harmonijnemu rozwojowi miasta ².

² źródło: <https://paslek.pl/podstawowe-informacje.html>

3.3.5. Klimat

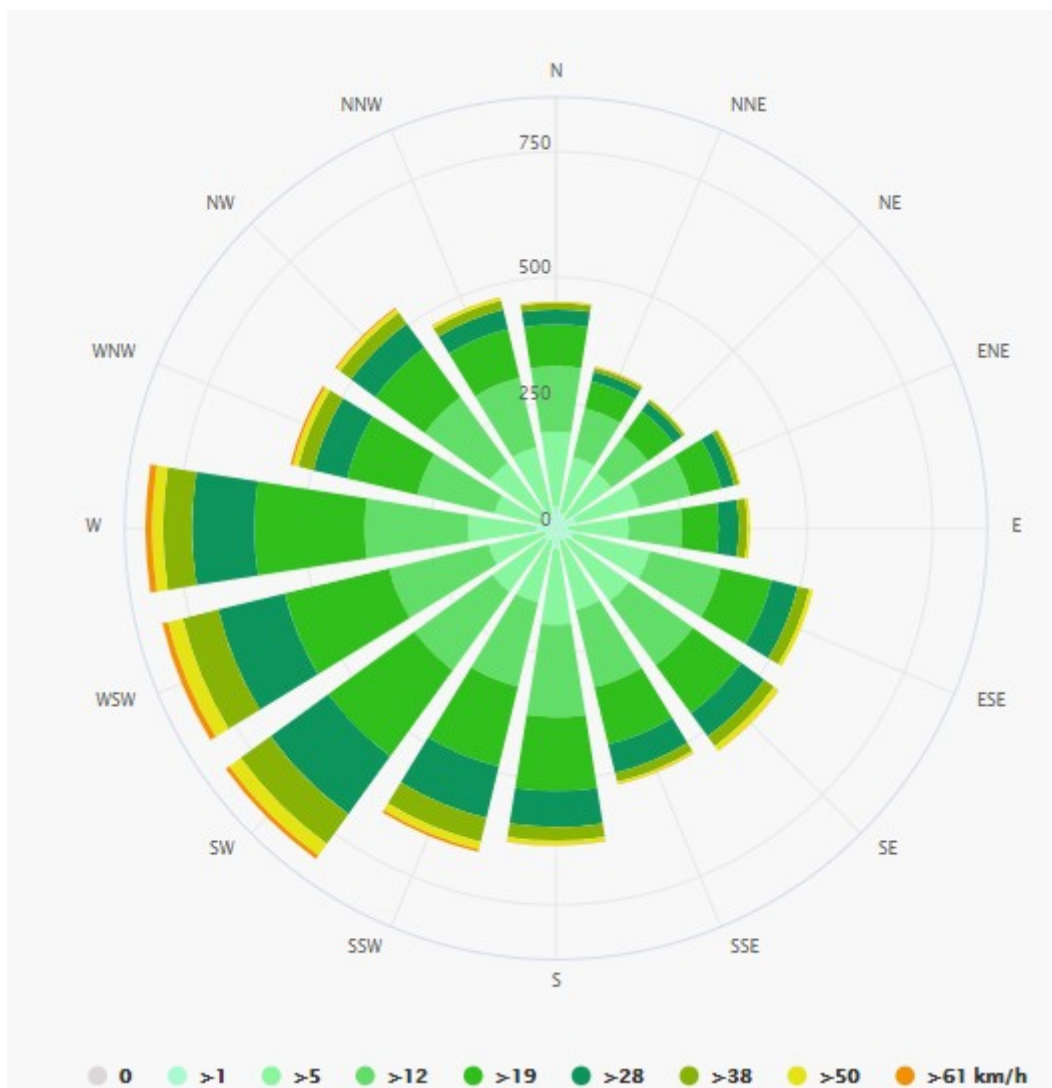
Gmina Pasłęk położona jest w regionie klimatycznym pomorsko-warmińskim (Stachy, 1987), w którym obserwuje się wpływy zarówno klimatu morskiego jak i kontynentalnego. Teren Żuław charakteryzuje się szczególnie dużą wilgotnością powietrza i gruntu, wynikającą z płytkiego występowania wód podziemnych i gęstej sieci cieków powierzchniowych. Częstym zjawiskiem jest inwersja temperatury, wywołana wpływem chłodnego powietrza z sąsiednich wysoczyzn. Ponadto występują w tym rejonie silne prądy powietrza, wynikające z rozległości obszaru i braku zadrzewienia. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,8°C. Charakterystyczna jest stosunkowo mała ilość opadów atmosferycznych w stosunku do otaczających wysoczyzn. Średnie roczne sumy opadów dla Żuław Elbląskich wynoszą około 550–600 mm i wzrastają w kierunku wschodnim, osiągając w Elblągu 659 mm. Najbardziej intensywne opady przypadają na miesiące letnie. Pokrywa śnieżna w rejonie Żuław utrzymuje się około 60 dni w roku. Klimat wysoczyzny w stosunku do obszaru Żuław odznacza się znacznie większymi i bardziej kontynentalnymi amplitudami temperatur. Większe są opady atmosferyczne, dłuższy czas zalegania pokrywy śnieżnej oraz krótszy czas wegetacji. Średnia temperatura roczna wynosi od 7,0o do 7,6oC. Na obszarach wysoczyznowych opady dochodzą do 700 mm. Średnie sumy opadów półrocza letniego są wyższe niż na Żuławach i wynoszą 400– 450 mm. Czas zalegania pokrywy śnieżnej na wysoczyznach wynosi około 70–80 dni w roku. Okres wegetacyjny trwa 205 do 210 dni³.

Rysunek 10. Średnie temperatury i opady występujące na terenie Gminy Pasłęk.

źródło: <https://www.meteoblue.com/>

³ źródło: Objasnienia Do Mapy Geośrodowiskowej Polski. Arkusz PASŁĘK (95) <http://bazadata.pgi.gov.pl/data/mgsp/txt/mgsp0095.pdf>

Rysunek 11. Róża wiatrów gminy Pasłęk.

źródło: <https://www.meteoblue.com>

3.3.6. Budowa geologiczna i zasoby kopalin

Pasłęk leży w obrębie syneklizy perybałtyckiej, będącej jednym z elementów strukturalnych platformy wschodnioeuropejskiej. Prekambryjskie, krystaliczne podłoże zbudowane głównie z granitów i granodiorytów, występuje na głębokości około 3000 m i łagodnie zapada w kierunku północno-zachodnim. Obejmuje utwory klastyczne, węglanowe i ewaporatowe kambru, ordowiku, syluru i permu. Łączna miąższość tego kompleksu wynosi około 1200 m. Kompleks mezozoiczny reprezentowany jest przez osady klastyczne i węglanowe triasu, jury i kredy, których łączna miąższość wynosi około 1400 m.

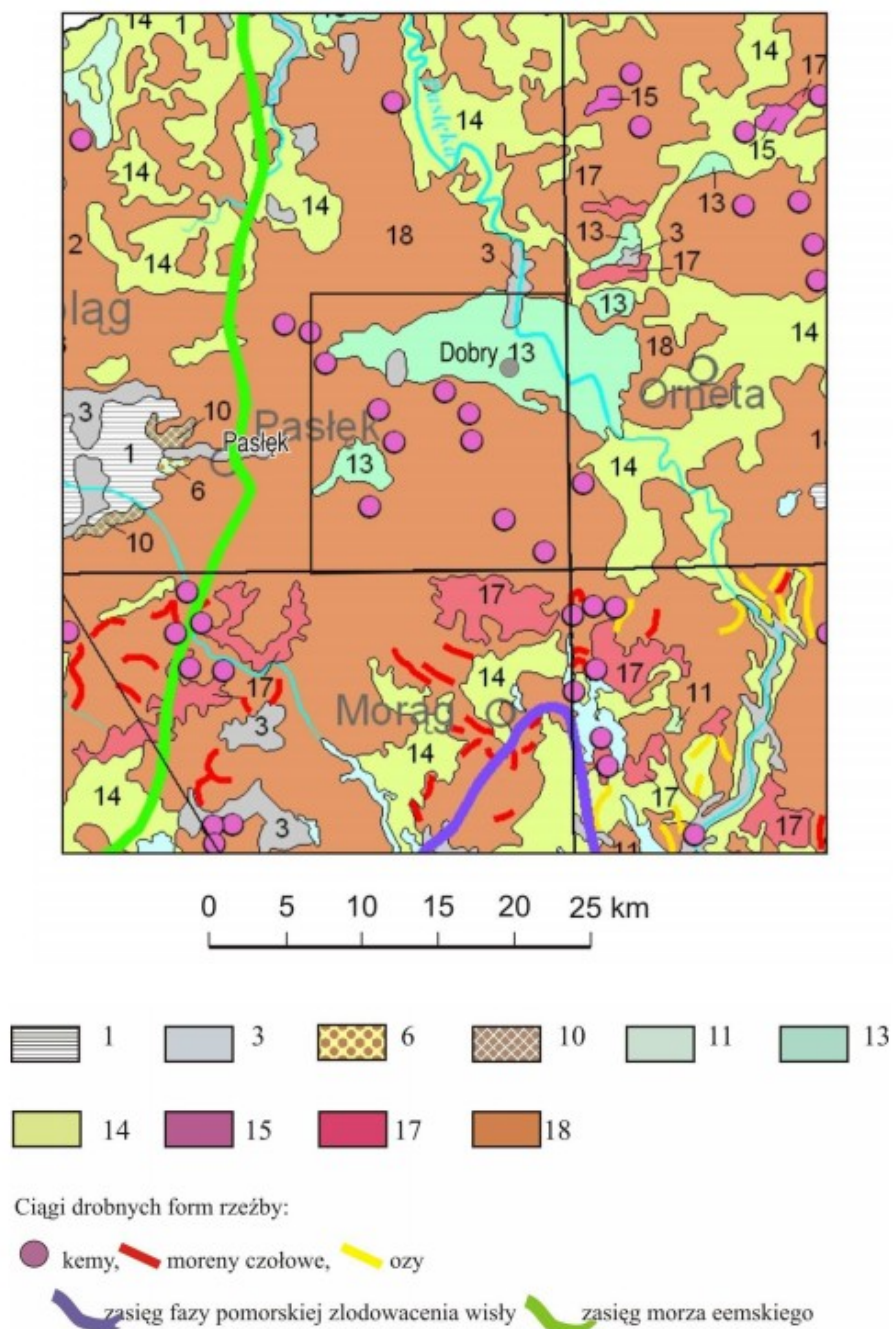
Utwory paleogenu stwierdzono we wschodniej części obszaru w obrębie Żuław Elbląskich, a także w rejonie miejscowości Dawidy na Wysoczyźnie Elbląskiej. Są to głównie piaski kwarcowe z glaukonitem bądź piaski pylaste i wapniste czasami z kongrecjami fosforytowymi. Osady miocenu zostały nawiercone w rejonie miejscowości Bogaczewo, w zachodniej części omawianego obszaru. Reprezentowane są przez ility, ility pylaste i mułki przewarstwione utworami brunatnowęglowymi. Maksymalna miąższość tych utworów wynosi 34 m. Utwory czwartorzędowe pokrywają ciągłą pokrywą cały obszar. Ich miąższość

jest znaczna (170–220 m), ale dość zróżnicowana ze względu na duże deniwelacje podłoża przedczwartorzędowego, powstałe wskutek procesów glacitektonicznych i erozyjnych. Na omawianym obszarze stwierdzono występowanie osadów związanych ze zlodowaczeniami Sanu 1, Sanu 2, Odry, Warty i Wisły. Najstarszymi utworami plejstocenu są piaski wodnolodowcowe, wypełniające obniżenia w stropie starszego podłoża i związane z transgresją zlodowaczenia Sanu 1.

Występowanie piasków lodowcowych ograniczone jest do rynny subglacialnej doliny rzeki Wąskiej. Są to różnoziarniste piaski z przeławiczeniami spływowych glin zwałowych. Osady sandrowe w postaci Żwirów i piasków przekątnie bądź równolegle warstwowanych występują w formie izolowanych płatów na stoku Wyniesienia Elbląskiego oraz w rynnie rzeki Wąskiej (Kupin). Ze stadiem górnym zlodowaczenia Wisły związane są także niewielkie wystąpienia ilów zastoiskowych w okolicach Rogajń i Aniołowa. U schyłku zlodowaczenia Wisły uformowana została dzisiejsza rzeźba tego obszaru. Powstała wówczas równoleżnikowa

rynna subglacialna, wykorzystywana obecnie przez rzekę Wąską, jak również system krawędzi o przebiegu wschód–zachód, będących wynikiem aeralnego zaniku lądolodu. Jest to również okres tworzenia się licznych zagłębień bezodpływowych związanych z wytopianiem się brył martwego lodu ⁴.

⁴Źródło: Objasnienia Do Mapy Geośrodowiskowej Polski. Arkusz PASŁĘK (95)
<http://bazadata.pgi.gov.pl/data/mgsp/txt/mgsp0095.pdf>

Rysunek 12. Położenie arkusza Pasłęk na tle Mapy geologicznej Polski w skali 1:500 000 wg Marksa, Bera, Gogołka, Piotrowskiej.

Czwartorzęd: Holocen: 1 – piaski, mułki, ropy, gytie jeziorne, 3 – piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły;

Czwartorzęd nierozdzielony: 6 – piaski i żwiry stożków napływowych; Plejstocen, zlodowacenia północnopolskie: 10 – gliny, piaski i gliny z rumoszeniami, soliflukcyjno-deluwialne, 12 – piaski i mułki jeziorne, 13 – ropy, mułki i piaski zastoiskowe, 14 – piaski i żwiry sandrowe, 17 – Żwiry, piaski, glazy i gliny moren czołowych, 18 – gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i Żwiry lodowcowe; interglacjał eemski: 19 – torfy, gytie, kreda jeziorna, ropy, mułki oraz piaski, Żwiry i mułki rzeczno-jeziorne; zlodowacenia środkowopolskie: 28 – piaski i mułki rzeczno-jeziorne

źródło: Objasnienia Do Mapy Geośrodowiskowej Polski. Arkusz PASŁĘK (95)

<http://bazadata.pgi.gov.pl/data/mgsp/txt/mgsp0095.pdf>

4. Założenia Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 zgodny jest z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami europejskimi, krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi. Dokument uwzględnia także założenia określone w innych dokumentach lokalnych.

4.1. Dokumenty nadrzędne i cele

Uwarunkowania wspólnotowe

Podstawę Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska stanowi VII Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (7th European Action Plan, w skrócie EAP). Wskazuje on na konieczność zastosowania strategicznego podejścia do problemów środowiskowych. Takie podejście powinno wykorzystywać różne środki oraz instrumenty, aby regulować działania podejmowane przez przedsiębiorców, konsumentów, polityków i obywateli.

Zgodność celów, zawartych w VII Europejskim Programie Działań na Rzecz Ochrony Środowiska, została osiągnięta poprzez ich szczegółową analizę oraz dopasowanie do lokalnych potrzeb Gminy.

4.2. Dokumenty międzynarodowe

4.2.1. Zrównoważona Europa 2030 - Polityka, strategia i przepisy UE dotyczące celów środowiskowych oraz celów w dziedzinie energii i klimatu do 2030 roku

Ramy klimatyczno-energetyczne do roku 2030 obejmują ogólnounijne cele i cele polityczne na okres od 2021 r. do 2030 r. Kluczowe cele na 2030 r.:

- Co najmniej 40% redukcja emisji gazów cieplarnianych (od poziomów z 1990 r.).
- Co najmniej 32% udział energii odnawialnej.
- Co najmniej 32,5% poprawa efektywności energetycznej.

Cel 40% emisji gazów cieplarnianych jest realizowany przez unijny system handlu uprawnieniami do emisji, rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego z celami redukcji emisji państw członkowskich oraz rozporządzenie w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa. W ten sposób wszystkie sektory przyczynią się do osiągnięcia celu 40%, zarówno poprzez redukcję emisji, jak i zwiększenie pochłaniania.

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu Komisja zaproponowała we wrześniu 2020 r. podniesienie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r., w tym emisji i pochłaniania, do co najmniej 55% w porównaniu z 1990 r. Komisja przyjrzała się działaniom wymagany we wszystkich sektorach, w tym zwiększonej efektywności energetycznej i energii odnawialnej, i rozpoczęła proces przygotowywania szczegółowych wniosków ustawodawczych do czerwca 2021 r. W celu wdrożenia i osiągnięcia zwiększonych ambicji. Umożliwi to UE przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu i realizację zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego poprzez aktualizację jej wkładu ustalonego na szczeblu krajowym.

4.2.2. Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21

Jeden z najważniejszych programów międzynarodowych dotyczących zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia w których człowiek oddziałuje na środowisko.

Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka;
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast);
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom);
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych;
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi;
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi;
- powstrzymanie niszczenia lasów;
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich;
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania);
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy;
- edukacja ekologiczna.

Agenda stała się priorytetowym dokumentem dla formułowania celów wszystkich dziedzin życia społeczno - gospodarczego, opartych na zasadzie zrównoważonego rozwoju. W oparciu o przyjęte w niej zasady organizowane są międzynarodowe i europejskie systemy wspierania rozwoju.

4.2.3. Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS)

Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny oddziaływania wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Innymi dokumentami o międzynarodowej randze i charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, sygnowane przez stronę polską, m.in.: Konwencja Ramsarska o obszarach wodno - błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982r.) i Regina (1987r.), Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo), Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r., Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987r. wraz z poprawkami londyńskim (1990r.), wiedeńskimi (1992r.), Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r., Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992r. Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997r. wraz z Protokołem.

4.2.4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ)

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE „jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko”.

4.3. Dokumenty krajowe

4.3.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.

1. Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”:
 - a) Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - b) Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
 - c) Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
 - d) Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
 - e) Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
 - f) Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
2. Cel 8: „Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych”:
 - a) Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
 - b) Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
 - c) Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
 - d) Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast.
3. Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”:
 - a) Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 1378) ulegają zmianie tworzenie dok. ws. rozwoju. Najistotniejszą zmianą wprowadzaną w ustawie jest odejście od długookresowej strategii rozwoju i koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. Po wejściu w życie ustawy, podstawowym dokumentem strategicznym odnoszącym się do rozwoju kraju stanie się średniookresowa strategia rozwoju kraju, która ma łączyć aspekty społeczne, gospodarcze i przestrzenne.

Zgodnie z ustawą - Art. 33. Traci moc:

- 1) koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. z 2012 r. poz. 252);
- 2) długookresowa strategia rozwoju kraju przyjęta uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (M.P. poz. 121).

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

4.3.2. Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
 - Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny,
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
 - Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta
 - Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich,
3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport
 - Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,
 - Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia
 - Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju,
 - Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej,
 - Kierunek interwencji – Rozwój techniki,
5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko
 - Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,
 - Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
 - Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,
 - Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją,

- Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi,
- Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami,
- Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

4.3.3. Polityka ekologiczna państwa 2030

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne.

Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.

Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.

Kierunki interwencji:

- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.

Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Kierunki interwencji:

- Przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Cel szczegółowy IV: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.

Kierunki interwencji:

Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.

Cel szczegółowy V: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Kierunki interwencji:

Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Polityka ekologiczna państwa 2030 uchyla Strategię „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

4.3.4. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Uchwała Nr 7 Rady Ministrów z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki "Dynamiczna Polska 2020"

Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

1. Kierunek działań 1.2. Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych

- Działanie 1.2.3. Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu,
- Działanie 1.2.4. Wspieranie różnych form innowacji,
- Działanie 1.2.5. Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),

2. Kierunek działań 1.3. Uproszczenie, zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki

- Działanie 1.3.2. Eliminacja szkodliwych subsydiów i racjonalizacja ulg podatkowych,

Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

3. Kierunek działań 3.1. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki,

- Działanie 3.1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej,
- Działanie 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu,
- Działanie 3.1.3. Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW),
- Działanie 3.1.4. Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,

4. Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia
 - Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów,
 - Działanie 3.2.2. Stosowanie zasad zrównoważonej architektury.

4.3.5. Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku"

- Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności
- Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko

4.3.6. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. w sprawie przyjęcia "Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030"

1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska
 - Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska
 - Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom

4.3.7. Strategia „Sprawne Państwo 2020”

Uchwała Nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013r. w sprawie przyjęcia strategii "Sprawne Państwo 2020".

1. Cel 3: Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych
 - a) Kierunek interwencji 3.2. – Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju
 - Przedsięwzięcie 3.2.1. – Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
 - Przedsięwzięcie 3.2.2. – Zapewnienie ładu przestrzennego,
 - Przedsięwzięcie 3.2.3. – Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,
2. Cel 5: Efektywne świadczenie usług publicznych
 - a) Kierunek interwencji 5.2. – Ochrona praw i interesów konsumentów
 - Przedsięwzięcie 5.2.3. – Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,
 - b) Kierunek interwencji 5.5. – Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych
 - Przedsięwzięcie 5.5.2. – Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,
3. Cel 7: Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego
 - a) Kierunek interwencji 7.5. – Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
 - Przedsięwzięcie 7.5.1. – Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

4.3.8. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Uchwała Nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022”.

1. Cel 3: Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego
 - a) Priorytet 3.1. – Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej
 - Kierunek interwencji 3.1.3. – Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,
2. Cel 4: Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa
 - a) Priorytet 4.1. – Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego
 - Kierunek interwencji 4.1.1. – Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną.
 - Kierunek interwencji 4.1.2. – Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa.
 - Kierunek interwencji 4.1.3. – Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa.
 - Kierunek interwencji 4.1.4. – Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

4.3.9. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030"

- 1) Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
 - Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
 - Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
- 2) Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
 - Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

4.3.10. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Uchwała Nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030"

1. Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:
 - 1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej:
 - 1.2.4. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej.

4.3.11. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku

2 lutego 2021 r. Rada Ministrów na posiedzeniu przyjęła uchwałę dotyczącą Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. (PEP 2040). Dokument jest mapą drogową rozwoju sektora energetycznego w Polsce. Celem polityki energetycznej państwa jest: bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Cele szczegółowe:

1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych
 - a. Projekt strategiczny 1: Transformacja regionów węglowych;
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej:
 - a. Projekt strategiczny 2: Rynek mocy;
 - b. Projekt strategiczny 3: Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych;
3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych:
 - a. Projekt strategiczny 3A: Budowa BalticPipe;
 - b. Projekt strategiczny 3B: Budowa drugiej nitki Rurociągu Pomorskiego;
4. Rozwój rynków energii:
 - a. Projekt strategiczny 4A: Wdrażanie Planu działania (mającego służyć zwiększeniu transgranicznych zdolności przesyłowych energii elektrycznej);
 - b. Projekt strategiczny 4B: Hub gazowy;
 - c. Projekt strategiczny 4C: Rozwój elektromobilności;
5. Wdrożenie energetyki jądrowej:
 - a. Projekt strategiczny 5: Program polskiej energetyki jądrowej;
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii:
 - a. Projekt strategiczny 6: Wdrożenie morskiej energetyki wiatrowej;
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji:
 - a. Projekt strategiczny 7: Rozwój ciepłownictwa systemowego;
8. Poprawa efektywności energetycznej:
 - a. Projekt strategiczny 8: Promowanie poprawy efektywności energetycznej.

4.3.12. Krajowy plan gospodarki odpadami 2022

Uchwała Nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022.

Kierunki działań w zakresie ogólnym:

1. realizacja badań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, między innymi badania dotyczące analizy składu morfologicznego odpadów oraz właściwości fizycznych i chemicznych odpadów;
2. utrzymanie finansowania inwestycji, między innymi przez instrumenty finansowe, ukierunkowanych na modernizację instalacji przetwarzających odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji selektywnie zebrane, tak aby mogły dostosować się i spełniać wysokie standardy ochrony środowiska;
3. ograniczenie możliwości finansowania ze środków publicznych inwestycji z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi i pochodzącymi z ich przetworzenia – w przypadku wystąpienia zagrożenia możliwości osiągnięcia wyznaczonych celów do 2020 r. lub w przypadku wystąpienia nadwyżki mocy przerobowych instalacji

- w regionach gospodarki odpadami lub województwach w stosunku do dostępnego strumienia odpadów;
4. organizowanie i prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych zarówno na szczeblu ogólnokrajowym, jak i gminnym mających na celu między innymi:
 - a. podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów), w tym odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym podkreśleniem należytego, to jest racjonalnego planowania zakupów artykułów spożywczych, aby zapobiegać marnotrawieniu żywności,
 - b. właściwe postępowanie z odpadami, w tym odpadami ulegającymi biodegradacji, szczególnie w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - c. promowanie takich technologii przetwarzania bioodpadów, w wyniku których powstaje pełnowartościowy i bezpieczny dla środowiska materiał wykorzystywany do celów nawozowych lub rekultywacyjnych,
 - d. promowanie prawidłowego sposobu postępowania z odpadami i korzyści z tego wynikających (szeroko pojęte działania edukacyjno-informacyjne skierowane do różnych grup docelowych, w szczególności przedszkolaków, uczniów i studentów, ogółu obywateli, a także decydentów);
 5. utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi w oparciu o BDO (baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami);
 6. stworzenie podstawy prawnej i organizacyjnej dla gmin do prowadzenia kontroli prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w szczególności przez zniesienie rozwiązań prawnych odnoszących się do możliwości ryczałtowego rozliczania firmy odbierającej odpady komunalne od mieszkańców proporcjonalnie do ich ilości oraz łączenia przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów;
 7. wdrożenie rozwiązań pozwalających na należyte monitorowanie i kontrolę postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12);
 8. realizacja działań na rzecz należytego zbilansowania funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m., od 1 stycznia 2016 r.;
 9. określenie procentowej różnicy pomiędzy stawkami opłat za odpady zbierane w sposób selektywny a odpadami zbieranymi w sposób nieselektywny, tak aby stanowiła ona zachętę do selektywnego zbierania odpadów;
 10. na etapie aktualizacji poszczególnych WPGO (Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami) dokonanie analizy podziału na regiony gospodarki odpadami komunalnymi wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład każdego regionu, tak aby prawidłowo wykorzystała moce przerobowe instalacji, z uwzględnieniem aspektów ekologicznych i ekonomicznych;
 11. prowadzenie przez Gminy gospodarki odpadami komunalnymi w ramach systemu regionów gospodarki odpadami komunalnymi i w oparciu o RIPOK;
 12. wdrażanie przez przedsiębiorców BAT (najlepsza dostępna technika (ang. Best available techniques)).

ii.

4.3.13. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

Minister Aktywów Państwowych w dniu 30 grudnia 2019 r. przekazał do Komisji Europejskiej Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, wypełniając tym samym obowiązek nałożony na Polskę przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektywy Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK) został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.

4.4. Dokumenty wojewódzkie⁵

Program ochrony środowiska Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030

Uchwała Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-mazurskiego do roku 2030

Program ochrony środowiska Województwa Warmińsko-mazurskiego do roku 2030 jest aktualizacją poprzedniego programu opracowanego na lata 2016-2020, który został przyjęty Uchwałą XIX/445/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 30 sierpnia 2016 r. Główne cele Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-mazurskiego do roku 2030 to:

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu
Poprawa klimatu akustycznego w województwie warmińsko-mazurskim
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
- Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych, jeziornych, przejściowych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)
Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego
Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi
- Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu
Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa warmińsko-mazurskiego
- Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej
- Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej
- Zwiększanie lesistości
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków

⁵ Podrozdział opracowano na podstawie: *Programu ochrony środowiska Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030*

WARMIŃSKO-MAZURSKIE 2030. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Strategia należy do czwartej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych na poziomie województw w Polsce. Stanowi ona rozwinięcie i modyfikację podejścia do procesów rozwoju i jest odpowiedzią na zmieniające się otoczenie województwa. Główny cel Strategii został zdefiniowany w następujący sposób: spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy. Cele strategiczne dokumentu nawiązują do celu głównego i uwzględniają współzależność procesów gospodarczych, społecznych oraz relacji sieciowych. Na przestrzeni lat 2020-2030 w centrum celów strategicznych znajdują się mieszkańcy i ich kompetencje. W dokumencie znajdują się następujące cele strategiczne:

- kompetencje przyszłości: cel ten dotyczy kształtowania umiejętności, które pozwolą mieszkańcom realizować plany życiowe w województwie uczestnicząc jednocześnie w zmianach cywilizacyjnych, jakie wywoływane są przez rewolucję technologiczną;
- inteligentna produktywność: w tym celu strategicznym znajdują się działania polityki rozwoju ukierunkowane na sferę gospodarczą;
- kreatywna aktywność: w ramach tego celu zostaną stworzone warunki do podnoszenia zaangażowania mieszkańców w różne aspekty twórczości,
- mocne fundamenty: cel ten będzie opierał się na konsekwentnym tworzeniu nowoczesnej infrastruktury, ważnej z punktu widzenia atrakcyjności zamieszkania oraz atrakcyjności inwestycyjnej.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest narzędziem do realizacji zadań z zakresu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Plan jest aktem kierownictwa wewnętrznego wiążącym organy i jednostki samorządu województwa.

Dokument pełni trzy funkcje:

- stanowiącą;
- koordynacyjną;
- informacyjną.

Celem Planu jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, który ma zasadnicze znaczenie dla prowadzenia rozwoju w sposób zrównoważony, czyli:

- określenie przestrzennych uwarunkowań rozwoju, w tym zróżnicowanych cech przestrzeni regionu aby mogły one służyć realizacji programów i projektów rozwojowych na wszystkich poziomach;
- rozmieszczenie w przestrzeni celów i działań ustalonych w obowiązującym dokumencie Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego;
- wskazanie zasadniczych ram dla rozwoju przestrzennego gmin w kontekście krajowym, regionalnym i międzynarodowym.

W Planie województwa uwzględnione są cele określone w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, głównie w zakresie przywrócenia ładu przestrzennego oraz terytorializacji procesów rozwojowych.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Uchwałą nr III/42/14 z dnia 30 grudnia 2014 Sejmik Województwa Warmińsko-mazurskiego określił Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N .

Celem Programu jest wskazanie kierunków oraz działań, których realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Ponadto w dokumencie określono także kierunki działań, mających na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych.

Program ochrony środowiska przed hałasem aktualizuje się co najmniej raz na pięć lat lub w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających zmianę planu bądź harmonogramu realizacji. Wobec powyższego Program został zaktualizowany:

- Uchwałą Nr XXXVIII/822/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. - w zakresie dróg wojewódzkich.
- Uchwałą Nr XII/190/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. - w zakresie dróg krajowych.

Powyższe Programy stanowią akty prawa miejscowego. W treści dokumentów określono źródła pochodzenia oraz zakresy naruszeń standardów jakości środowiska oraz kierunki i zakresy działań, w tym działania naprawcze i zalecenia, których realizacja pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów. Wyznaczono cele krótkookresowe oraz długookresowe, które mają za zadanie przyczynić się do poprawy klimatu akustycznego w obszarze objętym Programem. Dokumenty zawierają terminy realizacji poszczególnych zadań oraz źródła ich finansowania, a podmioty wskazane w programie zobowiązane są do przekazywania rocznego sprawozdania z realizacji działań naprawczych.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NA LATA 2016-2022 (WPGO 2016)

Plan gospodarki odpadami został opracowany dla osiągnięcia celów założonych w polityce ochrony środowiska, oddzielenia tendencji wzrostu ilości wytwarzanych odpadów i ich wpływu na środowisko od tendencji wzrostu gospodarczego kraju, wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami, zasad samowystarczalności i bliskości, a także utworzenia i utrzymania zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska. Plan obejmuje wszystkie rodzaje odpadów wytwarzanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz takich, które są przywożone na ten obszar. Dokument opisuje również odpady zebrane i poddane

procesom przetwarzania na terenie województwa wraz z opisem instalacji służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Analizując stan gospodarki dokonano identyfikacji problemów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi i na ich podstawie określono następujące cele główne:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB;
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niebezpiecznych;
- ograniczenie marnotrawstwa żywności;
- ograniczenie uciążliwości odpadów dla środowiska, poprzez działania na etapach wydobywania surowców, produkcji i konsumpcji;
- wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych i odpadów przeznaczonych do recyklingu;
- wysoki poziom ponownego użycia produktów;
- wysoki udział odzysku, w tym w szczególności recyklingu;
- składowanie odpadów ograniczone do minimum;
- remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów;
- wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami;
- wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców województwa.

Programy Ochrony Powietrza

Programy te mają na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu. Działania określone w planach działań krótkoterminowych służą do zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego, informowania społeczeństwa oraz dopuszczalnego bądź docelowego substancji w powietrzu i ograniczenie skutków oraz czasu trwania tych przekroczeń. Aktualnie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego obowiązują:

- Uchwała Nr XIX/446/16 z dnia 30.08.2016 r. Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10;
- Uchwała Nr XVI/281/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Elbląg;
- Uchwała Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej.

W celu monitorowania postępu realizacji działań naprawczych wskazanych w programach ochrony powietrza, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje oraz inne podmioty zobowiązane są do corocznego składania sprawozdań zgodnie ze swoimi kompetencjami.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NA LATA 2014-2020

Przy pomocy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020 gospodarka regionu podnosiła swoją konkurencyjność. Najwięcej środków przeznaczonych zostało na wsparcie przedsiębiorczości, projekty innowacyjne łączące strefę biznesu i nauki. Program składa się z dwunastu osi priorytetowych, wśród których następujące dotyczą bezpośrednio ochrony środowiska:

Oś 4: efektywność energetyczna, w ramach tej osi przewiduje się następujące priorytety inwestycyjne:

- Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach;
- Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym;
- Promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe;
- Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- Oś 5: środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów, w ramach której przewiduje się następujące priorytety inwestycyjne:
 - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie;
 - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie;
 - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” oraz zieloną infrastrukturę;
 - Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NA LATA 2011-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2020

Celem głównym i nadrzędnym Programu jest usunięcie i unieszkodliwienie do 2032 r. wszystkich wyrobów i odpadów zawierających azbest z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Ponadto w Programie wskazano podstawowe cele i są to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;

- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko;
- monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- organizowanie kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie prawidłowego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest;
- wskazanie potencjalnych źródeł finansowania, które pozwolą na bezpieczne usunięcie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa.

Program podzielono na 3 przedziały czasowe:

- przedział I: obejmuje lata 2009-2012 w tym czasie założono usuwanie wyrobów zawierających azbest w ilości ok. 1500 Mg rocznie;
- przedział II: obejmuje lata 2013-2022; w tym czasie założono usuwanie wyrobów zawierających azbest w ilości ok. 3000 Mg rocznie;
- przedział III: obejmuje lata 2023-2032; przewiduje się unieszkodliwienie pozostałej ilości wyrobów zawierających azbest.

Monitoring będzie prowadzony w oparciu o wymienione w Programie wskaźniki, natomiast wyniki monitoringu będą stanowiły integralną część Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-mazurskiego.

4.5. Dokumenty powiatowe i regionalne

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Elbląskiego na lata 2017-2020

Przedmiotem Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Elbląskiego na lata 2017-2020 było dokonanie oceny aktualnego stanu środowiska, wskazanie celów niezbędnych do realizacji, aby dążyć do jego poprawy oraz zbudowanie systemu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu.

Aktualizacja Programu Oczyszczania Powiatu Elbląskiego z Azbestu na lata 2014-2032

Obowiązek opracowania programu oczyszczania z azbestu na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym, wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 r. Wspomniane opracowanie jest aktualizacją dotychczasowego Programu Oczyszczania Powiatu Elbląskiego z Azbestu, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXXV/42/10 Rady Powiatu Elbląskiego z dnia 17 września 2010 r.

Strategia Rozwoju Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego

Dokument był odpowiedzią na wyzwania związane z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Programowanie rozwoju przyjmuje coraz wyraźniej charakter terytorialny, skoncentrowany na zagadnieniach, problemach, ale również wskazujący potrzebę współpracy wielu instytucji i organizacji w celu realizacji zamierzeń rozwojowych.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pasłęk na lata 2017 – 2032

Uchwała nr I/8/18 Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 23 lutego 2018 roku w sprawie przyjęcia "Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pasłęk na lata 2017 – 2032"

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Uchwała nr VI/61/12 Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 7 września 2012 roku w sprawie uchwalenia założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasłęk na lata 2012 – 2027

Plan gospodarki niskoemisyjnej

Uchwała nr VIII/68/20 Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 4 września 2020 r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanego "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Pasłęk"

5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Cel opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie Gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia *Programu*, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Zakres opracowania

Sporządzony *Program* zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb Gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów (do 2021-2024 z perspektywą do roku 2028) oraz strategii ich realizacji.

Charakterystyka

W tej części opracowania przedstawiony został krótki opis Gminy omawiający jej położenie, klimat, demografię, budowę geologiczną oraz rzeźbę terenu.

Ocena stanu środowiska

W niniejszym opracowaniu opisano stan środowiska na terenie Gminy Pasłęk. Wyznaczono w tym zakresie następujące kategorie:

- Jakość powietrza (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Hałas (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);

- Promieniowanie elektromagnetyczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Wody powierzchniowe i podziemne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zasoby geologiczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gleby (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gospodarka odpadami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zagrożenia poważnymi awariami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska).

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa: **S** – strengths (silne strony); **W** – weaknesses (słabe strony); **O** – opportunities (szanse), **T** – threats (zagrożenia).

W przypadku badań środowiska przyrodniczego analiza polega na określeniu słabych i silnych stron poszczególnych elementów środowiska także szans oraz zagrożeń tworzonych przez czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne.

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenia hałasem;
- Promieniowanie elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Na ich podstawie wyznaczono cele krótko- i średniookresowe, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym. Narzędziem pomocniczym w realizacji założonych celów są zadania przedstawione w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami gminnymi oraz obowiązującym prawem lokalnym.

Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Z tego powodu w rozdziale 7. System realizacji programu ochrony środowiska, sformułowano zasady zarządzania środowiskiem, które stanowią podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Analiza uwarunkowań finansowych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie przedstawiono potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

6. Ocena stanu środowiska

6.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

6.1.1. Źródła zanieczyszczeń powietrza

Niska emisja

Niską emisję definiuje się jako emisję pyłów oraz gazów do atmosfery z emiterów znajdujących się na wysokości do 40 m. Pyły i gazy są produktami spalania paliw stałych, ciekłych oraz gazowych. Samą emisję można podzielić na:

- Emisję komunikacyjną – emisja związana ze spalaniem paliw płynnych przez pojazdy,
- Emisję przemysłową – związaną z procesami odbywającymi się w ramach działalności zakładów przemysłowych,
- Emisję z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związaną ze spalaniem paliw na potrzeby ogrzewania,

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Dioksyny	Spalanie odpadów, spalanie materii organicznej
WWA	Spalanie odpadów, niecałkowite spalanie paliw

źródło: opracowanie własne

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów. Ich wpływ na organizmy żywe przedstawiono poniżej:

- **Pył zawieszony** - Pył zawieszony jest nośnikiem metali ciężkich, które mają negatywny wpływ na żywe organizmy. Sam pył może także osadzać się w pęcherzykach płucnych oraz powodować podrażnienie oczu oraz błon śluzowych nosa i gardła.
- **Dwutlenek siarki** - Dwutlenek siarki, powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie dróg oddechowych.
- **Tlenki azotu** - Tlenki azotu powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększa prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkadza komórki układu immunologicznego w płucach.

- **Tlenek węgla** - Tlenek węgla ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobiną tworząc karboksyhemoglobinę, która nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym stężeniem tlenu węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odpowiedź immunologiczną organizmu.
- **Ozon** - Ozon w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyściełające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela a także zmniejsza odporność na infekcje.
- **Dioksyny** - Dioksyny kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy.
- **WWA** - Najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby a także zmniejszać odpowiedź immunologiczną organizmu.

Zgodnie z corocznym raportem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), dotyczącym jakości powietrza w Europie, Polska od wielu lat znajduje się w czołówce krajów o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu. Dotyczy to zwłaszcza zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem.

W celu poprawy sytuacji utworzony został Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej. Wyznaczono w nim priorytety mające doprowadzić do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju:

- Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego,
- Rozwój wykorzystania OZE,
- Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii,
- Promocja optymalnego wykorzystywania surowców,
- Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami,
- Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu,
- Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych,
- Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków,
- Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie,
- Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego,
- Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu,
- Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu,

- Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego,
- Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji,
- Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych,
- Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Emisja z gospodarstw domowych

System gazowniczy

Na terenie Gminy Pasłęk nie występuje sieć gazowa. Jednocześnie na opisywanym terenie planowana jest budowa sieci gazowej średniego ciśnienia z wykorzystaniem technologii LNG (z ang. Liquefied Natural Gas - Skroplony gaz ziemny).

Tabela 7. Planowane działania na terenie Gminy Pasłęk na lata 2021-2028

Nazwa inwestycji	Okres realizacji
Gazyfikacja miasta i gminy Pasłęk – z wykorzystaniem technologii LNG o długości 2 km	2022/2023
Gazyfikacja miasta i gminy Pasłęk – z wykorzystaniem technologii LNG o długości 17 km	po 2023

źródło: PSG

System ciepłowniczy

Na terenie gminy Pasłęk funkcjonuje system ciepłowniczy zarządzany przez firmę Veolia Północ Sp. z o.o. Ciepłownia Pasłęk. Poniżej przedstawiono jej parametry.

Tabela 8. Podstawowe dane techniczne dotyczące sieci ciepłowniczej

Parametr	Jednostka	2017	2018	2019	2020
Długość sieci ciepłowniczej.	km	0,117	0,323	0,295	0,3495
Połączenia sieci ciepłowniczej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.	szt.	6	19	15	10
Ludność korzystająca z sieci ciepłowniczej.	osoby	47	144	94	157
długość sieci cieplnej przesyłowej	km	0,113	0,276	0,281	0,3495
kubatura budynków ogrzewanych centralnie ogółem	m ³	3.190	11.418	8.725	16.552
w tym budynki mieszkalne ogółem		3.190	11.418	6.405	11.457
w tym budynki mieszkalne komunalne		-	-	-	394
w tym budynki mieszkalne spółdzielni mieszkaniowych		2.480	8.100	4.413	9.332
w tym budynki mieszkalne prywatne		710	3.318	1.992	1.731

źródło: Veolia Północ Sp. z o.o.

Tabela 9. Podstawowe dane techniczne dotyczące źródła ciepła.

Typ kotła/urządzenia	WCO-80 K1	WCO-80 K2	WCO-80 K3	KRM K4	KRM K5
Rodzaj paliwa	Miał węglowy	Miał węglowy	Miał węglowy	Miał węglowy	Miał węglowy
Wydajność nominalna	2,267	2,267	2,267	6,133	5,75
Sprawność nominalna	75%	75%	75%	75%	80%

źródło: Veolia Północ Sp. z o.o.

Tabela 10. Podstawowe dane dotyczące instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza.

Parametr/kocioł	WCO-80 K1, K2, K3	KRM K4	KRM K5
Rodzaj odpylania	Multicyklon OPP-2, bateria cyklonów CE-M-4x60	Multicyklon OPP-2x3, bateria cyklonów CE-M-4x710 z filtrem pulsacyjnym workowym typu LF-72/4,5	Odpylacz przelotowy MOS-6, cyklofiltr JET CF-4x710
Sprawność odpylania (projektowana)	96%	98%	98%
Odsiarczanie	-	-	-
Wysokość kominów [m]	45,45		

źródło: Veolia Północ Sp. z o.o.

Tabela 11. Emisja zanieczyszczeń i zużycie paliw - 2020

Rodzaj	Jednostka	Ilość
Dwutlenek siarki (SO ₂)	Mg/rok	38,392
Dwutlenek azotu (NO ₂)	Mg/rok	14,529
Tlenek węgla (CO)	Mg/rok	14,564
Dwutlenek węgla (CO ₂)	Mg/rok	11.690,251
B(a)P	Mg/rok	0,009
Pył	Mg/rok	3,919
Ilość zużytego paliwa - węgiel	Mg/rok	4,926

źródło: Veolia Północ Sp. z o.o.

Tabela 12. Planowane inwestycje na lata 2021-2028 na terenie gminy Pasłęk.

inwestycji	Okres realizacji	Planowany koszt	Źródło finansowania
ul. Kościuszki	2021 - 2023	292.000	Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorcy
Szpital – budynek rehabilitacji ul. Kopernika	2022	64.000	Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorca
Aweco – budynki mieszkalne ul. Spółdzielcza; Gmina Pasłęk – budynki komunalne ul. Spółdzielcza	2022 - 2028	445.000	Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorca

źródło: Veolia Północ Sp. z o.o.

Gospodarstwa domowe na terenie Gminy Pasłęk poza obszarem miejskim (budowa rozproszona) ogrzewane są za pomocą indywidualnych kotłowni, w których głównym paliwem jest węgiel

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Sieć komunikacyjna gminy Pasłęk współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Sieć komunikacyjna składa się z:

- droga ekspresowa S7 relacji Gdynia – Elbląg – Olsztynek – Płońsk – Warszawa – Radom – Kielce – Kraków – Rabka-Zdrój
- droga krajowa nr 7 relacji Żukowo – Gdańsk – Elbląg – Ostróda – Olsztynek – Płońsk – Warszawa – Grójec – Radom – Kielce – Kraków – Rabka-Zdrój – Chyżne – granica państwa,
- droga wojewódzka nr 505 relacji Frombork – Młynary – Pasłęk,
- droga wojewódzka nr 513 relacji Krosno – Pasłęk – Orneta – Lidzbark Warmiński – Kwity – Wozławki,
- droga wojewódzka nr 526 relacji Pasłęk – Śliwica – Lepno – Myślice – Przezmark,
- droga wojewódzka nr 527 relacji Dzierżgoń – Rychliki – Pasłęk – Morąg – Łukta – Olsztyn,
- dróg powiatowych (tabela poniżej),
- dróg gminnych.

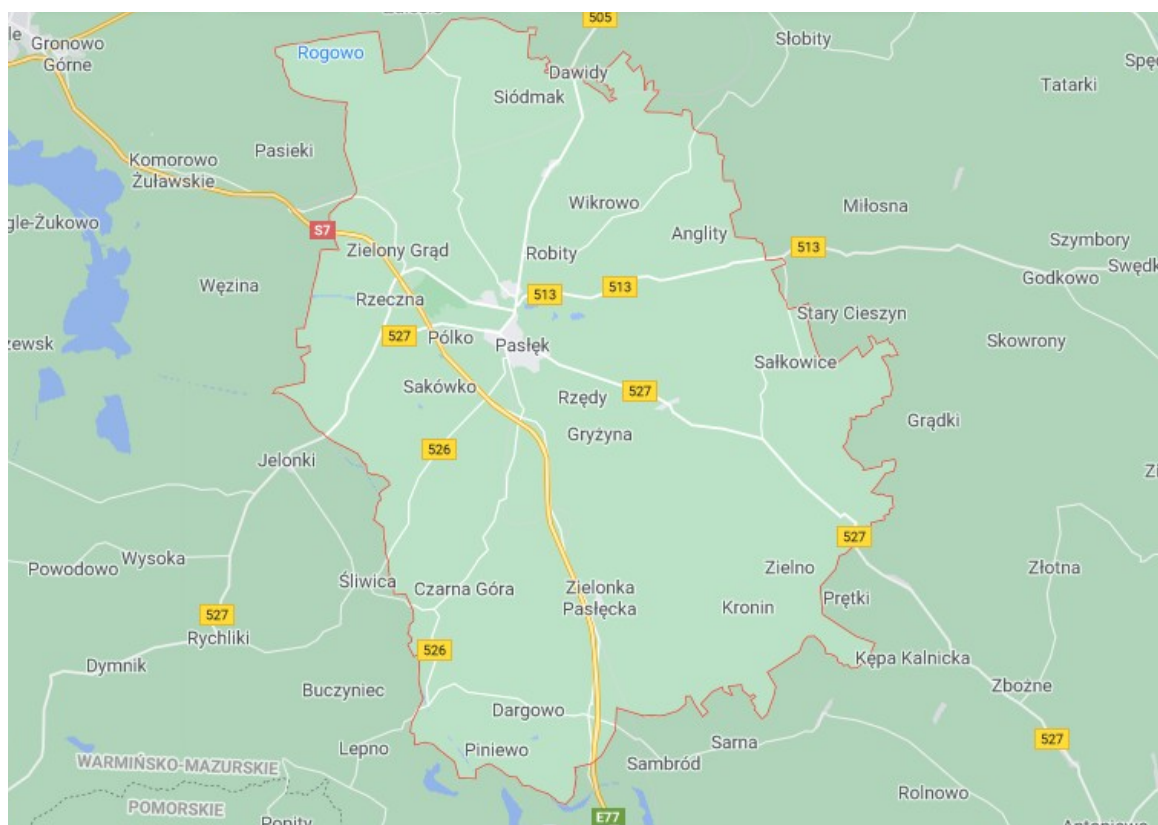
Tabela 13. Drogi powiatowe na terenie gminy Pasłęk.

Numer	Długość [m]	Stan techniczny
1135N	5872	3,75
1151N	2198	4,88
1153N	8527	3,11
1154N	7065	3,02
1155N	3706	2,46
1156N	2062	3
1169N	9480	3,14
1171N	3363	2,82
1173N	6431	5
1175N	2730	2,38
1177N	5060	1,95
1179N	6077	5
1181N	8836	4,77
1984N	3098	5
1991N	14791	4,94
2163N	119	1
2164N	837	3,9
2165N	298	4,05
2168N	369	3,09
2170N	1420	3,03
2171N	220	4,13
2175N	446	2,45
2176N	250	5
2181N	618	5
2184N	288	1

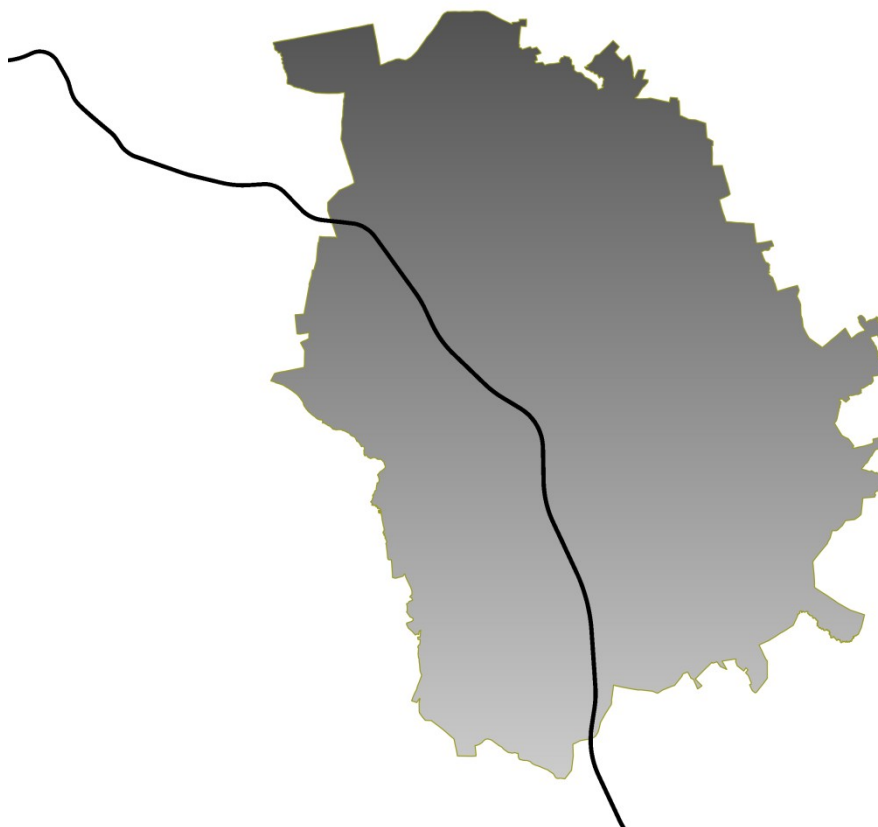
Numer	Długość [m]	Stan techniczny
2185N	165	4
2187N	162	4
2188N	362	4,83
2191N	654	3,89

Stan dróg określono w skali 1-5 (**1-Bardzo zły, 2-Zły, 3-Ostrzegawczy, 4-Dobry, 5-Bardzo dobry**). Dla odcinków nieutwardzonych przyjęto wartość 1,00. W skład każdej drogi wchodzi odcinki o różnym stanie nawierzchni, przedstawiona ocena jest wartością uśrednioną. Na drogach powiatowych nie występują zabezpieczenia akustyczne.

źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Pasłęku

Rysunek 13. Układ głównych dróg na terenie Gminy Pasłęk.
źródło: google.pl/maps

Rysunek 14. Drogi powyżej 3 mln pojazdów rocznie (czarna kreska) na terenie Gminy Pasłęk.
źródło: Geoportal, opracowanie własne

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zinventaryzować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 14. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

źródło: J. Jakubowski „Motoryzacja a środowisko”.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głównie na bocznicach kolejowych.

Emisja przemysłowa

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Elblągu, na terenie Pasłęka funkcjonują zakłady posiadające aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza – zestawiono je w poniższej tabeli.

Tabela 15. Zakłady posiadające aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza na terenie gminy Pasłęk.

nazwa firmy i adres	"D.R.E." Sp. z o.o. Ul.Nefrytowa 4, Gronowo Górne, 82-310 Elbląg	USŁUGI STOLARSKIE Krzysztof Ziemak ul. Augustyna Steffena 33 B 14-400 Pasłęk	VEOLIA Północ Sp. z o.o., ul. Ciepła 9, 86-105 Świecie
znak sprawy	OŚROL. 6224.1.3.2015.DW data wydania: 03.06.2015r.	OŚROL. 6224.2.2.2015.DW data wydania: 20.05.2015r.	OŚROL.6224.6.1.2017.DW data wydania: 30.10.2017 r.
data obowiązywania	03.06.2025r.	20.05.2025r.	30.10.2027 r.
czego dotyczy	instalacja kotłowni opalanej odpadami poprodukcyjnymi o kodzie 03 01 05 oraz instalacja odciągu pyłów i trocin	instalacja do szlifowania i powlekania elementów meblowych	ciepłownia w Pasłęku
miejsce emisji	zakład produkcyjny ul. Firmowa 2 Pasłęk	siedziba główna	ul. Ogrodowa 14 w Pasłęku
sposób załatwienia	decyzja	decyzja	decyzja

źródło: Starostwo Powiatowe w Elblągu

Emisja niezorganizowana

Do niezorganizowanych źródeł emisji można zaliczyć np. wypalanie traw czy emisję lotnych związków organicznych związanych z lakierowaniem.

6.1.2 Jakość powietrza

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wyznaczono 3 strefy:

- miasto Olsztyn (kod strefy: PL2801);
- miasto Elbląg (kod strefy: PL2802),
- strefa warmińsko-mazurska (kod strefy: PL2803).

Rysunek 15. Podział województwa warmińsko-mazurskiego na strefy ochrony powietrza.
źródło: Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 r.

Rysunek 16. Położenie gminy Pasłęk w strefie warmińsko-mazurskiej

źródło: Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 r. opracowanie własne

Wynik oceny strefy warmińsko-mazurskiej za rok 2020, w której położona jest Gmina Pasłęk, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku azotu,
- dwutlenku siarki,
- ozonu
- tlenku węgla,
- ołowiu, kadmu, niklu, benzenu, arsenu w pyłe zawieszonym PM10.
- pyłu PM10,
- pyłu PM2,5,

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla:

- dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskały klasę D2.
- benzo(a)pirenu,

Tabela 16. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenki azotu tlenek węgla benzen pył PM10 pył PM2,5 ołów (PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego		C	<ul style="list-style-type: none"> - określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo(a)piren (PM10)	A	działania niewymagane
powyżej poziomu docelowego		C	<ul style="list-style-type: none"> - dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja POP, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.
określony jest poziom dopuszczalny dla fazy II			
poniżej poziomu celu długoterminowego	pył PM2,5	A1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		C1	- dążenie do osiągnięcia poziomu dopuszczalnego dla fazy II do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMS w sprawie niektórych poziomów substancji w powietrzu.

źródło: WIOŚ

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 17. Wynikowe klasy strefy warmińsko-mazurskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa warmińsko-mazurska	A	A	A	A	A*	A	A	A	A	A	C	A1

* Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

źródło: Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy warmińsko-mazurskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone w przypadku tlenków siarki i azotu. Przekroczone, natomiast zostały poziomy stężenia ozonu w powietrzu dla celu długoterminowego. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

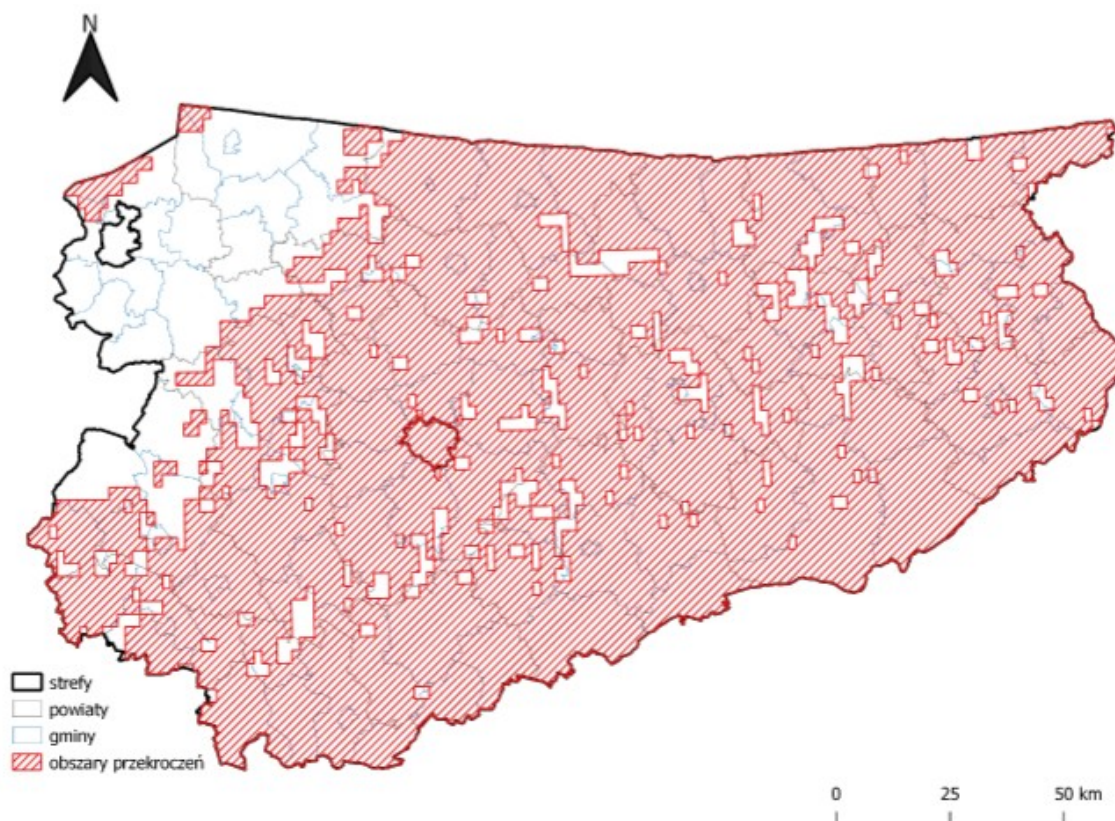
Tabela 18. Wynikowe klasy strefy warmińsko-mazurskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
strefa warmińsko-mazurska	A	A	D2

źródło: Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2017 roku

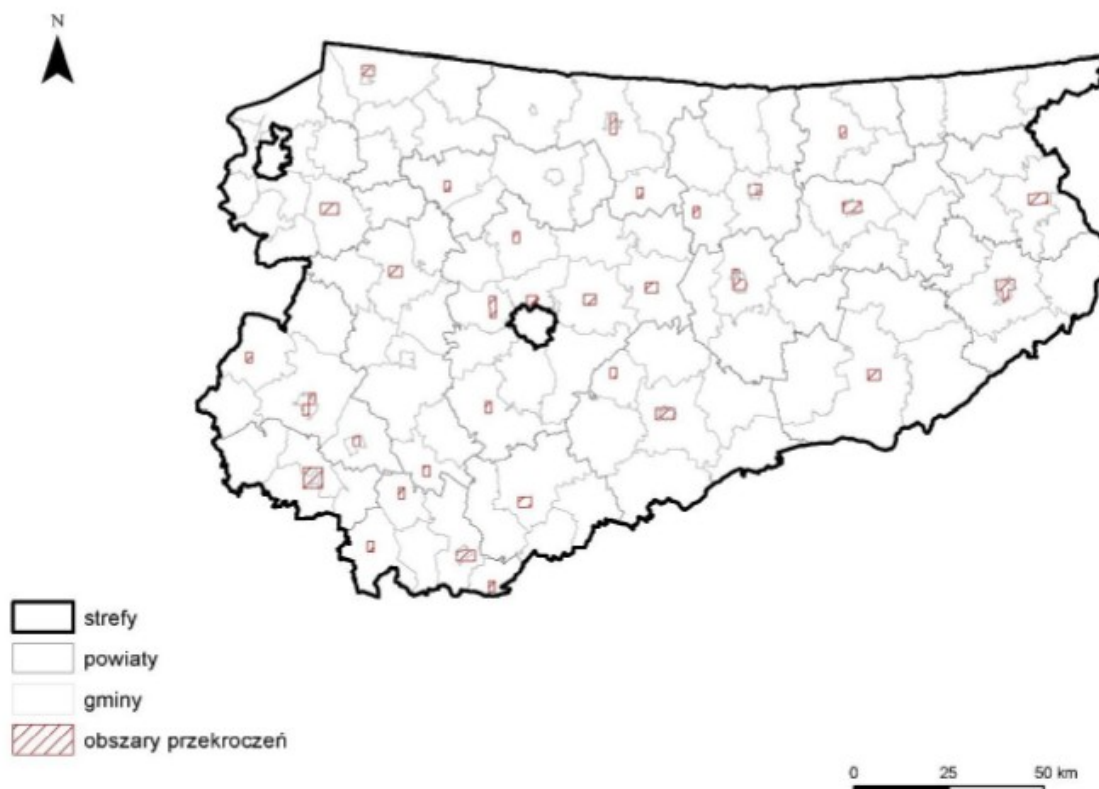
Jak wynika z „Oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku” na terenie strefy warmińsko-mazurskiej, stwierdzono przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyle PM10 oraz stanu dopuszczalnego dla celu długoterminowego ozonu. Wyniki oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2020 r. na obszarze strefy warmińsko-mazurskiej, uwzględniające kryterium ochrony roślin, wykazały przekroczenia stanu dopuszczalnego dla celu długoterminowego ozonu. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska winno być jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Zgodnie z art 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu. Należy pamiętać, iż powyższe wyniki oceny obejmują całą strefę warmińsko-mazurską i są wartościami uśrednionymi dla jej obszaru.

Poniżej przedstawiono w formie graficznej zasięg obszarów przekroczeń dla ozonu i benzo(a)pirenu.

Rysunek 17 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ozonu w województwie warmińsko-mazurskim kryterium ochrona zdrowia ludzi.

źródło: Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku

Rysunek 18 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku

źródło: Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku

W odpowiedzi na pismo z dnia 07.06.2021 r., w sprawie udzielenie informacji na temat monitoringu środowiska za lata 2019-2020, na terenie gminy Pasłęk Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie udostępnił następujące dane dotyczące jakości powietrza dla następujących substancji:

Rok 2019

1. **NO₂** Sa = 9,0 µg/m³
2. **SO₂** Sa = od 3,0 do 4,0 µg/m³
3. **Pył zawieszony PM₁₀** Sa = od 18,0 do 22,0 µg/m³
4. **Pył zawieszony PM_{2,5}** Sa = od 14,0 do 16,0 µg/m³
5. **CO** Sa = 150 µg/m³**
6. **Benzen** Sa = 1,0 µg/m³
7. **Ołów** Sa = 0,01 µg/m³

Rok 2020

1. **NO₂** Sa = 7,0 µg/m³
2. **SO₂** Sa = 2,0 µg/m³
3. **Pył zawieszony PM₁₀** Sa = od 9,0 do 11,0 µg/m³
4. **Pył zawieszony PM_{2,5}** Sa = od 7,0 do 8,0 µg/m³
5. **CO** Sa = 200 µg/m³**
6. **Benzen** Sa = 0,7 µg/m³
7. **Ołów** Sa = 0,003 µg/m³

Program Ochrony Powietrza

W dniu 26.05.2020 r. Sejmik Województwa Warmińsko-mazurskiego uchwalił nowe programy ochrony powietrza (POP) dla stref województwa warmińsko-mazurskiego, tj. strefy miasto Elbląg i strefy warmińsko-mazurskiej. Programy powstały w oparciu o wyniki opracowanej w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska "Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim".

POP dla strefy warmińsko-mazurskiej - Uchwała Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego

Dokument opracowano dla substancji zanieczyszczających powietrze dla których w ocenie rocznej za rok 2018 w strefie warmińsko-mazurskiej wskazano przekroczenia norm i stwierdzono konieczność realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi, czyli: pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu.

Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefie warmińsko-mazurskiej oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. poz. 1031 z późn. zm.). Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie Programu ochrony powietrza powinien określać działania naprawcze, tak aby okresy, w których nie są dotrzymane poziomy dopuszczalne lub docelowe były jak najkrótsze⁶.

⁶Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀ wraz z planem działań krótkoterminowych

Uchwała antysmogowa

Województwo warmińsko-mazurskie jest jednym z dwóch województw, w których nie została jeszcze uchwalona tzw. „uchwała antysmogowa”. Uchwał antysmogowych nie ma jeszcze w województwie podlaskim i we wspomnianym warmińsko-mazurskim. Na ocenę chwilę podjęto prace nad Uchwałą Antysmogową dla województwa warmińsko-mazurskiego.

6.1.3 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020*, na przestrzeni następných lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury ilości dni upalnych (z temperaturą powyżej 25° C) oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0° C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej.

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych.

Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

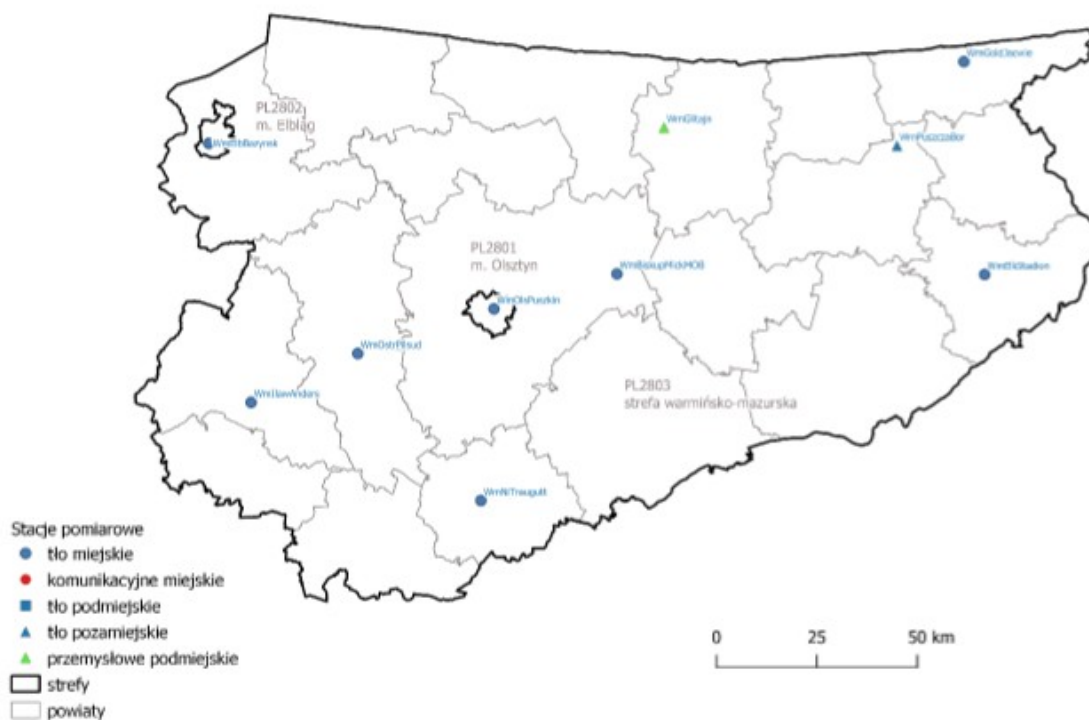
Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań gmin jest zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców – zwłaszcza tych dorosłych. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 roku pomiary na 6 automatycznych stacjach pomiarów jakości powietrza oraz trzech manualnych stacjach monitoringu powietrza. W wojewódzkim systemie pomiarowym funkcjonuje również stacja monitoringu tła regionalnego KMŚ Puszcza Borecka. Wyniki ze stacji w Puszczy Boreckiej służą do oceny jakości powietrza

zarówno pod kątem oceny zdrowia ludzi, jak i ochrony roślin. systemie pomiarowym oprócz stacji tła miejskiego które stanowią przeważająca część systemu pomiarowego działa jedna stacja tła pozamiejskiego – KMS Puszca Borecka oraz do końca 2020 roku działała jedna stacja tła podmiejskiego przemysłowego w Glitajnach koło Korsz. Automatyczne stacje pomiarowe działały w 2020 r. w: Olsztynie, Elblągu, Ełku, Ostródzie, Gołdapi i Biskupcu. Najszerszy zakres badań w 2020 roku był na stacji w Puszczy Boreckiej oraz stacji w Olsztynie. Stacje manualne na których były przeprowadzane pomiary metodą grawimetryczną stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartych w nim metali lub WWA przeprowadzane były w Iławie, Nidzicy oraz Glitajnach. Kompletność serii pomiarowych w większości z badań przeprowadzonych na stanowiskach pomiarowych w województwie była powyżej 85% co pozwala przeprowadzić ocenę jakości powietrza na podstawie pomiarów stałych. Kompletność wyników poniżej 85 % wystąpiła na stacji pomiarowej w Olsztynie dla Benzenu i na stacji w Ełku dla dwutlenku siarki. W związku z powyższym ocenę jakości benzenu w strefie PL2801 dokonano posługując się metodą obiektywnego szacowania przy wykorzystaniu pomiarów prowadzonych w tej samej strefie w latach ubiegłych. Natomiast ocenę jakości powietrza pod kątem zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki w strefie warmińsko-mazurskiej dokonano na podstawie wyników pomiarowych z pozostałych trzech stacjach pomiarowych zlokalizowanych w: Gołdapi, Ostródzie i Puszczy Boreckiej.

Rysunek 19. Lokalizacja stacji pomiarowych w województwie warmińsko-mazurskim wykorzystanych w ocenie za rok 2020.

źródło : Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku

6.1.4 Analiza SWOT

Jakość powietrza	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak przekroczeń dopuszczalnych norm powietrza w przypadku pyłu PM10, PM2,5, SO₂; NO₂, CO; C₆H₆; Pb; As; Cd oraz Ni, • Brak zakładów posiadających aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przewaga tradycyjnych, nieekologicznych źródeł ciepła, • Zagrożenie z liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń, • Spalanie w piecach paliwa niskiej jakości oraz odpadów, • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku: O₃ oraz B(a)P
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Stopniowe zastąpienie ogrzewania węglowego, bardziej nowoczesnym systemem (w tym OZE) • Termomodernizacja budynków znajdujących się na terenie Gminy, • Tworzenie ścieżek rowerowych i ciągów pieszych, • Edukacja ekologiczna mieszkańców ze szczególnym naciskiem na zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze spalaniem w piecach paliw niskiej jakości oraz odpadów, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby samochodów, • Niska świadomość mieszkańców dotycząca zjawiska tzw. „niskiej emisji”, • Spalanie w kotłach odpadów oraz paliw o niskiej jakości, • Korzystanie z przestarzałych kotłów na paliwa stałe.

6.2. Ochrona przed hałasem

6.2.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB

6.2.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu LAeqD w porze dziennej i LAeqN w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 19. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w Gminach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na terenie Gminy Pasłęk głównym źródłem hałasu drogowego są:

- droga ekspresowa S7 relacji Gdynia – Elbląg – Olsztynek – Płońsk – Warszawa – Radom – Kielce – Kraków – Rabka-Zdrój
- droga krajowa nr 7 relacji Żukowo – Gdańsk – Elbląg – Ostróda – Olsztynek – Płońsk – Warszawa – Grójec – Radom – Kielce – Kraków – Rabka-Zdrój – Chyżne – granica państwa,
- droga wojewódzka nr 505 relacji Frombork – Młynary – Pasłęk,

- droga wojewódzka nr 513 relacji Krosno – Pasłęk – Orneta – Lidzbark Warmiński – Kwity – Wozławki,
- droga wojewódzka nr 526 relacji Pasłęk – Śliwica – Lepno – Myślice – Przezmark,
- droga wojewódzka nr 527 relacji Dzierzgoń – Rychliki – Pasłęk – Morąg – Łukta – Olsztyn,
- dróg powiatowych (tabela poniżej),
- dróg gminnych.

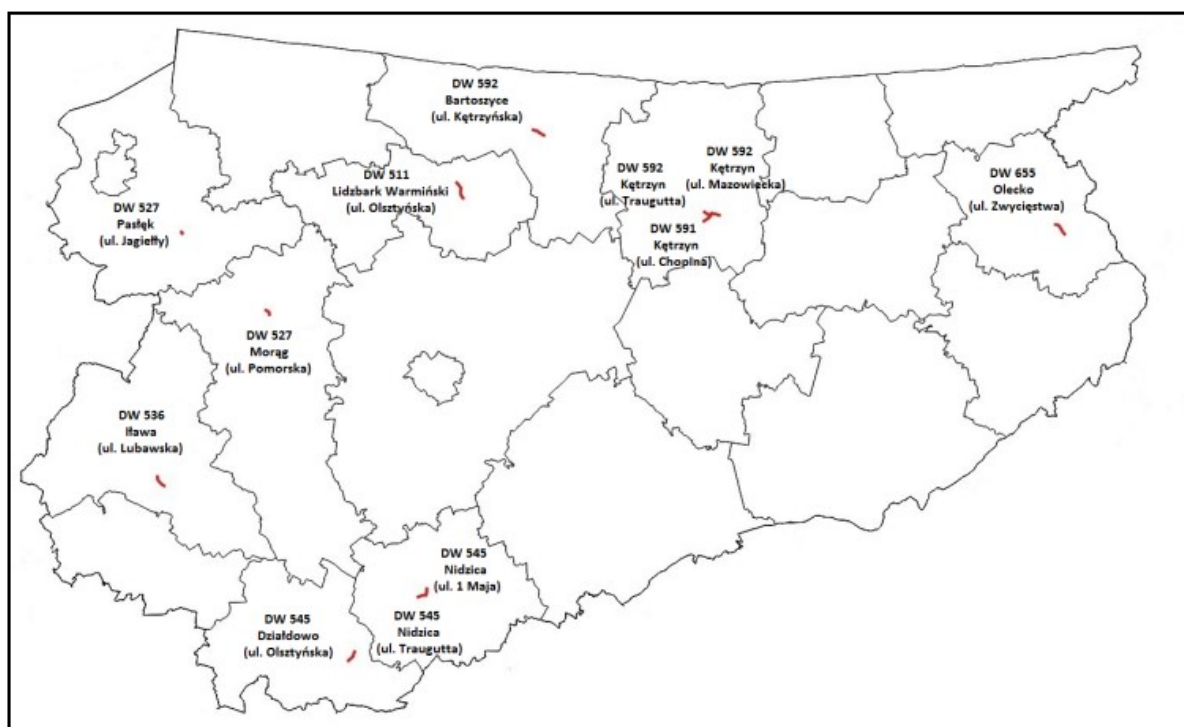
Tabela 20. Drogi powiatowe na terenie gminy Pasłęk.

Numer	Długość [m]	Stan techniczny
1135N	5872	3,75
1151N	2198	4,88
1153N	8527	3,11
1154N	7065	3,02
1155N	3706	2,46
1156N	2062	3
1169N	9480	3,14
1171N	3363	2,82
1173N	6431	5
1175N	2730	2,38
1177N	5060	1,95
1179N	6077	5
1181N	8836	4,77
1984N	3098	5
1991N	14791	4,94
2163N	119	1
2164N	837	3,9
2165N	298	4,05
2168N	369	3,09
2170N	1420	3,03
2171N	220	4,13
2175N	446	2,45
2176N	250	5
2181N	618	5
2184N	288	1
2185N	165	4
2187N	162	4
2188N	362	4,83
2191N	654	3,89

Stan dróg określono w skali 1-5 (**1-Bardzo zły, 2-Zły, 3-Ostrzegawczy, 4-Dobry, 5-Bardzo dobry**). Dla odcinków nieutwardzonych przyjęto wartość 1,00. W skład każdej drogi wchodzi odcinki o różnym stanie nawierzchni, przedstawiona ocena jest wartością uśrednioną. Na drogach powiatowych nie występują zabezpieczenia akustyczne.

źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Pasłęku

Uchwała w sprawie przyjęcia projektu Aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN” określonego uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. - w zakresie dróg wojewódzkich oraz przyjęcia Prognozy oddziaływania na środowisko ww. Aktualizacji Programu

Rysunek 20. Lokalizacja odcinków dróg wojewódzkich objętych zakresem map akustycznych
źródło: „Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa warmińsko – mazurskiego, o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie”

Mapy akustyczne jak można zaobserwować na powyższym rysunku obejmowały teren Gminy Pasłęk.

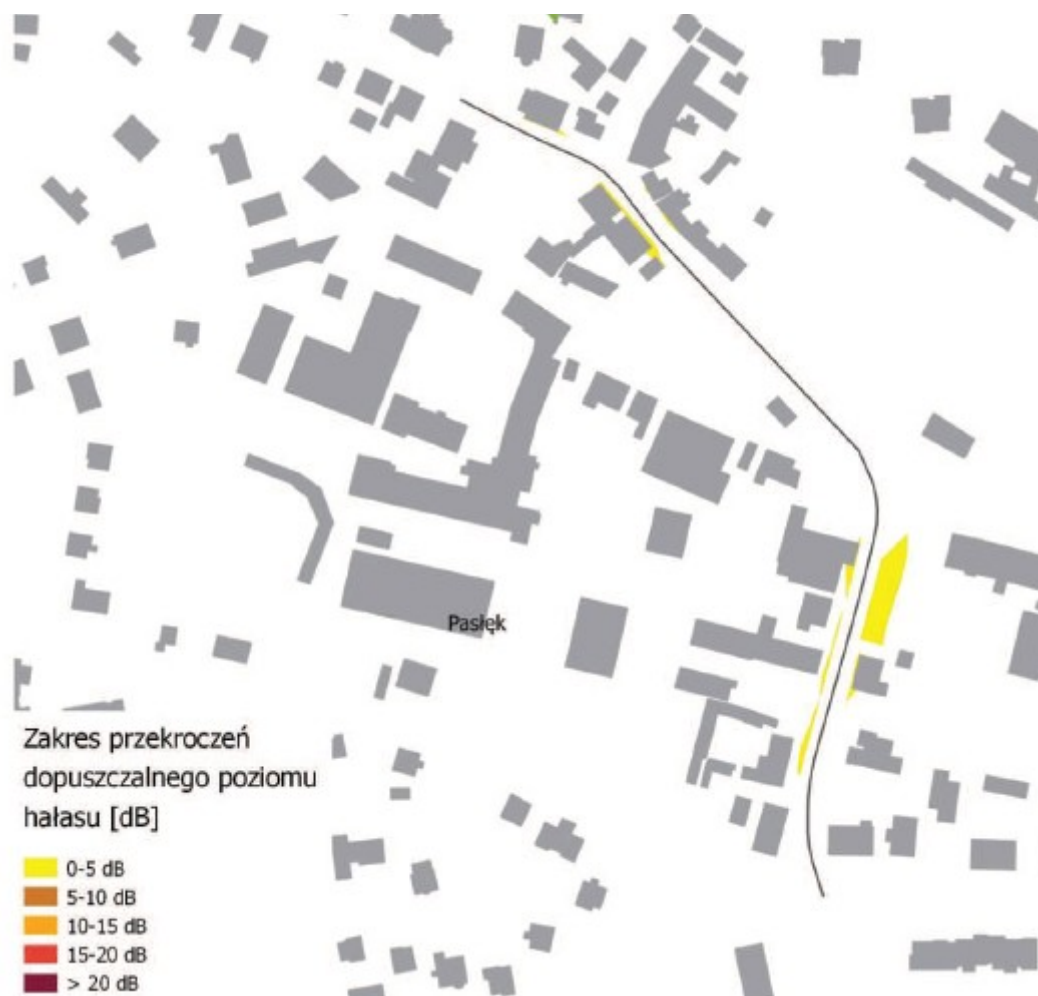
Przedmiotowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 527 od km 30+135 do km 30+551 zlokalizowany jest w powiecie elbląskim i przebiega przez teren miasta Pasłęk. Analizowany odcinek biegnie od skrzyżowania z ul. Zamkową kolejno ulicami: Wojska Polskiego, Władysława Jagiełły oraz Bohaterów Westerplatte do skrzyżowania z ul. Piłsudskiego. W jego bezpośrednim sąsiedztwie dominuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz mieszkaniowo-usługowa. W pobliżu występują również obiekty oświaty oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Tabela 21 Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu.

Drogowojeżdźka	527
Kilometraż	
Początkowy [km]	30+135
Końcowy [km]	30+551
Opis odcinka	Pasłęk, ul. Jagiełły
Zakres przekroczeń wg mapy akustycznej [dB]	
Wskaźnik LDWN	0-5*
Wskaźnik LN	0
Zakres wartości wskaźnika M	
Wskaźnik LDWN	0-1**
Wskaźnik LN	0

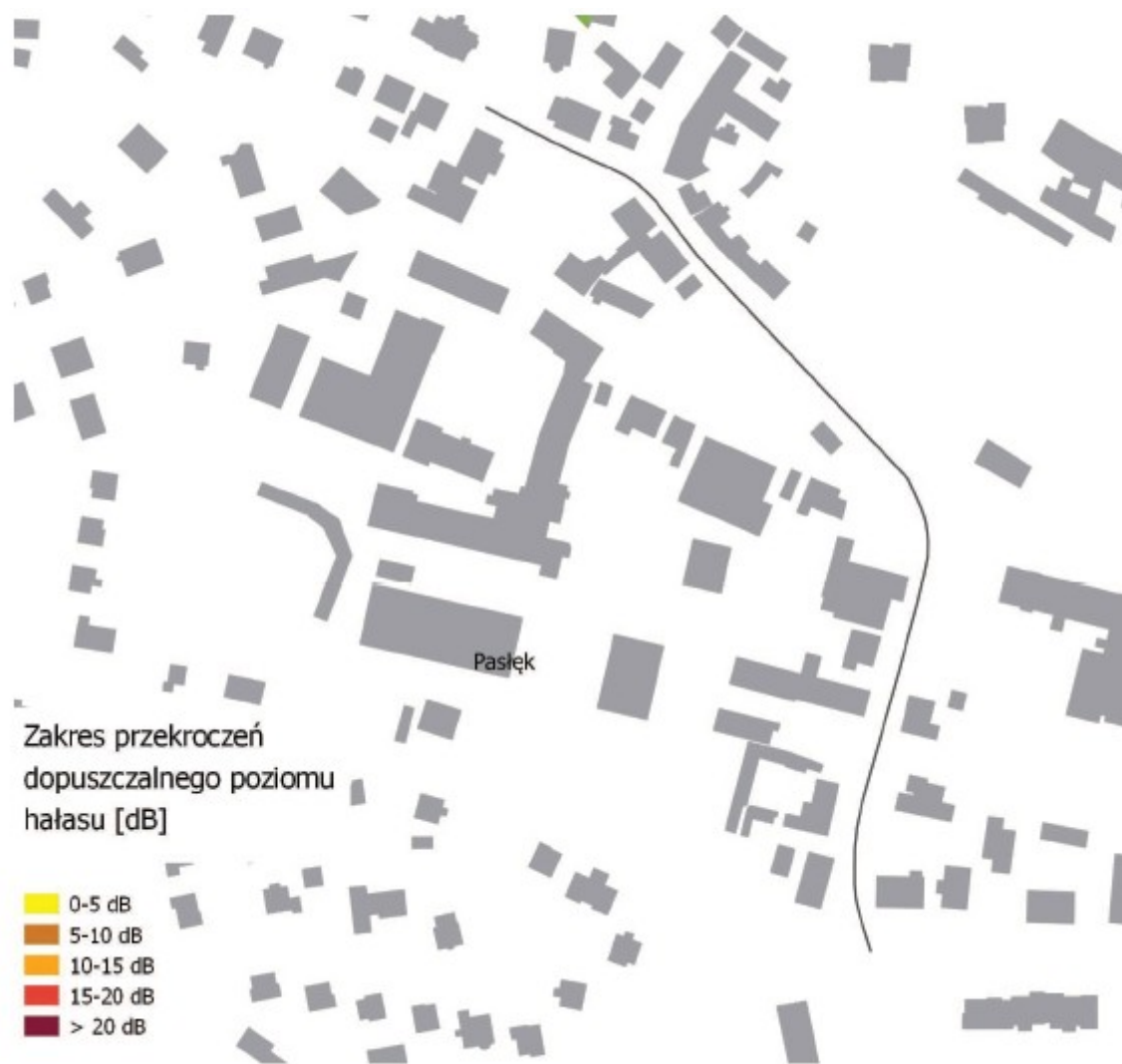
* - przekroczenia wykraczające nieznacznie powyżej 5 dB, występują na granicy terenu od strony pasa drogowego; ** - zakresem przekroczeń objęty jest tylko jeden budynek

Źródło: Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN”

Rysunek 21. Pasłęk DW 527 - stan z mapy akustycznej.

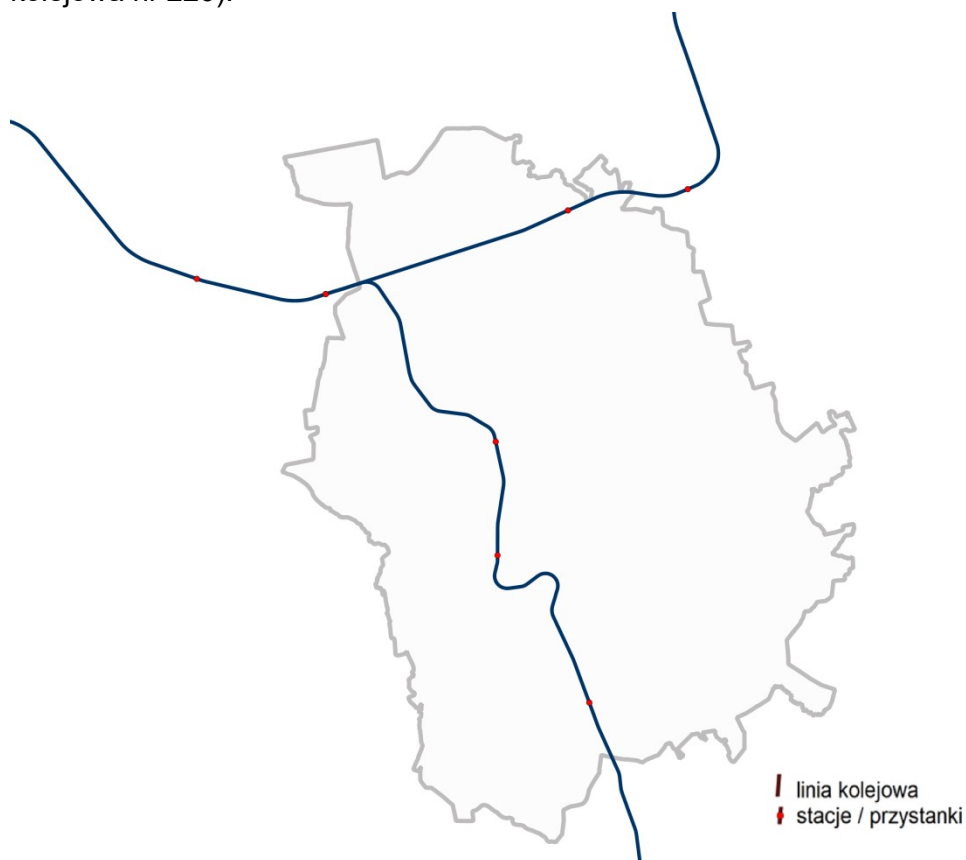
źródło: Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów (...)

Rysunek 22. Pasłęk DW 527 - stan po realizacji działań Aktualizacji Programu
źródło: Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów (...)

Hałas kolejowy

Przez gminę Pasłęk przebiega linia kolejowa w kierunku Elbląga i Olsztyna (jednotorowa linia kolejowa nr 220).

Rysunek 23. Linie i stacje kolejowe na terenie Pasłęka.

źródło: Geoportal, opracowanie własne

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Jeżeli dla podmiotu stwierdzono, na podstawie przeprowadzonych badań, przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, starosta powiatowy wydaje decyzję określającą dopuszczalne poziomy hałasu. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Monitoring hałasu

Dane za 2019 rok udostępnione przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie w zakresie hałasu przemysłowego dla następujących zakładów z obszaru gminy Pasłęk dotyczą pomiarów wykonanych w trybie art. 147 ust.1 ustawy Prawo ochrony środowiska podają następujące źródła hałasu przemysłowego:

1. Sery ICC Pasłęk Sp. z o.o adres: ul. Dworcowa 9, 14-400 Pasłęk

- punkt pomiarowy przy ul. Dworcowej 21:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 45,4 dB

równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - 43,4 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45

- punkt pomiarowy przy ul Dworcowej 20:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 44 dB

równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - 43,9 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

- punkt pomiarowy przy ul. Dworcowej 19:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 42,5 dB

równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - 40,7 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

2. Warmińsko-Mazurska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy adres: ul. Polna 2c, 14-400 Pasłęk

- punkt pomiarowy przy ul. b. Westerplatte 46c:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 45,9 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB

- punkt pomiarowy przy ul. B. Westerplatte 47A

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 49,4 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB

- punkt pomiarowy przy ul. B. Westerplatte 47

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 43,8 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB

3. WIPASZ S.A. - Wytwórnia Pasz w Krośnie adres: Krosno 34, 14-400 Pasłęk

- punkt pomiarowy Krosno 33 przy budynku mieszkalnym:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 43,8 dB

równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - 40,1 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

- punkt pomiarowy Krosno 33, na granicy posesji:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 46,2 dB

równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - 42,5 dB

poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

W 2019 roku na obszarze Gminy Pasłęk nie prowadzono badań monitoringowych hałasu drogowego i kolejowego.

Dane za 2020 rok w zakresie hałasu przemysłowego dla następujących zakładów odnoszą się do pomiarów wykonanych w trybie art. 147 ust.1 ustawy Prawo ochrony środowiska:

1. KRAM S.A. adres: ul. B. Westerplatte 316, 14-400 Pasłęk

- punkt pomiarowy przy ul. Dworcowa 11:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - pomiar nieodróżnialny od tła
równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - pomiar nieodróżnialny od tła
poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

- punkt pomiarowy przy ul. Dworcowej 13:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - pomiar nieodróżnialny od tła
równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - pomiar nieodróżnialny od tła
poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

2. PSS "SPOŁEM" sklep spożywczy adres: ul. B. Chrobrego 31, 14-400 Pasłęk

- punkt pomiarowy przy ul Jagiełły 26A najwyższa kondygnacja:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 47,4 dB
równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - 43,2 dB
poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

-punkt pomiarowy przy ul Jagiełły 26A :

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - pomiar nieodróżnialny od tła
równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - pomiar nieodróżnialny od tła
poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

Dla następujących zakładów pomiary hałasu wykonane zostały w ramach czynności kontrolnych zrealizowanych przez WIOŚ w Olsztynie:

1. Sery ICC Pasłęk Sp. z o.o adres: ul. Dworcowa 9, 14-400 Pasłęk

-punkt pomiarowy przy ul. Dworcowej 21:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - pomiar nieodróżnialny od tła
równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - pomiar nieodróżnialny od tła
poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

-punkt pomiarowy przy ul Dworcowej 20:

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - pomiar nieodróżnialny od tła
równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - pomiar nieodróżnialny od tła
poziom dopuszczalny w tym punkcie dla pory dnia 55 dB, dla pory nocy 45 dB

Badania hałasu komunikacyjnego w 2020 roku w Gminie Pasłęk były realizowane przez GDDKiA w ramach GENERALNEGO POMIARU HAŁASU. Pomiar wykonano w:

- punkt pomiarowy zlokalizowany poza obszarem zabudowanym w pobliżu drogi S7 na terenie Gminy Pasłęk współrzędne: E 19o 41' 42,4"; N 19o 41' 42,4"

równoważny poziom dźwięku dla pory dnia LAeqD - 67,2 dB

równoważny poziom dźwięku dla pory nocy LAeqN - 62,6 dB

W 2020 roku na obszarze Gminy Pasłęk nie prowadzono badań monitoringowych hałasu kolejowego.

6.2.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku powietrza, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej ilości pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców Gminy, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania jego skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w Województwie Warmińsko-mazurskim prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Prowadzone są one zgodnie z "Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2020". Ponadto zarządcy dróg krajowych oraz wojewódzkich zobowiązanie są do sporządzenia map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000/rok.

6.2.4. Analiza SWOT

Klimat akustyczny	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak przekroczeń w wymienionych źródłach hałasu przemysłowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Natężenie ruchu komunikacyjnego, • Zagrożenie akustyczne związane z hałasem przemysłowym
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie poziomów hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych, • Monitorowanie hałasu przemysłowego, • Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych, • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego odległości od źródeł hałasu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększająca się ilość samochodów, • Zwiększanie się natężenia ruchu kolejowego.

6.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

6.3.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania:

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia),
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne),
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003r., Nr 192, poz. 1883).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, rozporządzenie ustala odrębną wartość składowej elektrycznej pola w wysokości 7 V/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludzi jest dozwolone bez ograniczeń, rozporządzenie ustala wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. ponadto rozporządzenie określa:

- dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego;
- metody kontroli dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych;
- metody wyznaczania, dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jeżeli w środowisku występują pola elektromagnetyczne z różnych zakresów częstotliwości.

6.3.2. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie Gminy Pasłęk źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne, urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne.

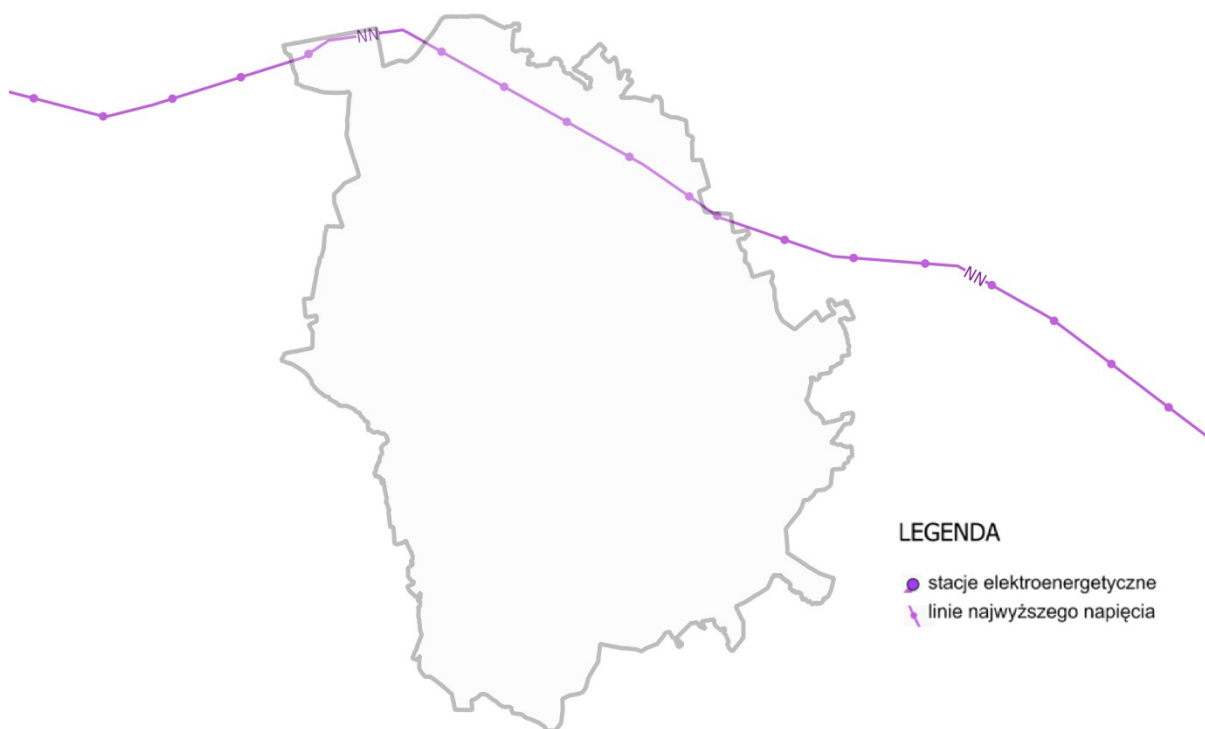
Starostwo Powiatowe w Elblągu przekazało wykaz stacji bazowych na terenie gminy Pasłęk:

1. Instalacja PTK Centertel 793/2619 (3215) ZIELONKA PASLECKA, zlokalizowanej w miejscowości Zielonka Pasłęcka, dz. Nr 102/2, gm. Pasłęk.
2. Instalacja ELB0102_C, ul. Dworcowa 9, 14-400 Pasłęk, dz. Nr 38/21.
3. Instalacja stacja bazowa telefonii komórkowej operatora T-Mobile Polska S.A. Nr 38208 (N!48208) GEB_PASLEK_DWORCOWA zlokalizowanej na ul. Dworcowej 9, 14-400 Pasłęk.
4. Instalacja wytwarzająca pola elektromagnetyczne, znajdującej się na terenie stacji bazowej telefonii komórkowej POLKOMTEL S.A. MW 49672 WIPASZ KROSNO CONV, 14-400 Krosno k. Pasłęka.
5. Instalacja radiokomunikacyjna (48207N!) PASLEK CITY (GEB_PASLEK_WOJCIECHA6) zlokalizowanej na ul. Św. Wojciecha 6, 14-400 Pasłęk.
6. Instalacja ELB0101_A, zlokalizowanej na wieży kościoła w Pasłęku przy ul. Pl. Św. Wojciecha 11, 14-400 Pasłęk.
7. Instalacja - linia napowietrzna 110 kV Morąg - Pasłęk, zlokalizowana na obszarze gminy Pasłęk, długości 15,322 km oddana do eksploatacji w 1978 r.
8. Instalacja wytwarzająca pola elektromagnetyczne - stacji bazowej telefonii komórkowej sieci PLUS BT 44408 PASŁĘK, zlokalizowanej przy ulicy Mickiewicza 10, 14-400 Pasłęk.
9. Instalacja radiokomunikacyjna ZIELONKA PASLECKA 793/2619(3215)/48210 zlokalizowanej na dz. nr 722/1 m. Zielonka Pasłęcka.
10. Instalacja wytwarzająca pola elektromagnetyczne stacji bazowej telefonii komórkowej operatora P4 Sp. z o. o. ELB0701A zlokalizowanej na dz. Nr 453, Zielonka Pasłęcka 102 A, gm. Pasłęk.
11. Instalacja radiokomunikacyjna stacji bazowej EOP233_Paslek zlokalizowanej na ul. Sprzymierzonych 13, 14-400 Pasłęk.
12. Instalacja linii radiowej OM Pasłęk/ ul. Bohaterów Westerplatte zlokalizowanej na ul. Bohaterów Westerplatte 9 A, 14-400 Pasłęk, wytwarzającej pole elektromagnetyczne.
13. Instalacja stacji bazowej telefonii komórkowej BT44038 NOWA WIEŚ zlokalizowanej na dz. nr 45 w m. Nowa Wieś 28, 14-400 Pasłęk.
14. Instalacja radiokomunikacyjna 38209 (48209N!) GEB_PASLEK_ZIELONKAPTC zlokalizowanej na ul. Zielonka Pasłęcka 14, gm. Pasłęk.

Zgodnie z informacją otrzymaną z Regionalnego Wydziału w Monitoringu Środowiska w Olsztynie w latach 2019-20 na obszarze gminy Pasłęk nie prowadzono pomiarów natężeń pól elektromagnetycznych.

Informacje o sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy Pasłęk

Przez Pasłęk przebiegają linie NN (linie najwyższego napięcia) co przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 24. Przebieg linii najwyższego napięcia na terenie Gminy Pasłęk.
źródło: Geoportal, opracowanie własne

Zasilenie gminy i miasta Pasłęk w energię elektryczną

Na terenie miasta Pasłęk znajduje się Główny Punkt Zasilania (GPZ 110/15 kV). GPZ Pasłęk praktycznie pokrywa zapotrzebowanie całego miasta i w znacznej części gminy Pasłęk. Gmina Pasłęk zasilona jest też częściowo z GPZ sąsiadujących wykazanych w tabeli. Energia dostarczana jest liniami na napięciu 15 kV z GPZ-tów. Następnie energia jest transformowana w stacjach transformatorowych 15/0,4 kV na napięciu 0,4 kV i liniami 0,4 kV dostarczana odbiorcom. Istniejące GPZ-ty mają możliwość pokrycia obecnego i dającego się przewidzieć przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną miasta i gminy Pasłęk.

Tabela 22. Stacje zasilające obszar Pasłęka.

Lp.	Nazwa stacji	Napięcia w stacji	Moc transformatorów 110/15 kV	Stan techniczny rozdzielni 110 kV	Właściciel
		kV	MVA		
1	Pasłęk	110/15	16 + 16	Dobry	EOP
2	Elbląg Gronowo	110/15	16 + 16	Dobry	EOP
3	Orneta	110/15	16	Dobry	EOP
4	Morąg	110/15	25 + 25	Dobry	EOP
5	Zalewo	110/15	25	Dobry	E

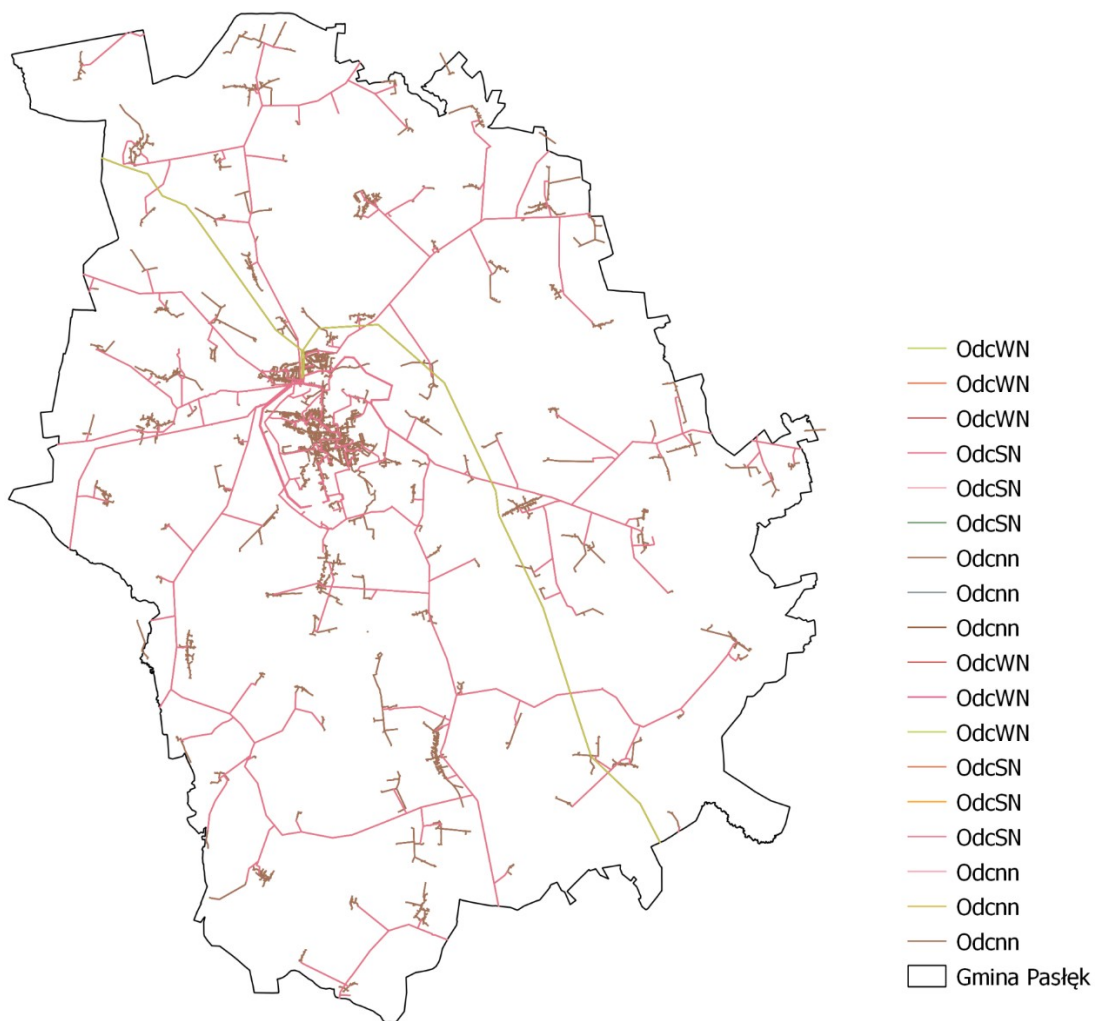
Źródło: Energa

Tabela 23. Zestawienie długości linii elektroenergetycznych na terenie gminy Pasłęk.

Lp.	Linia	Rodzaj	długość
1.	Linie elektroenergetyczne 110 kV	napowietrzne	23,5 km
2.	Linie elektroenergetyczne 15 kV	napowietrzne	203,8 km
		kablowe	24,0 km
3.	Linie elektroenergetyczne 0,4 kV	napowietrzne	174,5 km
		kablowe	80,6 km

Źródło: Energa

Na terenie Pasłęka znajduje się 198 stacji transformatorowych SN/nn 15kV/0,4kV

Rysunek 25. Mapa sieci elektroenergetycznej na terenie gminy Pasłęk.
Źródło: Energa

Tabela 24. Łączna liczba oraz moc instalacji OZE oraz mikroinstalacji na terenie Gminy Pasłęk.

Rodzaj elektrowni	Ilość [szt]	Napięcie przyłącza	Status	Moc wytwórcza (kW)
Mikroinstalacje (do 50 kW)	301	nN	Aktywne	2148

źródło: Energa

Według Planu Rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2020 - 2025 przedsiębiorstwa ENERGA OPERATOR SA zatwierdzonego decyzją Prezesa URE nr DRE.WPR.4310.22.12.2019.MDę z dn. 19.03.2020 znajdują się następujące pozycje:

- Wymiana odcinków linii napowietrznych SN przebiegających przez tereny zadrzewione na linię kablową l=1,5 km
- Instalacja łączników z telesterowaniem w liniach napowietrznych 16 szt.
- Przebudowa odtworzeniowa linii SN 41,2 km

Istniejąca i projektowana do roku 2025 infrastruktura elektroenergetyczna znajduje się w dobrym stanie technicznym i pokrywa obecne i przyszłe zapotrzebowanie na energię elektryczną.

6.3.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie negatywny wpływ na ludność oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć wszelkie awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe. Szkodliwość promieniowania PEM zależy od częstotliwości oraz natężenia pola oddziaływującego, powierzchni narażonej na oddziaływanie oraz czasu ekspozycji. Do szkodliwych skutków promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć m. in. podniesienie temperatury tkanek (co może doprowadzić nawet do ich uszkodzenia) oraz stymulacje mięśni i układu nerwowego poprzez prąd indukowany promieniowaniem.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie Gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W roku 2016 zakończył się trzeci, trzyletni cykl pomiarowy obejmujący lata 2014-2016. W latach 2017 - 2019 pomiary były prowadzone zgodnie z kolejnym, trzyletnim cyklem, natomiast w roku 2020 rozpoczął się piąty cykl pomiarowy. Pomiary monitoringowe poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmowały będą pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz. Na terenie województwa pomiary będą wykonywane łącznie w 135 punktach pomiarowych w trzyletnim cyklu pomiarowym, po 45 punktów dla każdego roku. Punkty zlokalizowano w miejscach dostępnych dla ludności, usytuowanych na obszarze województwa w:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- pozostałych miastach,
- terenach wiejskich.

Pomiary, w każdym punkcie, będą wykonywane:

- jeden raz w roku kalendarzowym;
- w sposób nieprzerwany przez dwie godziny z częstotliwością próbkowania co najmniej jednej próbki co dziesięć sekund;
- pomiędzy godzinami 10⁰⁰ a 16⁰⁰ w dni robocze;
- w temperaturze nie niższej niż 0°C, przy wilgotności względnej nie większej niż 75%;
- bez opadów atmosferycznych.

6.3.4. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Niskie wartości poziomów promieniowania PEM na obszarach wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalizacja masztów telefonii komórkowej na terenie Gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Badania poziomów PEM na terenie Gminy, • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego źródeł promieniowania PEM, 	<ul style="list-style-type: none"> • Umieszczanie nowych źródeł PEM w pobliżu już istniejących co może spowodować spotęgowanie efektu wytwarzanych pól.

6.4. Gospodarowanie wodami

6.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

Obszar Gminy Pasłęk leży w zlewniach rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 25. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Pasłęk

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP
RW200017283612	Dopływ z Dargowa	NAT (naturalna)
RW2000172836172	Dopływ z Sambrodu	NAT (naturalna)
RW20001755849	Bauda od źródeł do Dzikówki	NAT (naturalna)
RW200005499	Elbląg od Młynówki do ujścia wraz z jez. Družno	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW20001754589	Elszka do wpływu do jez. Družno	NAT (naturalna)
RW2000054549	Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do wpływu do jez. Družno	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW200019545699	Wąska od Sały do wpływu do jez. Družno	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW20001754542	Miła	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW20000283615	Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do wpływu do jez. Sambród	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW200017545689	Sirwa	NAT (naturalna)
RW200017545669	Wąska do Sały z Sałą	NAT (naturalna)
RW2000175459989	Rogowska Struga do wpływu do jez. Družno	NAT (naturalna)

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

źródło: Geoportal, opracowanie własne

6.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne

Gmina Pasłęk znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)⁷:

- **JCWPd nr 18** – składa się z dwóch pięter wodonośnych: czwartorzędowego i czwartorzędowo-paleogeńsko-kredowego. Na ich litologię składają się: piaski, margle i wapienie.
- **JCWPd nr 19** – składa się z dwóch pięter wodonośnych: czwartorzędowego i paleogeńsko-neogeńskiego. Ich litologia składają się z piasków.
- **JCWPd nr 39** – składa się z trzech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, paleogeńsko-neogeńskiego i kredowego. Na ich litologię składają się piaski, piaski drobnoziarniste, piaskowce, margle, wapienie, gezy i opoki.

Stan wód podziemnych

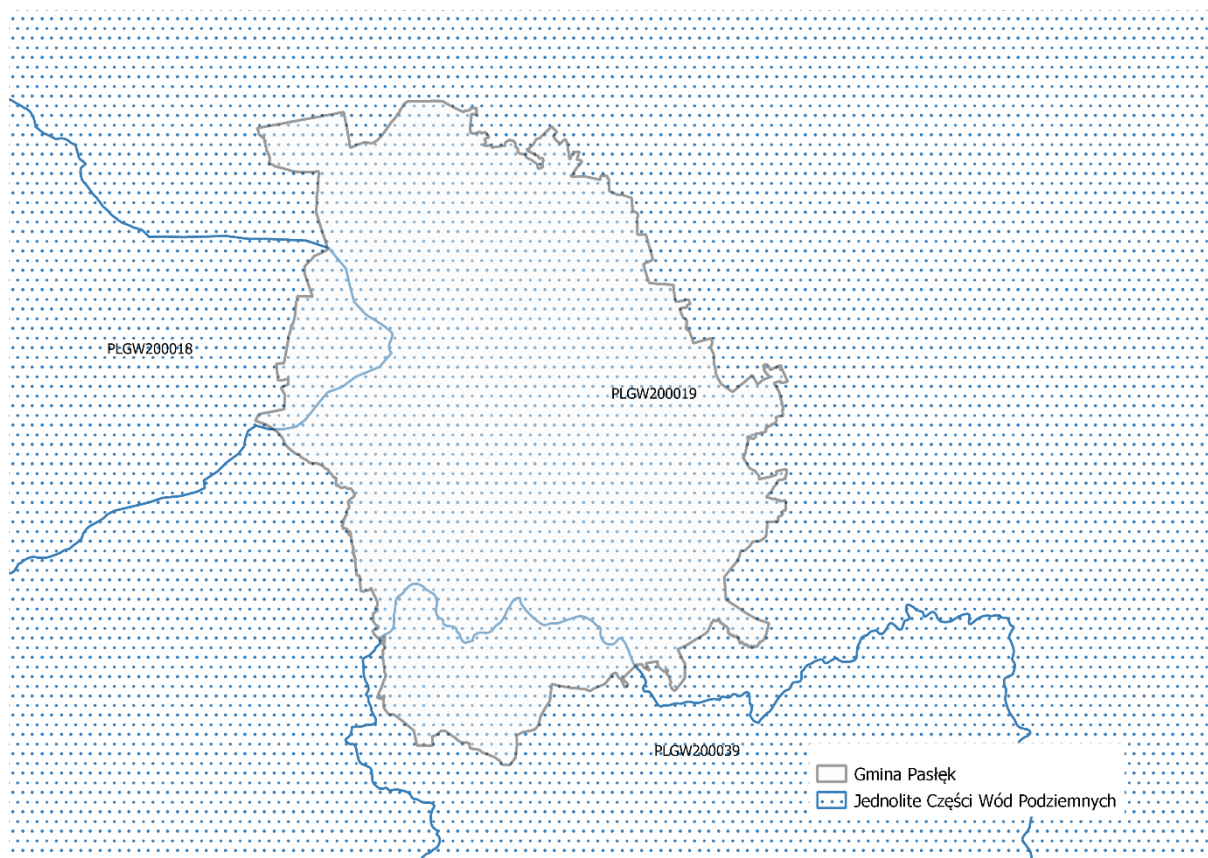
Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, natomiast w sieci regionalnej wykonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działających, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu.

W ramach sieci krajowej opomiarowany jest punkt monitoringu chemicznego w Pasłęku o numerze 1458. Studnia ta położona jest w granicy JCWPd nr 19. W 2019 r. dokonując oceny jakości wody przyznano punktowi II klasę oznaczającą wody dobrej jakości. Przekroczenia wymagań dotyczących jakości wód do spożycia dotyczyły manganu, jonu amonowego i żelaza⁸.

⁷Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych (172) podział obowiązujący w latach 2016-2021, PIG-PIB, Warszawa.

⁸Rocznik hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej. Rok hydrologiczny 2019, PIG-PIB, Warszawa 2020.

Rysunek 28. Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Pasłęk.

źródło: Geoportal, opracowanie własne

6.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe

Stan rzek

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd). Informacje na temat stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Pasłęk, uzyskane od PGWWP, zebrano w tabeli.

Tabela 26. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Pasłęk.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
RW200017283612	Dopływ z Dargowa	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Zły	NAT	zagrożona
RW2000172836172	Dopływ z Sambrodu	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Zły	NAT	zagrożona
RW20001755849	Bauda od źródeł do Dzikówki	co najmniej dobry	dobry	dobry	NAT	niezagrożona
RW200005499	Elbląg od Młynówki do ujścia wraz z jez. Družno	zły	poniżej dobrego	zły	SCW	zagrożona

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
RW20001754589	Elszka do wpływu do jez. Drużno	Poniżej dobrego	dobry	zły	NAT	zagrożona
RW2000054549	Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do wpływu do jez. Drużno	co najmniej dobry	dobry	dobry	SCW	niezagrożona
RW200019545699	Wąska od Sały do wpływu do jez. Drużno	Umiarkowany	dobry	Zły	SZCW	zagrożona
RW20001754542	Mila	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Zły	NAT	zagrożona
RW20000283615	Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do wpływu do jez. Sambród	co najmniej dobry	dobry	dobry	SCW	niezagrożona
RW200017545689	Sirwa	co najmniej dobry	dobry	dobry	NAT	niezagrożona
RW200017545669	Wąska do Sały z Sałą	co najmniej dobry	dobry	dobry	NAT	niezagrożona
RW2000175459989	Rogowska Struga do wpływu do jez. Drużno	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Zły	NAT	zagrożona

NAT – naturalna, SZCW – silnie zmieniona część wód, SCW – sztuczna część wód; źródło: PGW WP.

Tabela 27. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Stan wód		Stan chemiczny	
		Dobry stan chemiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego
Stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	Bardzo dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Umiarkowany stan ekologiczny / umiarkowany potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Słaby stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Zły stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód

źródło: WIOŚ.

Ocenę jednolitej części wód należy obniżyć do stanu „złego”, niezależnie od wyników stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, jeżeli nie są spełnione określone dla niej dodatkowe wymagania jakościowe, związane z występowaniem w jej obrębie obszarów chronionych (przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia lub do celów rekreacyjnych).⁹

6.4.4. Jakość wód - wody podziemne

Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 20 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd gminy Pasłęk.

Kod JCWPd	PLGW700018	PLGW700019	PLGW700039
Stan chemiczny	dobry	dobry	dobry
Stan ilościowy	dobry	dobry	dobry
Status	dobry	dobry	dobry
Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona

źródło: PGW WP

9 GIOŚ - Departament Monitoringu Środowiska. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie

6.4.5. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

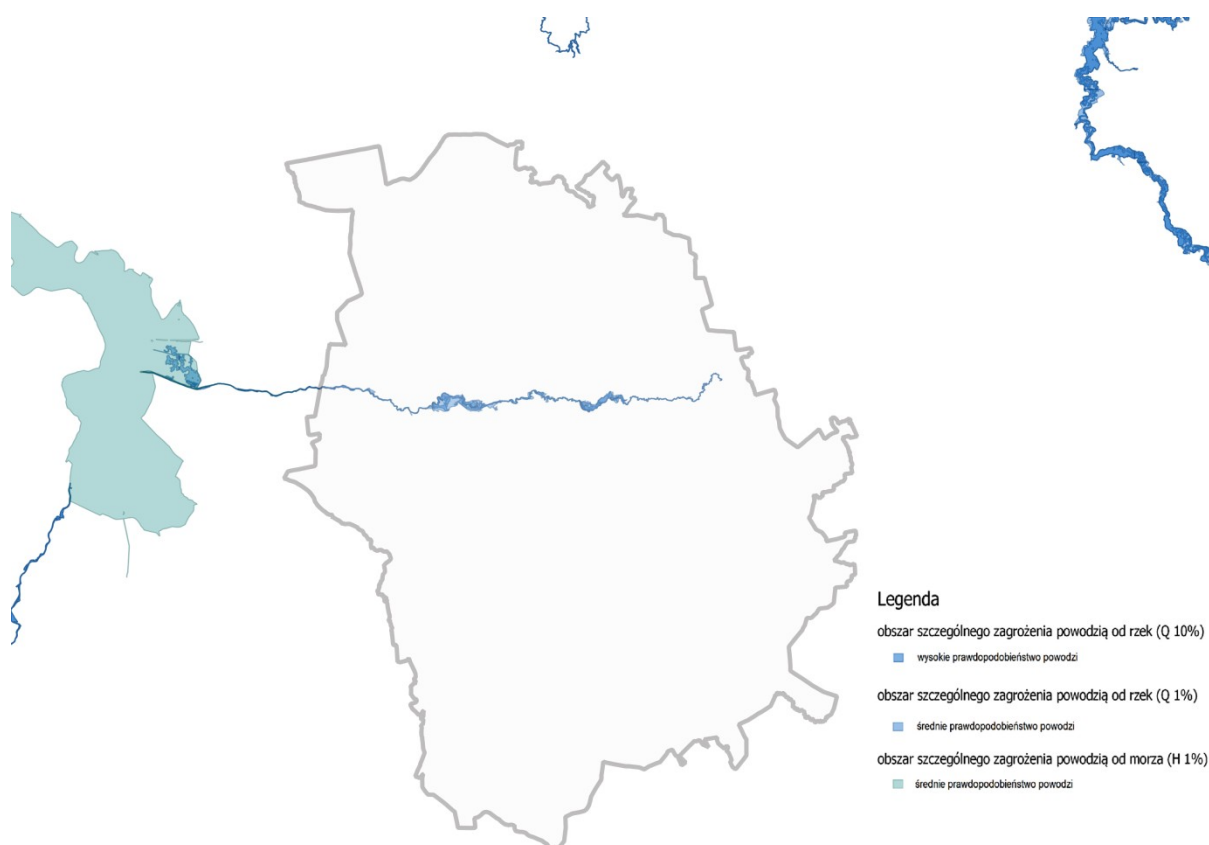
Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze).

Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego a także opracowania metod ograniczających prawdopodobieństwo wystąpienia suszy.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

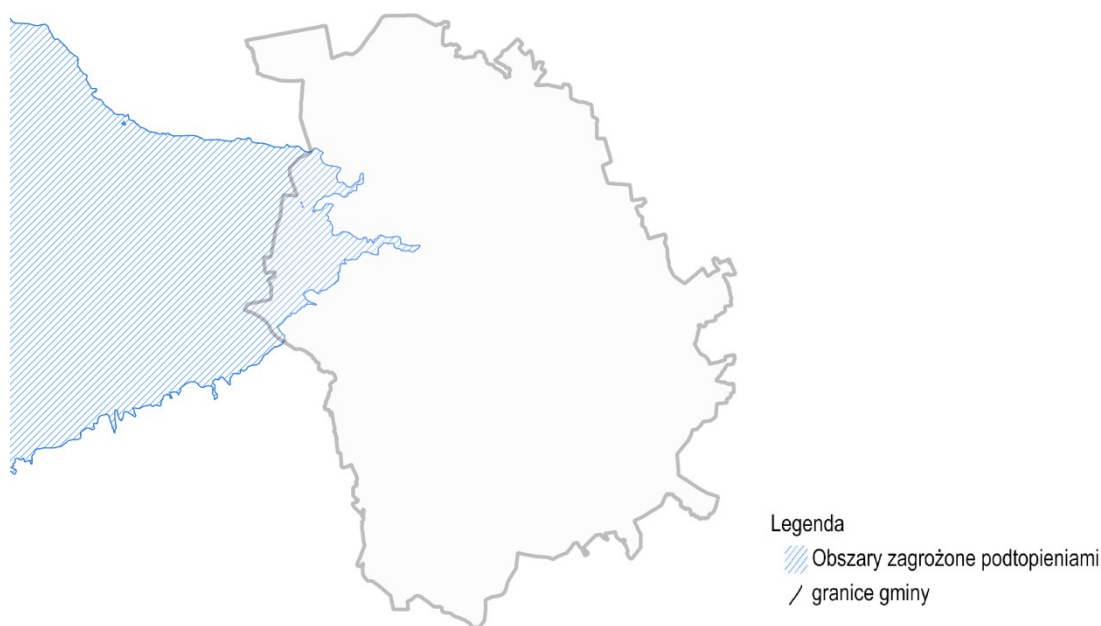
Zagrożenie powodzią oraz podtopieniami

Zgodnie z danymi Państwowej Służby Hydrologicznej, na terenie Gminy Pasłęk znajdują się tereny zagrożone powodzią i podtopieniami. Zaprezentowano to poniżej.

Rysunek 29. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Pasłęk.

Źródło: ISOK

Rysunek 30. Obszar zagrożony podtopieniami na terenie gminy Pasłęk.

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Susza

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- Susza meteorologiczna - określana jako okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;
- Susza rolnicza - definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza Hydrologiczna - odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych;
- Susza w sensie gospodarczym - będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.¹⁰

Dużym zagrożeniem dla wód jest spływ zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Można do nich zaliczyć spływ rolniczy, którego źródłem są przede wszystkim nawozy, oraz spływ zanieczyszczeń osiadających na podłożu (w taki sposób osiadać mogą także zanieczyszczenia powietrza). Spływ rolniczy powoduje przedostawanie się do wód dużego ładunku nawozowego co może sprzyjać niekontrolowanemu wzrostowi glonów, czego

¹⁰ www.posucha.imgw.pl

skutkiem jest zmniejszenie się ilości tlenu w wodach i pogorszenie się warunków życia dla fauny wodnej. Spływ zanieczyszczeń osiadających na powierzchni ziemi może powodować pogorszenie się stanu chemicznego wód.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Monitoring środowiska

Sieć monitoringu wód w województwie została zaplanowana zgodnie z projektem aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy Wisły i Dunaju. Punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu zlokalizowane zostały w oparciu o wykazy wód, zaktualizowane charakterystyki jednolitych części wód, a także wykazy wielkości emisji, o których mowa w art. 113 ustawy – Prawo wodne, przekazane przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW) do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, z uwzględnieniem danych własnych WIOŚ o emisjach do wód.

Decyzja o ewentualnym rozpoczęciu w danej jednolitej części wód monitoringu badawczego, mającego na celu przede wszystkim określenie wielkości i wpływu przypadkowego zanieczyszczenia, będzie podejmowana w trakcie realizacji wojewódzkich programów monitoringu środowiska, jako że nie wymaga akceptacji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i aneksowania wojewódzkich programów monitoringu środowiska. W przypadku realizacji takiego monitoringu sprawozdanie z działalności Inspekcji Ochrony Środowiska będzie zawierało opisanie celu, a także terminów i zakresu badań realizowanych w ramach dodatkowego monitoringu badawczego.

6.4.6. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna • Dobry stan ilościowy i jakościowy części JCWPd; • Dobry stan JCWPd; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan części JCWP; • Presja antropogeniczna (min. z niewłaściwej gospodarki ściekowej, turystyki rolnictwa, itd.) • Występowanie zagrożonych podtopieniami lub powodziami na terenie gminy
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego terenów na których istnieje zagrożenie podtopieniami lub wystąpieniem powodzi; • Ochrona wód 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwałtowne zjawiska pogodowe mogące spowodować powodzie oraz odtopienia, • Zły stan zabezpieczeń przeciwpowodziowych, • Rosnąca presja antropogeniczna min. z niewłaściwej gospodarki ściekowej, rolnictwa i turystyki mogąca prowadzić do pogorszenia stanu wód

6.5. Gospodarka wodno-ściekowa

6.5.1. Sieć wodociągowa

Gmina Pasłęk posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 264,1 km z 18 119 osobami podłączonymi do sieci. W 2020 roku dostarczono nią 585,8dam³ wody. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie Gminy Pasłęk.

Tabela 29.Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Pasłęk.

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość			
			2017	2018	2019	2020
1.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej	km	253,2	251,1	260,5	264,1
2.	Przyłącza rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 875	3 710	4 182	4 245
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej.	os.	18 308	18 051	18 119	brak danych
4.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	93,9	93,1	93,8	brak danych
5.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	534,8	546,4	556,4	585,8
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	27,5	28,1	28,8	30,5

źródło: GUS

6.5.2. Sieć kanalizacyjna

Gmina Pasłęk posiada sieć kanalizacyjną o długości 89,2 km z 2 240 przyłączami do budynków mieszkalnych oraz mieszkania zbiorowego. W 2020 roku odprowadzono nią 472,7dam³. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Pasłęk.

Tabela 30.Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Pasłęk.

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość			
			2017	2018	2019	2020
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	67,9	73,4	87,5	89,2
2.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 976	1 992	2 219	2 240
3.	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	445,3	444,8	458,5	472,7
4.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	14 534	14 470	14 714	brak danych
5.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	74,5	74,6	76,2	brak danych
6.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	431	431	brak danych	brak danych

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość			
			2017	2018	2019	2020
7.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	108	108	brak danych	brak danych

źródło: GUS.

6.5.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodnej można zaliczyć wszelkiego rodzaju wycieki i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska. Ponadto istnieje zagrożenie przedostania ścieków przemysłowych do środowiska jak i sieci kanalizacyjnej. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Przedostawanie się ścieków do środowiska może powodować przedostanie się szkodliwych substancji do gleb, a poprzez spływ powierzchniowy, również do wód. Zagrożenia związane z tymi procesami zostały opisane w rozdziale dotyczącym gospodarowania wodami.

Awarie sieci wodociągowej mogą doprowadzić do przerw w dostawie wód lub skażenia wody pitnej co niesie za sobą bezpośrednie zagrożenie zdrowia ludności.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie Gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Oceną jakości wód pitnych na terenie Gminy Pasłęk zajmuje się Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu. W celu wykonania takiej oceny wykorzystywane są wyniki próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a także wyniki uzyskane przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej.

Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

6.5.4. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> 93,8% ludności Gminy korzysta z sieci wodociągowej, 	<ul style="list-style-type: none"> Tylko 76,2% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej, Obecność zbiorników bezodpływowych, Przedostawanie się ścieków komunalnych do środowiska z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych, Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie jest to uzasadnione; Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, Brak wystarczających środków na rozbudowę sieci kanalizacyjnej. Niechęć właścicieli zbiorników bezodpływowych; Uszkodzenia urządzeń sieciowych spowodowane gwałtownymi zjawiskami pogodowymi,

6.6. Zasoby surowców naturalnych

6.6.1. Stan aktualny

Na terenie gminy Pasłęk udokumentowane są 32 złoża kopalin. Są to kruszywa naturalne. Dzielią się one na dwie podstawowe grupy: kruszywa drobne – piaszczyste oraz grube, obejmujące żwiry i pospółki (kruszywa piaszczysto-żwirowe) Wiek złóż jest szacowany na czwartorzęd. Istotny wpływ na jakość kopalin ma genetyczny typ złóż. W złożach czwartorzędowych występujących w Polsce północnej i centralnej najważniejsze są złoża o genezie lodowcowej, wolnolodowcowej oraz rzecznej. W północnej części tego obszaru są to złoża żwirowo-piaszczyste, zawierające głównie skały skandynawskie – utwory krystaliczne i wapienie z domieszką kwarcu i piaskowców. Kruszywa te są wykorzystywane w budownictwie mieszkalnym oraz drogownictwie.

Z dniem 31.12.2018 r. skreślono z bilansu złoża Majki I oraz Majki IX, a z dniem 31.12.2019 r. złożo: Gryżyna I. Zagospodarowane są złoża Kupin (wydobycie w 2019 r. 21 tys. ton), Kupin I (5 tys. ton), Kupin III (9 tys. ton), Kupin IV (66 tys. ton), Kupin V (8 tys. ton), Nowa Wieś VIII (48 tys. ton), Nowa Wieś XIX (23 tys. ton), Robity II (2 tys. ton) i Robity IV (17 tys. ton)¹¹.

Tabela 31. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Pasłęk.

Nazwa złoża	Forma złoża	Kopalina	Stan zagospodarowania	Powierzchnia złoża [ha]
Awajki	pokładowa	Piasek ze żwirem; KRUSZYWA NATURALNE	eksploatacja złoża zaniechana	16,66
Awajki I	pokładowa	Złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	eksploatacja złoża zaniechana	5,62

¹¹Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r., PIG-PIB, Warszawa 2020.

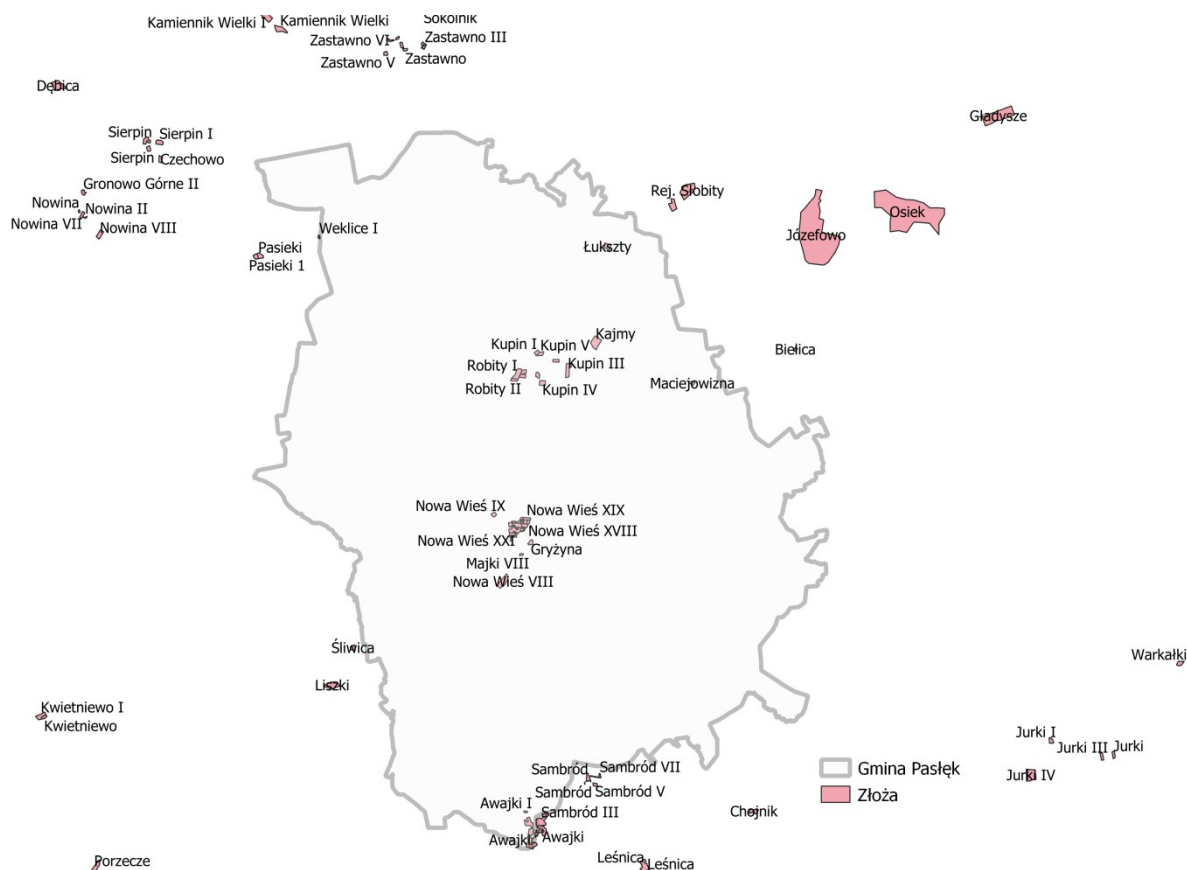
Nazwa złoża	Forma złoża	Kopalina	Stan zagospodarowania	Powierzchnia złoża [ha]
Gryżyna	pokładowa	Złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	eksploatacja złoża zaniechana	1,84
Gryżyna I	gniazdowa	Złoża piasków budowlanych	złoże skreślone z bilansu zasobów	1,28
Kajmy	pokładowa	Złoża piasków budowlanych	eksploatacja złoża zaniechana	8,36
Kajmy I	pokładowa	Złoża piasków budowlanych	złoże skreślone z bilansu zasobów	0,49
Kajmy II	pokładowa	Złoża piasków szklarskich klasy 2	złoże skreślone z bilansu zasobów	0,54
Kupin	pokładowa	Złoża piasków budowlanych	złoże zagospodarowane	1,82
Kupin I	pokładowa	Piasek	złoże zagospodarowane	1,59
Kupin II	pokładowa	Piasek	złoże rozpoznane szczegółowo	1,66

źródło: PIG-PIB. (MIDAS) + (Bilans zasobów złóż kopalnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r/2019 jeśli nie ma nowszego.).

Rysunek 31. Tereny i obszary górnicze na obszarze gminy Pasłęk.

źródło: PIG-PIB. (MIDAS) + (Bilans zasobów złóż kopalnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r/2019 jeśli nie ma nowszego.).

Rysunek 32. Złoże na obszarze gminy Pasłęk.

źródło: PIG-PIB. (MIDAS) + (Bilans zasobów złóż kopalnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r/2019 jeśli nie ma nowszego.).

6.6.2. Przepisy prawne

Zasady eksploatacji złóż surowców mineralnych zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2017 poz. 2126 z późn. zm.). Zgodnie z art. 21 ww. ustawy „działalność w zakresie:

1. Poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalni, o których mowa w art. 10 ust. 1;
 - 1a. poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla;
2. Wydobywania kopalni ze złóż:
 - 2a. poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż;
3. Podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
4. Podziemnego składowania odpadów,
5. Podziemnego składowania dwutlenku węgla,

może być wykonywana po uzyskaniu koncesji.

Art. 22 ww. ustawy opisuje, w jakich przypadkach stosownej koncesji udziela: Minister właściwy do spraw środowiska, Wojewoda lub Starosta.

Uzyskanie koncesji nie jest konieczne w przypadku, gdy prowadzone działania służą zaspokojeniu potrzeb własnych osób fizycznych i spełniają odpowiednie warunki, gdyż zgodnie z „art. 4.1. Przepisów działu III-VIII oraz art. 168-174 nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej,

z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobywanie:

- 1) będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych
- 2) nie będzie większe niż 10 m³ w roku kalendarzowym;
- 3) nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

Ten, kto zamierza podjąć wydobywanie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany z 7-dniowym wyprzedzeniem na piśmie zawiadomić o tym właściwy organ nadzoru górniczego, określając lokalizację zamierzonych robót oraz zamierzony czas ich wykonywania.

W przypadku naruszenia wymagań określonych w ust. 1 i 2, właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, ustala prowadzącemu taką działalność opłatę podwyższoną, o której mowa w art. 140 ust. 3 pkt 3.

6.6.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu¹²

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobywanie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powodzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

- technicznymi i organizacyjnymi sposobami dostosowania infrastruktury,
- monitoringiem i wymianą informacji,
- podjęciem niezbędnych badań naukowych,
- prowadzeniem szkoleń i edukacji.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć nielegalne wydobywanie zasobów naturalnych oraz szkody powstające podczas wydobywania surowców. Na terenie Gminy Pasłęk zostały rozpoznane złoża węgla kamiennego oraz złoża kruszyw naturalnych, których wydobywanie najczęściej prowadzone jest metodami odkrywkowymi. Wiąże się to z negatywnym wpływem na warstwę glebową, krajobraz oraz florę i faunę zamieszkującą obszar wydobywania. Maszyny wydobywcze mogą także zwiększać poziomy dźwięku w otoczeniu miejsca wydobywania.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi powinny dotyczyć głównie uświadamiania mieszkańcom Gminy wagi wykorzystania surowców naturalnych oraz realnego wpływu na środowisko i mieszkańców Gminy.

12 www.klimada.mos.gov.pl

Monitoring środowiska¹³

Nadzorem nad optymalnym zagospodarowaniem złóż kopalin oraz ograniczeniem uciążliwości oddziaływania przemysłu wydobywczego na ludzi i środowisko zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Urzędy Górnicze.

Urzędy górnicze, w granicach ich właściwości miejscowej, wykonują zadania określone w przepisach określających kompetencje organów nadzoru górniczego, sprawujących w szczególności:

1. Nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych w zakresie:
 - a. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
 - b. ratownictwa górniczego,
 - c. gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
 - d. ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
 - e. budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej;
2. Nadzór i kontrolę nad podmiotami zawodowo trudniącymi się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego, w zakresie przestrzegania przez te podmioty przepisów wydanych na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
3. Nadzór i kontrolę nad prowadzeniem określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej;
4. Nadzór i kontrolę nad wykonywaniem robót geologicznych;
5. Nadzór i kontrolę nad bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
6. Nadzór i kontrolę nad jednostkami organizacyjnymi trudniącymi się szkoleniem pracowników zakładu górniczego, w zakresie posiadania odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników w zakresie znajomości przepisów regulujących bezpieczne wykonywanie pracy w zakładzie górniczym;
7. Nadzór i kontrolę działalności służby mierniczo-geologicznej w zakresie pomiarów i innych czynności, wykonywanych na potrzeby zakładu górniczego;
8. Nadzór nad projektowaniem, budową, utrzymaniem, remontem i rozbiórką obiektów budowlanych zakładu górniczego, jako organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa.

Zadania te wykonywane są w szczególności poprzez:

1. Przeprowadzanie, według ustalonych zasad, kontroli: w zakładach górniczych, podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego, zakładach prowadzących określone roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, zakładach wykonujących roboty geologiczne, zakładach prowadzących bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych oraz jednostkach organizacyjnych trudniących się szkoleniem pracowników zakładu górniczego;

¹³<https://www.biznes.gov.pl/organy-i-instytucje/-/szczegoly/6353/>

2. Nakazywanie usunięcia nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów o ruchu zakładu górniczego, zwłaszcza jeżeli stwarzają one zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska;
3. Wstrzymywanie w całości lub w części ruchu zakładu górniczego lub jego urządzeń oraz nakazywanie podjęcia niezbędnych środków zapobiegawczych, w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla zakładu górniczego, jego pracowników.

6.6.4. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Obecność, na terenie Gminy Pasłęk złóż surowców, które mogą być wykorzystane gospodarczo; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany stosunków wodnych w okolicach miejsc, w których prowadzono prace wydobywcze, • Zmiany środowiska glebowego w okolicach miejsca wydobycia zasobów mineralnych;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie najnowszych technologii w czasie ewentualnej eksploatacji zasobów kruszyw naturalnych, co ma na celu minimalizację wpływu na stosunki wodne oraz środowisko gleby, • Rekultywacja terenów po ewentualnym zakończeniu wydobycia surowców; 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradacja gleb oraz zmiany w stosunkach wodnych towarzyszące wydobyciu kopalin, • Nielegalne wydobycie surowców naturalnych,

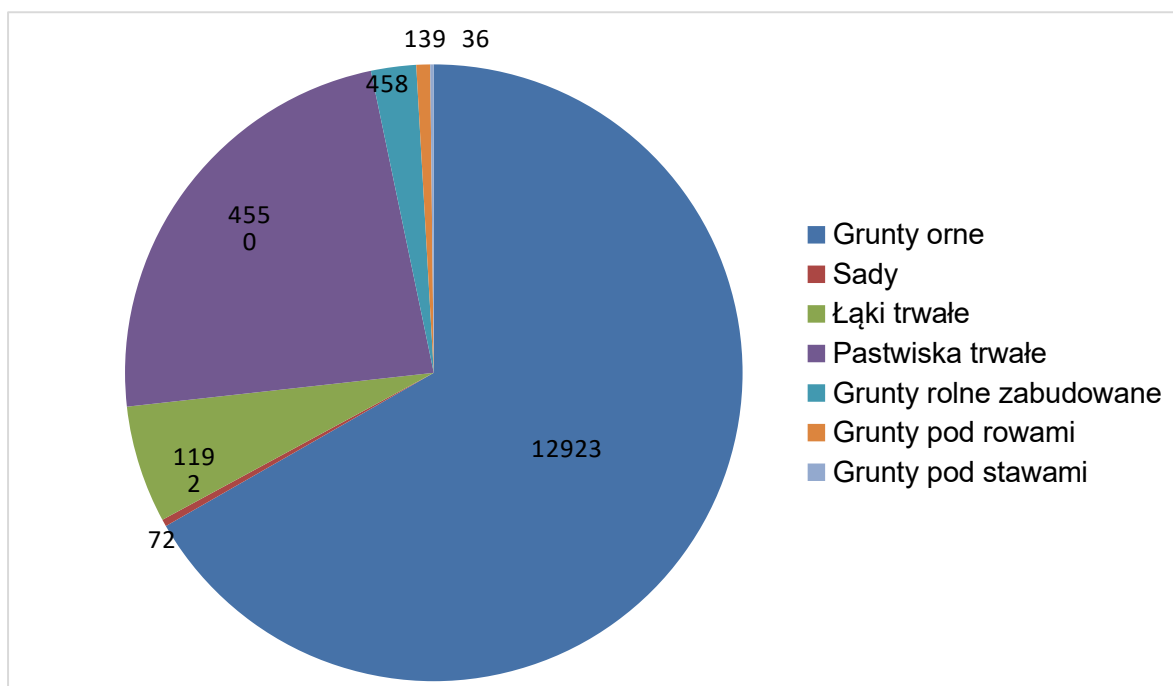
6.7. Gleby

6.7.1. Stan aktualny

Największy obszar na terenie Gminy Pasłęk zajmują gleby brunatne, spośród których wyróżnić można właściwe, wylugowane oraz kwaśne. Biorąc pod uwagę przydatność rolniczą, gleby tego typu zaliczane są do kompleksu pszenno-żytniego oraz żytniego. W przypadku gleb bieliców, pseudobieliców oraz czarnych ziem, mamy do czynienia z dużym rozproszeniem na terenie gminy, przy czym czarne ziemie są typowe dla zagłębień oraz płaskich wysoczyzn morenowych. Niestety ten rodzaj gleb występują na terenie Gminy najczęściej w formie zdegradowanej na wskutek zakwaszenia oraz utraty części próchnicznej. Mady występują na terenie Gminy w dolinach rzeki Wąska, Sała oraz Sirwa. Są one najżyźniejszymi glebami, które pod względem przydatności rolniczej zaliczane są do kompleksów pszennych bardzo dobrych i dobrych.

Na wartość produkcyjną gleb silny wpływ ma ich żyzność. Na terenie raportowanej gminy dominują gleby klasy bonitacyjnej IV (średnie), III (średnio dobre) oraz V (słabe). Występują także gleby klasy VI (najsłabsze)¹⁴.

Użytki rolne zajmują 19 370 ha powierzchni, co stanowi 73,39% całego obszaru gminy. Strukturę poszczególnych użytków rolnych prezentuje poniższy wykres.

Rysunek 33. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Pasłęk [ha] (stan na rok 2014)

źródło: GUS, opracowanie własne

¹⁴ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, Pasłęk 2017.

6.7.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć brak stosowania tzw. „dobrych praktyk rolniczych”, awarie w zakładach przemysłowych, zanieczyszczenia powstające podczas ruchu komunikacyjnego, odprowadzanie ścieków do gleby oraz gromadzenie odpadów na dzikich wysypiskach.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów takich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów oraz ograniczanie erozji gleb. Szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie. Organizowane są tam szkolenia dla rolników obejmujące zagadnienia takie jak: nowe rozwiązania chroniące środowisko w gospodarstwach rolnych, pozyskiwaniu dofinansowań na wymianę źródeł ciepła, rolnictwa ekologicznego oraz tematykę rolnictwa przyjaznego środowisku. W szkoleniach tych mogą brać udział zainteresowani właściciele gospodarstw rolnych.

Monitoring środowiska

Monitoring gleb ornych¹⁵

„Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Piąta edycja pobierania próbek przypada na rok 2015. Monitoring chemizmu gleb w 5 turze jest realizowany, podobnie jak w poprzednich latach, przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, w ramach umowy nr 23/2015/F zawartej w dniu 17 czerwca 2015 roku pomiędzy Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska (Zamawiający) oraz Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym (Wykonawca).

Punkty poboru próbek oraz wyniki badań są dostępne na stronie www.gios.gov.pl/chemizm_gleb.

¹⁵Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”

6.7.3. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Użytki rolne stanowiące dużą część powierzchni, • Większość gleb ornych stanowi dobry kompleks glebowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezrównoważone wykorzystywanie gleb i nieprawidłowe praktyki rolnicze,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja w zakresie dobrych praktyk rolniczych • Rekultywacja terenów zdegradowanych; • Zalesianie gleb o niskim potencjale rolnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Erozja gleb spowodowana czynnikami klimatycznymi oraz nieprawidłowymi praktykami rolniczymi;

6.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

6.8.1. Stan wyjściowy

Odpady komunalne na terenie Gminy Pasłęk powstają głównie w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach handlowych oraz obiektach użyteczności publicznej.

Masa zebranych odpadów

Masa poszczególnych odpadów odebranych z terenu gminy Pasłęk w 2020 roku przedstawiona została w tabeli poniżej.

Tabela 32. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Pasłęk 2018-2020 (dane podane w Mg).

Kod	20 01 01	20 01 02	20 01 39	20 01 99	Suma

Objaśnienie	Papier	Szkło	Tworzywa sztuczne	Inne niewymienione frakcje zbierane selektywnie (popiół)	
2018	190,530	277,780	499,550	258,120	1225,98
2019	211,640	289,800	552,000	228,672	1282,112
2020	240,940	375,280	622,010	258,220	1496,45
Suma	643,11	942,86	1673,56	745,012	
Kod	20 03 07	17 01 01	20 01 36		
Objaśnienie	Odpady wielkogabarytowe	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	Suma	
2018	121,340	144,080	31,220	296,64	
2019	186,430	4,160	23,860	214,45	
2020	252,900	6,400	34,380	293,68	
Suma	560,67	154,64	89,46		
Kod	20 02 01	20 01 25			
Objaśnienie	Biodpady	Oleje i tłuszcze jadalne	Suma		
2018	350,740	-	350,74		
2019	343,460	0,027	343,487		
2020	427,662	0,437	428,099		
Suma	1121,862	0,464			
Kod	20 03 01				
Objaśnienie	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	Suma			
2018	4 433,915	4433,915			
2019	4 388,560	4388,56			
2020	3 652,372	3652,372			
Suma	12474,847				

źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Pasłęk

Tabela 33. Koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Pasłęk w latach 2017-2020

Rodzaj kosztu	2017 (zł)	2018 (zł)	2019 (zł)	2020 (zł)
zagospodarowywanie odpadów komunalnych	1 637 134,89 zł	1 807 726,05 zł	1 948 420,21 zł	1 922 547,21 zł
odbieranie, transport odpadów komunalnych	757 700,00 zł	748 208,80 zł	826 275,10 zł	1 222 401,44 zł
tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	39 389,43 zł	45 086,33 zł	105 449,53 zł	88 958,66 zł
obsługa administracyjna systemu	186 544,58 zł	125 760,85 zł	126 610,15 zł	183 638,84 zł
edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	16 339,71 zł	18 141,95 zł	18 724,29 zł	1 791,20 zł
Razem	2 637 108,61 zł	2 744 923,98 zł	3 025 479,28 zł	3 419 337,35 zł
Należna wartość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w analizowanym roku	brak danych	2 581 331,64 zł	2 598 049,66 zł	3 047 300,18 zł

źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Pasłęk

Tabela 34. Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów przez gminę Pasłęk.

Wskaźnik	Wymagane poziomy		
	2018 (wymagane ≥30)	2019 (wymagane ≥40)	2020 (wymagane ≥50)
Poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]	40,99	45	49,25
	2018 (wymagane ≥50)	2019 (wymagane ≥60)	2020 (wymagane ≥70)
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%]	50,30	29	54,09
	2018 (wymagane ≤40)	2019 (wymagane ≤40)	2020 (wymagane ≤35)
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%]	4,59	10	8,23

źródło: Informacja o osiągniętych poziomach przez gminę Pasłęk

Ze wzg. na nie osiągnięcie w 2019 r. wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, w 2020 r. podjęto decyzję o wprowadzeniu zmian w aktach prawa miejscowego mających na celu zaprzestanie odbieraniu od mieszkańców zmieszanych odpadów budowlanych i rozbiórkowych w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wprowadzone od maja 2020 r. ww. zmiany spowodowały, że mieszkańcy bardziej szczegółowo zaczęli segregować odpady budowlane i rozbiórkowe, co wpłynęło na znaczne podwyższenie poziomu recyklingu powyższych odpadów w porównaniu do poprzedniego roku. Ze wzg. na wprowadzenie ww. zmian dopiero od maja 2020 r., również i w analizowanym 2020 roku nie uzyskano wymaganych poziomów recyklingu. Zakłada się, że w kolejnych latach zostanie osiągnięty ww. poziom ze wzg. na całoroczne funkcjonowanie wprowadzonych zmian. Analizując **poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła** należy zauważyć, odnosząc się do lat poprzednich, że wartość ww. osiągniętego poziomu wzrosła. Niestety jego wartość ze wzg. na podwyższenie o kolejne 10 %wymaganego poziomu tj. do 50 %, **nie pozwoliła na jego osiągnięcie**¹⁶.

Infrastruktura gospodarowania odpadami komunalnymi¹⁷

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odpady komunalne mogły być zagospodarowane jedynie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów (RIPOK) lub instalacjach do zastępczej obsługi regionów. Plan gospodarki odpadami dla województwa mazurskiego na lata 2016-2022 wyznaczył 5 regionów gospodarki odpadami komunalnymi: Północny, Zachodni, Centralny, Północno-Wschodni, Wschodni.

Gmina Pasłęk należała do Regionu Północnego, obejmującego 16 gmin. Na terenie Regionu znajdowały się w Elblągu i Braniewie: 1 instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów, 3 kompostownie odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz 2 składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne.

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Pasłęk¹⁸

Odbiorem, transportem oraz zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Pasłęk w latach 2017-2019, zajmowało się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Pasłęku, ul. Polna 3.

Liczba osób objętych systemem gospodarki odpadami, wg złożonych deklaracji w 2017 r. wynosiła 29 126, w 2018 r. 28 985, a w 2019 r. 15 433.

Na terenie gminy Pasłęk znajduje się także Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który zlokalizowany jest na terenie Stacji Przeładunkowej Odpadów Komunalnych w Robitach i obsługiwany przez Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o. o. w Elblągu. Do PSZOK przyjmowane są odpady komunalne zebrane w sposób selektywny, wytworzone przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Pasłęk, którzy są objęci gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi i wnoszą opłatę z tego tytułu na rzecz gminy.

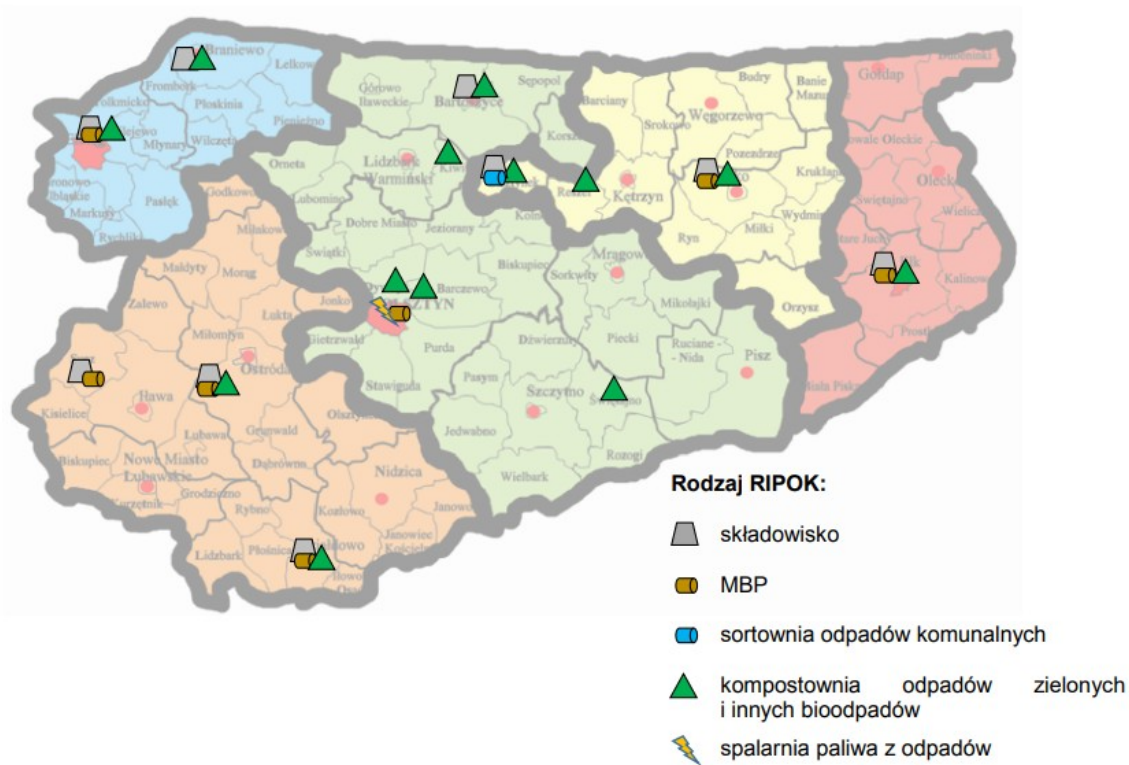
16 Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi miasto i gmina Pasłęk za 2020 rok

17Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022, Olsztyn 2016.

18Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi miasto i gmina Pasłęk za 2018, 2019, 2020.

6.8.2. Regiony Gospodarki Odpadami¹⁹

Gospodarka odpadami w województwie warmińsko-mazurskim opiera się na wskazanym w *Planie gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022* regionie gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK). W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi województwo warmińsko-mazurskie zostało podzielone na pięć Regionów gospodarki odpadami. Pasłęk znajduje się w regionie północno-wschodnim. Regiony zostały określone przede wszystkim w oparciu o granice Związków Międzygminnych, w obrębie których zlokalizowane zostały Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).

Rysunek 34. Lokalizacja RIPOKów w województwie warmińsko-mazurskim
 źródło: Plan gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022

Tabela 35. Informacje na temat regionu północnego

REGION PÓŁNOCNY	
Gminy wchodzące w skład regionu	Miasto Elbląg, Gmina Elbląg, Gronowo Elbląskie, Markusy, Milejewo, Młynary, Pasłęk, Rychliki, Tolkmicko, Miasto Braniewo, Gmina Braniewo, Lelkowo, Pieniężno, Wilczęta, Frombork, Płoskinia
Liczba ludności w 2014 r	219 786
Liczba ludności w 2022 r.	215 025
Liczba ludności w 2028 r.	210 433
Odpady komunalne ogółem	
Zebrane/odebrane w 2014 r	65 912,58 Mg
Zebrane/odebrane w 2022 r	64 759,00 Mg
Zebrane/odebrane w 2028 r.	65 553,00 Mg
Odpady komunalne zmieszane	
Odebrane w 2014 r.	48 889,70 Mg
Zdolność przerobowa RIPOK	
70 000 Mg/rok	

19 Źródło: „Plan gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022”.

REGION PÓŁNOCNY		
Odebrane w 2022 r.	32 380,00 Mg	
Odebrane w 2028 r	26 221,00 Mg	
Selektywnie zebrane odpady zielone i inne bioodpad		
Zebrane w 2014 r.	2 525,26 Mg	53 500 Mg/rok (w tym 7 500 Mg/rok dla odpadów zielonych i innych bioodpadów)
Zebrane w 2022 r.	3 225,00 Mg	
Zebrane w 2028 r	3 577,00 Mg	
Ilość odpadów do składowania w latach 2016-2030	121 900 m ³	Wolna pojemność składowisk 475 600 m ³

źródło: Plan gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022

6.8.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami, jest związana ze składowiskami odpadów. Można do nich zaliczyć przedostawanie się odpadów poza miejsce wyznaczone do ich składowania, a także samozapłon gazów składowiskowych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki powinny dotyczyć zagadnień takich jak prawidłowa gospodarka odpadami, znaczenie segregacji odpadów oraz obejmować akcje takie jak „Sprzątanie Świata”.

Monitoring środowiska

Monitoringiem składowisk odpadów zajmują się jednostki zarządzające takimi instalacjami oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, który zajmuje się działalnością kontrolną.

6.8.4. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Gmina Pasłęk posiada Program usuwania wyrobów zawierających azbest; 	<ul style="list-style-type: none"> Na terenie Pasłękawystępują wyroby zawierające azbest, Nieprzepisowe składowanie odpadów; Niska świadomość ekologiczna mieszkańców Gminy. Na obszarze Gminy nie został osiągnięty poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia metalu, szkła i tworzyw sztucznych oraz innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none">• Edukacja ekologiczna mieszkańców,• Usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	<ul style="list-style-type: none">• Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach,• Nieprzepisowe składowanie odpadów,• Brak chęci mieszkańców do usuwania materiałów zawierających azbest;
--	---

6.9. Zasoby przyrodnicze

6.9.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Pasłęk występują następujące formy ochrony przyrody²⁰:

- Obszar Natura 2000,
- Obszary chronionego krajobrazu,
- Rezerwat przyrody,
- Pomniki przyrody.

Obszar Natura 2000 „Murawy koło Pasłęka”

Kod: PLH280031

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwo: warmińsko-mazurskie

Powiat: elbląski

Gmina: Pasłęk

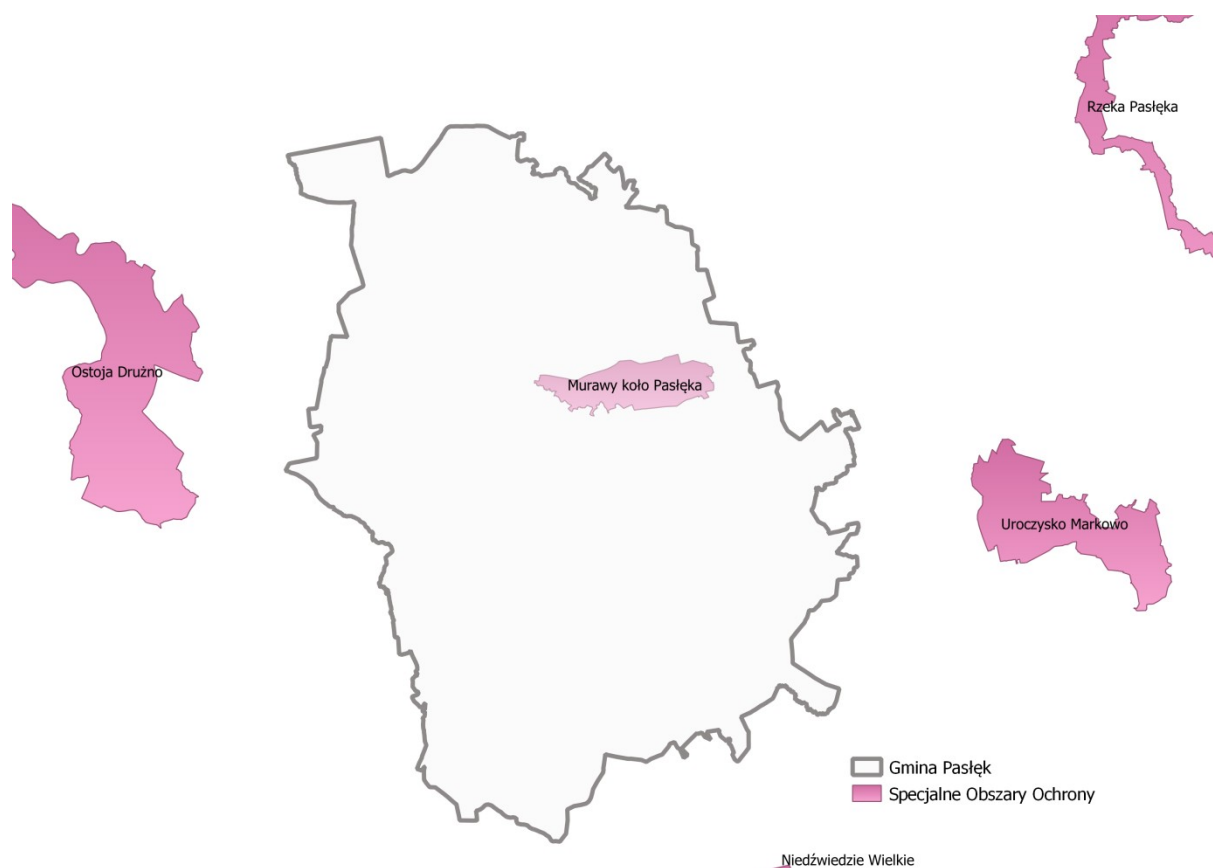
Data wyznaczenia: 01.03.2011

Powierzchnia: 642,70 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

Największą wartością obszaru jest pełny, pierwotny i naturalny ciąg zbiorowisk doliny rzeki Wąskiej od jej dna aż do falistej wierzchowiny moreny dennej. Ważnym uzupełnieniem są specyficzne zbiorowiska muraw kserotermicznych, które rozwijają się na niewielkiej powierzchni odlesionych zboczy o wystawie południowej. Na obszarze stwierdzono obecność 4 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (łąg wierzbowy, łąg jesionowo-olszowy, grąd zboczowy, grąd subatlantycki) oraz 3 gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (kumak nizinny, głowacz białołętwy, czerwończyk nieparek).

20 crfop.gdos.gov.pl/crfop

Rysunek 35. Obszar Natura 2000 „Murawy koło Pasłęka”

źródło: Geoserwis; opracowanie własne

Obszar chronionego krajobrazu „Jezioro Drużno”

Województwo: warmińsko-mazurskie

Powiat: elbląski

Gminy: Markusy, Pasłęk, Gronowo Elbląskie, Elbląg, Milejewo, Rychliki

Data wyznaczenia: 01.07.1985

Powierzchnia: 11 738,90 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Uchwała Nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Warmińsko-mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Drużno
Jezioro Drużno stanowi relikw dawnej wypływającej się zatoki morskiej. Jego zwierciadło jest położone poniżej poziomu morza. Jezioro ma powierzchnię 3021 ha, ale intensywnie zarasta, dlatego prawie połowę stanowią trzęsawiska, trzcinowiska i bagna, miejscami zakrzaczone lub zadrzewione olszyną. Bogata roślinność przybrzeżna stwarza dogodne warunki dla ptactwa wodno-błotnego. Latem na jeziorze lub w jego sąsiedztwie przebywa ok. 150 gatunków ptaków, a wiosną i jesienią pojawia się wiele gatunków przelotnych. Wszystko to zdecydowało o uznaniu jeziora w 1967 za rezerwat ornitologiczny, spełniający kryteria ochrony w ramach konwencji Ramsar.

Obszar chronionego krajobrazu „Rzeki Wąskiej”

Województwo: warmińsko-mazurskie

Powiaty: elbląski, braniewski, ostródzki

Gminy: Godkowo, Pasłęk, Małdyty, Miłakowo, Wilczęta, Morąg

Data wyznaczenia: 01.07.1985

Powierzchnia: 8 019,50 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Uchwała Nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Nr 104 Wojewody Warmińsko-mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąskiej

Obszar obejmuje teren przyrzecza dolnego odcinka rzeki Wąskiej oraz teren przyrzecza jej lewego dopływu jakim jest ciek wodny Sała. Elementami krajobrazotwórczymi są: dolina rzeki Wąskiej na odcinku od m. Pasłęk do okolic wsi Cieszyniec, kompleksy lasu mieszanego świeżego leżącego przy drodze Pasłęk-Orneta oraz w okolicy wsi Surowe i Kwitajny, gm. Pasłęk, rozcięcia erozyjne terenu wysoczyznowego przez ciek wodny: Sała, Olszynka i inne, rozmieszczone wzdłuż zboczy doliny rzeki Wąskiej, w pobliżu m. Pasłęk. W pobliżu miejscowości Kwitajny znajduje się rezerwat leśny "Dęby w Krukach Pasłeckich" chroniący dwupiętrowy las liściasty i pomnikowe dęby. Tereny przyrzecza dolnego odcinka rzeki Wąskiej mają charakter długiego parowu, którego północne zbocza pokrywa las mieszany świeży, natomiast zbocza południowe stanowią tereny się umiarkowaną falistością.

Obszar chronionego krajobrazu „Słobicki”

Województwo: warmińsko-mazurskie

Powiaty: elbląski, braniewski

Gminy: Godkowo, Pasłęk, Wilczęta, Młynary

Data wyznaczenia: 01.07.1985

Powierzchnia: 5 035,60 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Uchwała Nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Nr 107 Wojewody Warmińsko-mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Słobickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Obszar znajduje się pomiędzy rzekami Baudą a Pasłęką. Elementami krajobrazotwórczymi są lasy mieszane świeże i wilgotne oraz tereny upraw polowych i użytków zielonych. Pod względem geomorfologicznym obszar stanowi strefę brzeżną dawnego zastoiska polodowcowego z terenami pojezierno-wysoczyznowymi moreny dennej falistej i niskopagórkowatej.

Obszar chronionego krajobrazu „Rzeki Baudy”

Województwo: warmińsko-mazurskie, obszar morski

Powiaty: elbląski, braniewski

Gminy: Braniewo, Tolkmicko, Pasłęk, Wilczęta, Młynary, Frombork, Milejewo

Data wyznaczenia: 01.07.1985

Powierzchnia: 16 677,80 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Uchwała Nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Nr 105 Wojewody Warmińsko-mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy

Obszar obejmuje strefę przyrzecza oraz środkowego i dolnego odcinka biegu rzeki. Elementami krajobrazotwórczymi są: młode wcięcia erozyjne rzeki Baudy na odcinku od Danielewa do miejscowości Myśliwiec, młoda, stopniowo rozszerzająca się dolina rzeki Baudy na odcinku od wsi Myśliwiec do krawędzi wysoczyzny, w rejonie przecięcia koryta rzeki z linią kolejową Frombork – Braniewo, młode, boczne rozcięcia erozyjne w dolinie Baudy porośnięte lasem mieszanym lub liściastym, sylweta zwartej zabudowy miasta Fromborka, stożek ujściowy rzeki, wraz z pasem sitowia i trzciny, wzdłuż linii brzegowej Zalewu Wiślanego. Jest to typowy rolniczo-leśny krajobraz terenów dolin rzecznych na równinie dawnego zastoiska wód polodowcowych o ciekawej rzeźbie terenu. Pas trzciny nad Zalewem Wiślanym stanowi ostoję lęgową ptactwa wodnego i spełnia kryteria ochronne zgodne z konwencją Ramsar.

Obszar chronionego krajobrazu „Kanału Elbląskiego”

Województwo: warmińsko-mazurskie

Powiaty: elbląski, iławski, ostródzki

Gminy: Ostróda (wiejska), Zalewo, Ostróda (miejska), Pasłęk, Małdyty, Iława, Miłomłyn, Elbląg (wiejska), Rychliki, Morąg

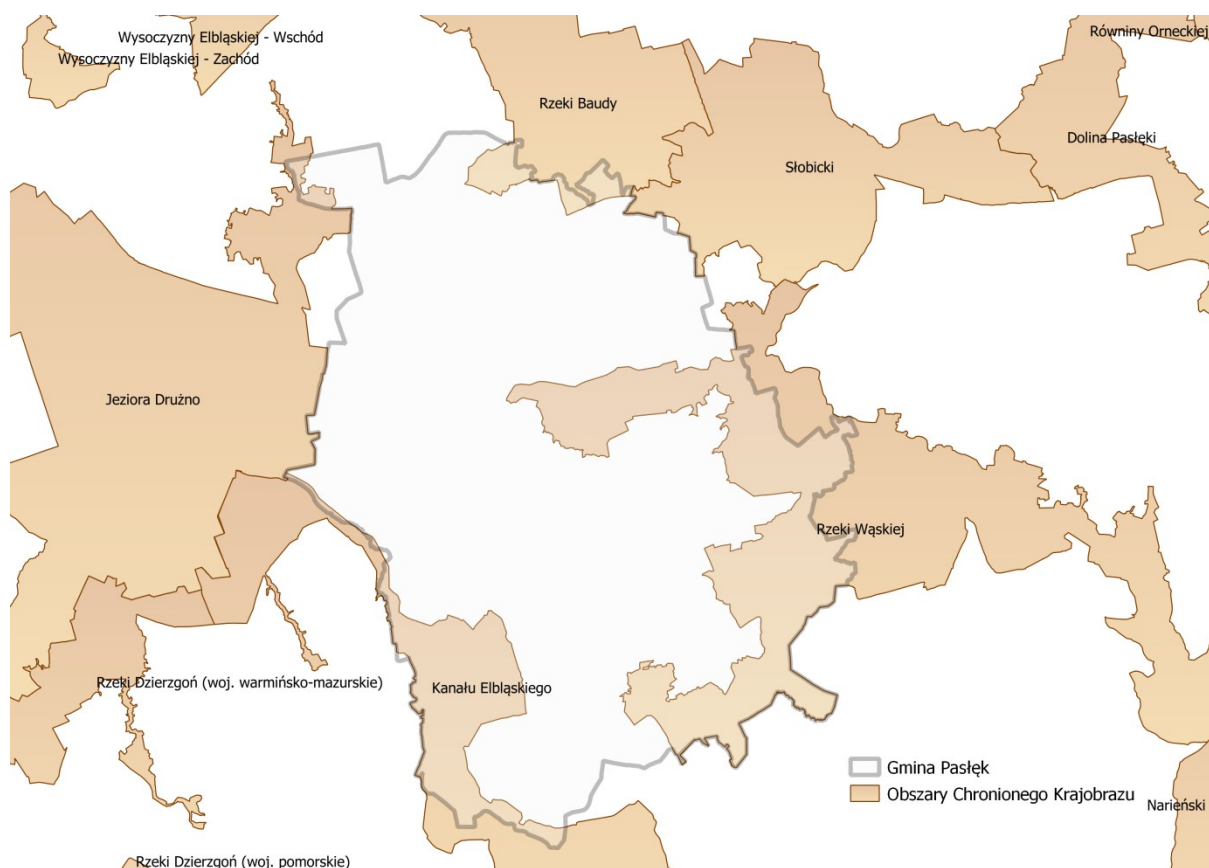
Data wyznaczenia: 23.05.1997

Powierzchnia: 30 425,52 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Wojewody Elbląskiego nr 4/97 z dnia 28 kwietnia 1997 r. zmieniające uchwałę w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego

Obowiązujący akt prawny: Uchwała Nr Xxx/670/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-mazurskiego z dnia 26 września 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego

Głównym przedmiotem ochrony jest część Kanału Elbląskiego, który uznawany jest za jeden z ciekawszych szlaków wodnych pod względem krajoznawczym i technicznym. Ze względu na dużą różnicę poziomów wód na Kanale wybudowano szereg pochylni oraz śluz. Jego trasa przechodzi przez sztuczne przekopy, groble oraz jeziora m.in.: Piniewo, Sambród, Ruda Woda, Ilińsk, Drwęckie oraz Dauby. Innymi elementami świadczącymi o wyjątkowości krajobrazu są obszerne kompleksy leśne stanowiące ok. 40% powierzchni.

Rysunek 36. Obszary chronionego krajobrazu na terenie gminy Pasłęk

źródło: Geoserwis; opracowanie własne

Rezerwat przyrody „Dęby w Krukach Pasłęckich”

Województwo: warmińsko-mazurskie

Powiat: elbląski

Gmina: Pasłęk

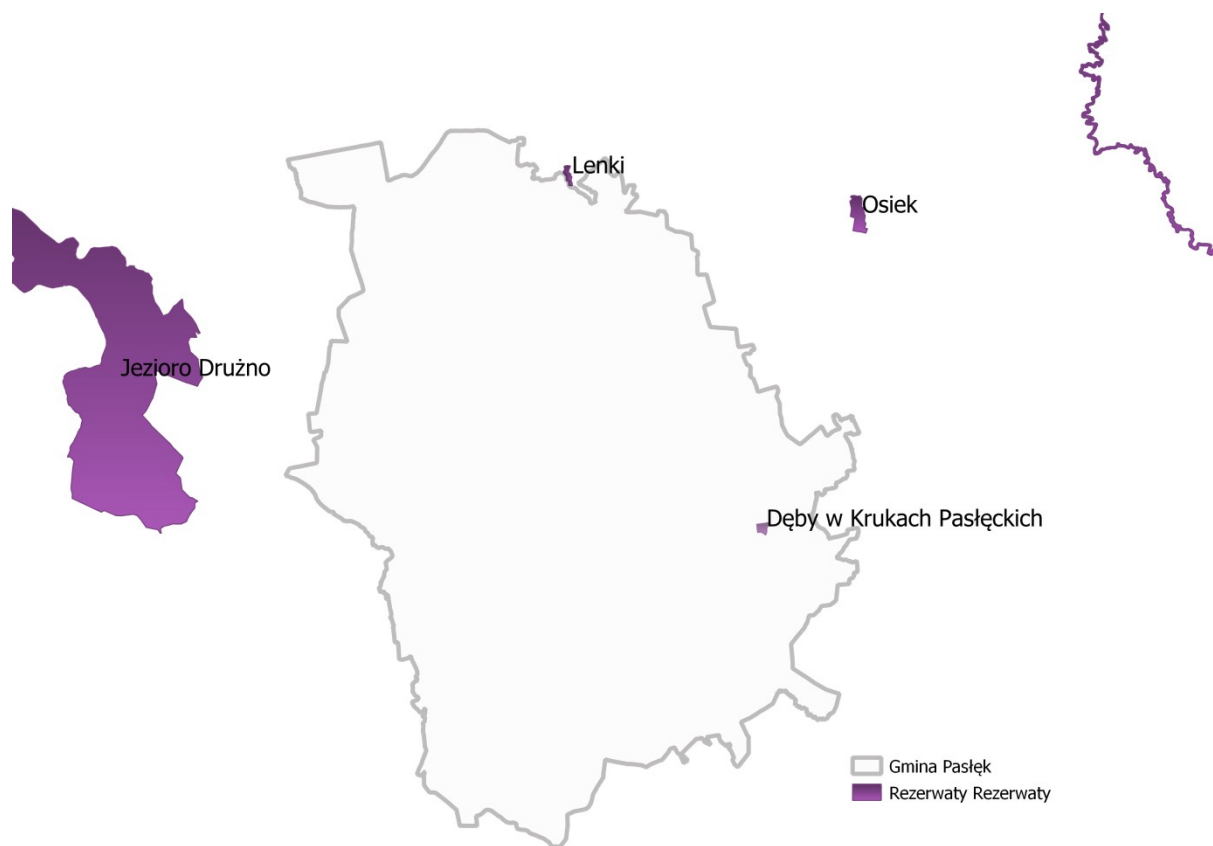
Data uznania: 16.03.1960

Powierzchnia: 9,77 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lutego 1960 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 25 października 2017 r. w sprawie uchylecia zarządzenia w sprawie rezerwatu przyrody „Dęby w Krukach Pasłęckich”

Rezerwat leśny został utworzony w celu zachowania zbiorowisk grądowych z okazami dębu szypułkowego.

Rysunek 37. Rezerwat przyrody „Dęby w Krukach Pasłęckich”

źródło: Geoserwis; opracowanie własne

Na terenie gminy Pasłęk znajdują się także 52 pomniki przyrody.

Tabela 36. Pomniki przyrody na terenie gminy Pasłęk.

Lp.	Data utworzenia	Opis granicy	Typtworu	Podtyptworu	Opis pomnika
1	1963-07-25	po lewej stronie szosy do Morąga, na przeciw parku	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie, poobrywane konary
2	1977-01-01	posesja prywatna	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, ubytki kory pnia, poobcinane konary
3	1977-01-01	posesja prywatna	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
4	1993-12-27	w parku w centrum wsi	Jednoobiektowy		martwe gałęzie i konary, tylce po konarach, pochylony
5	1993-12-27	w parku pałacowym p. Stanisława Matuszewicza	Jednoobiektowy		dziupła po konarze, obcięte konary, nora pod pniem
6	1993-12-27	w parku pałacowym p. Stanisława Matuszewicza	Wieloobiektowy	Grupa drzew	grupa 3 buków, w terenie pomierzono 5 obiektów (problem z identyfikacją)
7	1993-12-27	w parku pałacowym p. Stanisława Matuszewicza	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, rozszczep kory pnia
8	1993-12-27	w parku pałacowym p. Stanisława Matuszewicza	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, oderwane konary, dziupła w pniu, rozdwojenie kory pnia
9	1993-12-27	w parku pałacowym p. Stanisława Matuszewicza	Wieloobiektowy	Grupa drzew	grupa 3 dębów
10	1993-12-27	w parku pałacowym p. Stanisława Matuszewicza	Jednoobiektowy		grupa 7 lip zrosniętych; siedmiopniowa, pochylone, pomierzono grupami 1,2,3/350; 4/200; 5,6/345; 7/135
11	1993-12-27	w parku pałacowym p. Stanisława Matuszewicza	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, dziupła w pniu, oderwany współprzewodnik
12	1993-12-27	na cmentarzu	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
13	1993-12-27	przy drodze prowadzącej do kanału	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, tylce po gałęziach
14	1993-12-27	przy drodze prowadzącej do kanału	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
15	1993-12-27	przy drodze prowadzącej do kanału	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, dziupła po konarze
16	1993-12-27	przy drodze prowadzącej na cmentarz	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, tylce po konarach
17	1993-12-27	przy drodze prowadzącej na cmentarz	Wieloobiektowy	Grupa drzew	grupa 11 lip
18	1993-12-27	w parku	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie, tylce po konarach, dziupła w pniu
19	1993-12-27	w parku	Jednoobiektowy		martwe gałęzie i konary, tylce po konarach
20	1993-12-27	przy drodze Pasłęk-Kąty, po lewej stronie, ok. 250 m od skrzyżowania Kąty- Buczyniec	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, dziupła w podstawie pnia, odcięte konary
21	1999-01-12	park przypałacowy	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie, tylce po konarach
22	1999-01-12	park przypałacowy, 50 m na E od pałacu	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, tylce po gałęziach
23	1999-01-12	przed budynkiem biura b. PGR	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie, tylce po konarach

Lp.	Data utworzenia	Opis granicy	Typtworu	Podtyptworu	Opis pomnika
24	1999-01-12	N-E skraj wsi, na gruntach p. Roberta Zygo	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie, tylce po konarach, rozszczep kory na pniu
25	1993-12-27	na skarpie przy ul. Osińskiego	Jednoobiektowy		
26	1993-12-27	na skwerze przy ul. Osińskiego, koło kina "Znicz"	Jednoobiektowy		
27	1993-12-27	na skwerze przy ul. Zamkowej	Jednoobiektowy		tylce po konarach, pochylone, martwe konary i gałęzie, rozpoławianie się pni
28	1993-12-27	na skwerze przy ul. Zamkowej	Jednoobiektowy		pochylone, martwe gałęzie i konary
29	1993-12-27	na skwerze przy ul. Jagiełły	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
30	1993-12-27	na skwerze, przy ul. Westerplatte, obok Banku Spółdzielczego	Jednoobiektowy		
31	1993-12-27	przy drodze prowadzącej do kościoła na ul. Osińskiego nad jezioro, koło internatu	Wieloobiektowy	Grupa drzew	grupa 9 jesionów
32	1993-12-27	przy ul. Dworcowej- od przejazdu kolejowego do trasy Gdańsk- Warszawa	Wieloobiektowy	Aleja	
33	1993-12-27	przy ul. Wojska Polskiego 10	Jednoobiektowy		
34	1993-12-27	ul. Przemysłowa 5, w ogrodzie	Jednoobiektowy		
35	1993-12-27	w parku, przy ul. Westerplatte, obok kościoła Ewangelickiego	Jednoobiektowy		
36	1993-12-27	w parku, przy ul. Westerplatte, obok kościoła Ewangelickiego	Jednoobiektowy		
37	2002-01-11	park dworski, część N; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
38	2002-01-11	park dworski, część N; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie
39	2002-01-11	park dworski, część N; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie, oberwane konary, dziupla w pniu
40	2002-01-11	park dworski, część N; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie
41	2002-01-11	park dworski, część N nad stawem; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, pochylone
42	2002-01-11	park dworski, część N-W; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
43	2002-01-11	park dworski, na E tarasie wzgórza pałacowego; N-ctwo Dobrocin	Wieloobiektowy	Grupa drzew	Grupa 5 drzew - 1 dąb, 4 klony
44	2002-01-11	park dworski, na E tarasie wzgórza pałacowego; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
45	2002-01-11	park dworski, na wzgórzu, gdzie wznosił się	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, dziuple u podstawy pnia

Lp.	Data utworzenia	Opis granicy	Typtworu	Podtyptworu	Opis pomnika
		kiedyś dwór; N-ctwo Dobrocin			
46	2002-01-11	park dworski, na wzgórzu, gdzie wznosił się kiedyś dwór; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, tylce po konarach, dziupla w konarze
47	2002-01-11	park dworski, na wzgórzu, gdzie wznosił się kiedyś dwór; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe konary i gałęzie, dziupla po oderwanym konarze
48	2002-01-11	park dworski, przy drodze na wzgórze pałacowe; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		oderwane konary, dziupla w podstawie pnia
49	2002-01-11	park dworski, śródpolna aleja wychodząca z S strony parku; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, tylce po konarach
50	2002-01-11	park dworski, u stóp wzgórza pałacowego nad dużym stawem; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie
51	2002-01-11	park dworski, u stóp wzgórza pałacowego nad dużym stawem; N-ctwo Dobrocin	Jednoobiektowy		martwe gałęzie, tylce po konarach, zarodniki grzybów
52	2002-01-11	polna droga z Rzecznej (Kalsk) do Marianki, po obu stronach podjazdu do gospodarstwa; N-ctwo Młynary	Wieloobiektowy	Grupa drzew	grupa 2 wierzb; 1: martwe konary, tylce po konarach, rozdwojenie kory pnia; 2: wyrwany współprzewodnik, wypróchniałe wnętrze pnia

źródło: CRFOP

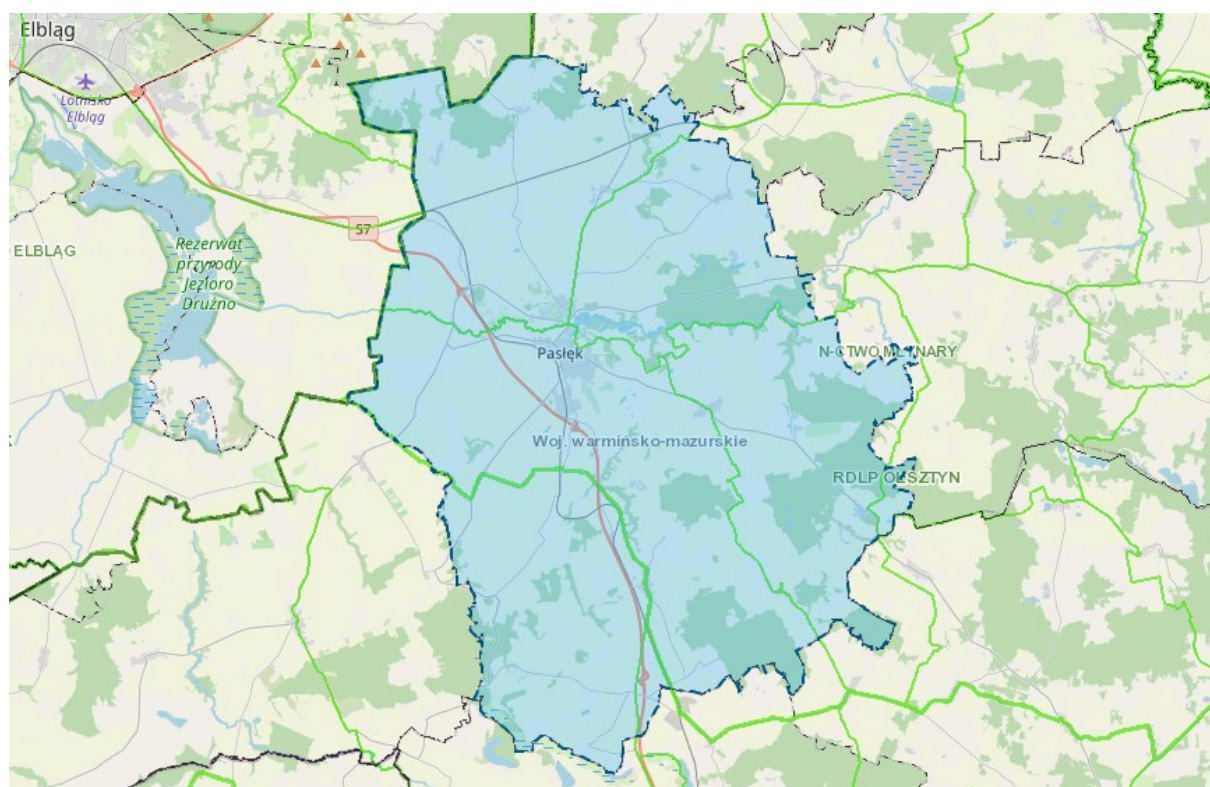
6.9.1. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2019 wynika, iż powierzchnia lasów na terenie Gminy Pasłęk wynosi 2 296,63 ha, co daje lesistość na poziomie 11,1%.

Tabela 37. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie Gminy Pasłęk.

Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	4 803,98
Lesistość	%	17,8
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	3 985,98
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	3 934,28
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	3 872,14
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	327,80
Powierzchnia lasów	ha	4 708,64
Lasy publiczne ogółem	ha	3 890,64
Lasy prywatne ogółem	ha	818,00
Parki spacerowo - wypoczynkowe	szt.	4*
	ha	25,19*
Zieleńce	szt.	17*
	ha	12,14*
Zieleń uliczna	ha	2,63*
Tereny zieleni osiedlowej	ha	12,44*
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	49,77*

źródło: GUS, stan na 31.12.2020 r. * dane z 2019

Rysunek 38. Lasy w obrębie gminy Pasłęk.

źródło: Bank Danych o Lasach

6.9.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy;

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, mających wpływ na zasoby przyrodnicze, można zaliczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów oraz choroby roślin. W celu minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń, należy prowadzić efektywny system monitoringu środowiska oraz pracować na minimalizacją efektów susz na siedliska przyrodnicze. Należy także pamiętać o ograniczeniach obejmujących tereny chronione oraz ich otuliny. Mają one na celu zminimalizować negatywną działalność człowieka mogącą powodować negatywne zmiany w ekosystemach oraz prowadzić do degradacji siedlisk.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak wartościowe są zasoby środowiska w gminie. Można to osiągnąć poprzez edukację w szkołach oraz tworzenie ścieżek edukacyjnych, zwłaszcza na terenach objętych ochroną.

Edukacja ekologiczna w szkołach, dotycząca zagadnień związanych z ochroną przyrody odbywa się poprzez odpowiednie programy edukacyjne. Ochrona przyrody jest nauką interdyscyplinarną i obejmuje zagadnienia dotyczące przedmiotów takich jak geografia, biologia, chemia oraz fizyka.

Monitoring środowiska²¹

Stan zasobów przyrodniczych monitorowany jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Przyrodniczego Środowiska w Polsce. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

6.9.3. Analiza SWOT

Ochrona przyrody	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Obecność form ochrony przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> • Presja wywierana przez człowieka na obszary chronione, związana z postępującą urbanizacją; • Mały procent lesistości (niższy niż średnia krajowa)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnianie obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, • Ochrona i rozwój lasów poprzez realizację założeń Planów Urządzania Lasów, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost presji człowieka na środowisko, zarówno przez wzmożony ruch turystyczny jak i presję urbanistyczną; • Fragmentacja siedlisk powodowana urbanizacją terenów; • Przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi;

6.10. Zagrożenia poważnymi awariami

6.10.1. Stan aktualny

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2018 poz. 799 z późn. zm.), mówiąc o:

- a) „poważnej awarii - rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
- b) „poważnej awarii przemysłowej- rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

1. Pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
2. Awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
3. Awarie budowli hydrotechnicznych, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
4. Klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

21 www.zmsp.gios.gov.pl

Jak wynika z informacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie na terenie Gminy Pasłęk nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR ani Zakłady Zwiększonego Ryzyka (ZZR)).

W zamieszczonym przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie wykazie „Informacje o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie, aktualizowanym corocznie, wykazu substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładach o dużym ryzyku, zlokalizowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” nie znajdują się zakłady z terenu gminy Pasłęk.

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Przez teren Gminy Pasłęk przebiegają drogi wojewódzkie. Należy pamiętać także o tym, iż paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

6.10.2. Analiza SWOT

Poważne awarie	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak zakładów ZDR oraz ZZR 	<ul style="list-style-type: none"> • Obecność dróg którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie, • Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia).

7. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

7.1. Wyznaczone cele i zadania

W ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk* wyznaczono następujące cele w zależności od obszaru interwencji:

- **OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA**

Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

- **ZAGROŻENIA HAŁASEM**

Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców Gminy ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego.

- **POLA ELEKTROMAGNETYCZNE**

Stała kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych.

- **GOSPODAROWANIE WODAMI**

System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.

- **GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA**

Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.

- **ZASOBY GEOLOGICZNE**

Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.

- **GLEBY**

Ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu.

- **GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW**

Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój Gminy.

- **ZASOBY PRZYRODNICZE**

Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

- **ZAGROŻENIA POWAZNYMI AWARIAMI**

Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

7.2. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ

Tabela 38. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze Gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych	Liczba zanieczyszczeń dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie. <u>Źródło:</u> WIOŚ w Olsztynie	2	0	Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych	Wdrożenie niniejszego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu Badania i monitoring jakości powietrza	W – Urząd Miejski w Pasłęku W – Urząd Miejski w Pasłęku M - WIOŚ w Olsztynie	Brak środków na realizację zadania, Brak środków na realizację zadania, Brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
						Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza	Rozwój systemu dróg Budowa chodników w sołectwie Marianka i Rogajny; Budowa wiat przystankowych; Przebudowa dróg, miejsc postojowych dla samochodów; Wykonanie nawierzchni asfaltowej do Kol. Marianka; Wykup gruntów pod drogi gminne.	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg W – Urząd Miejski w Pasłęku	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
							Rozwój lokalnego transportu zbiorowego oraz zwiększanie jego dostępności	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Wybieranie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury przy zagospodarowywaniu przestrzeni miejskiej	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Budowa i bieżące utrzymanie ciągów pieszych i rowerowych	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
						Wdrożenie mechanizmów motywujących do implementacji nowoczesnych rozwiązań w przemyśle skutkujących redukcją emisji substancji zanieczyszczających	Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń przez podmioty gospodarcze	M – WIOŚ w Olsztynie, Starostwo Powiatowe w Elblągu	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
							Tworzenie przepisów, projektów oraz inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych	M – podmioty gospodarcze	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych	10	15	Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie niebezpieczeństw związanych z zanieczyszczeniem powietrza, jego negatywnym wpływem na zdrowie i życie ludzi oraz sposobów przeciwdziałania temu zanieczyszczeniu	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Starostwo Powiatowe w Elblągu, organizacje pozarządowe	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. Ograniczone środki finansowe.
			<u>Źródło:</u> UM w Pasłęku					Prowadzenie kontroli oraz wykrywanie nielegalnego spalania odpadów i kontrola przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej	W – Urząd Miejski w Pasłęku

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji [szt.]	b.d.	↑	Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy nieruchomości	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych na terenie Gminy						W – Urząd Miejski w Pasłęku M - Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania	
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej na ul. Kościuszki						M – Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorcy	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania	
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej - Szpital – budynek rehabilitacji ul. Kopernika						M – Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorcy	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania	
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej - Aweco – budynki mieszkalne ul. Spółdzielcza; Gmina Pasłęk – budynki komunalne ul. Spółdzielcza						M – Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorcy	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania	
	Gazyfikacja miasta i gminy Pasłęk – z wykorzystaniem technologii LNG o długości 2 km						M – PSG	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania	
	Gazyfikacja miasta i gminy Pasłęk – z wykorzystaniem technologii LNG o długości 17 km						M – PSG	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania	

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Program wymiany kotłów węglowych na inne źródła ciepła np. gazowe, instalacje OZE itd.	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – mieszkańcy, właściciele budynków	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
			Ilość wymienionego oświetlenia [szt.]	b.d.	↑		Audyty energetyczne budynków	M - Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
						Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia jego energochłonności	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania	
						Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia świetlnego	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania	
						Budowa oświetlenia drogowego ul. Dworcowa i ul. Polna; Budowa punktów oświetleniowych w soł. Zielonka Pasłęcka, Krosno; Budowa sieci elektroenergetycznej.	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania	
						Liczba instalacji OZE [szt.]	b.d.	↑	Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							<p>Tworzenie i modernizacja instalacji odnawialnych źródeł energii dla obiektów mieszkalnych</p> <p>Realizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii</p>	<p>M - Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy</p> <p>W – Urząd Miejski w Pasłęku</p>	<p>Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania</p> <p>Brak środków na realizację zadania</p>
28.	Ochrona przed hałasem	Podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców	<p>Drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej [km] GUS</p> <p>Liczba lokali mieszkalnych eksponowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_{DWN} do 10 dB</p>	<p>b.d.</p> <p>b.d.</p>	<p>↑</p> <p>↓</p>	<p>Zwiększenie komfortu jazdy i usprawnienie ruchu. Ograniczenie hałasu komunikacyjnego. Ograniczenie poziomu hałasu wewnątrz obiektów. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy.</p>	<p>Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych</p> <p>Rozwój zintegrowanego transportu publicznego,</p> <p>Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych</p> <p>Wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska,</p>	<p>M - WIOŚ w Olsztynie</p> <p>W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg</p> <p>W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg</p> <p>W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg</p>	<p>Brak środków na realizację zadania</p> <p>, brak środków na realizację zadania</p> <p>Brak środków na realizację zadania</p> <p>Brak środków na realizację zadania</p>

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas w przedziałach stref emisji dla wskaźnika L _{DWN} do 10 dB	b.d.	↓		Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach.	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg	Brak środków na realizację zadania
			Liczba lokali mieszkalnych eksponowanych na hałas w przedziałach stref emisji dla wskaźnika LN do 10 dB	b.d.	↓		Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów.	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg	Brak środków na realizację zadania
			Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas w przedziałach stref emisji dla wskaźnika LN do 10 dB	b.d.	↓		Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg	Brak środków na realizację zadania
			Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas w przedziałach stref emisji dla wskaźnika LN do 10 dB	b.d.	↓		Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej do obsługi samochodów elektrycznych (m.in. punktów ładowania samochodów).	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania , brak środków na realizację zadania
							Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych.	M - Zarządzający drogami i liniami kolejowymi	Brak środków na realizację zadania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu oraz negatywnego wpływu hałasu na zdrowie i życie mieszkańców	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – WIOŚ, Inspekcja sanitarna	Brak środków na realizację zadania
						Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	M – WIOŚ w Olsztynie	Brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
40.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM <u>Źródło:</u> WIOŚ w Olsztynie	Brak badań	0	Kontrola źródeł PEM, ochrona zdrowia mieszkańców	Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	M – Starostwo Powiatowe w Elblągu M - WIOŚ w Olsztynie	Zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji Brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Sprzeciw mieszkańców
43.	Gospodarowanie wodami	Ochrona zasobów wodnych	Ilość JCWP o złym stanie ogólnym <u>Źródło:</u> WIOŚ w Olsztynie	7	0	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu	M - WIOŚ w Olsztynie, PGW WP	Brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
			Ilość JCWPd o złym stanie ogólnym <u>Źródło:</u> WIOŚ w Olsztynie	0	0		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, potrzebie i ważności retencji (szczególnie małej retencji), na temat suszy, powodzi i podtopień	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – WIOŚ, PGW WP	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe
			Ilość inwestycji związana z z bezpieczeństwem	0	↑		Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, w tym realizacja innych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarki wodnej	W – Urząd Miejski w Pasłęku M –PGW WP	Brak dofinansowania, brak środków na realizację zadania
								Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze	Bieżący monitoring cieków wodnych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			powodziowym [szt.] Źródło: UM w Pasłęku			zjawisk ekstremalnych związanych z wodą	Zabiegi mające na celu renaturalizację cieków, zbiorników wodnych i terenów podmokłych	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – PGW WP	Brak środków na realizację zadania.
							Monitoring i prace utrzymujące drożność rowów, w tym rowów melioracyjnych	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Podmioty odnoszące korzyści, PGW WP	Brak środków na realizację zadania.
							Wprowadzanie w przestrzeni publicznej obiektów małej retencji oraz błękitno-zielonej infrastruktury	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania.
							Tworzenie obiektów małej retencji na terenach prywatnych	M – właściciele posesji, gruntów	Brak środków na realizację zadania.
							Stworzenie systemu zachęt do tworzenia obiektów małej retencji na terenach prywatnych mieszkańców np. poprzez dofinansowanie	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania.
							Odtworzenie obszarów podmokłych	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania.
							Edukacja i promocja racjonalnego gospodarowania wodą, kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych oraz działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Sprzeciw mieszkańców
56.	Gospodarka wodno-ściekowa	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Zbiorniki bezodpływowe [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	431	0	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak współpracy ze strony mieszkańców
Przydomowe oczyszczalnie ścieków [szt.] <u>Źródło:</u> GUS			108	300	Kontrola i prowadzenie rejestru opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy		W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak współpracy ze strony mieszkańców	
Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego			2 240	2 500	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		M - WIOŚ w Olsztynie	Brak środków na realizację zadania, brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania	
						Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodnościekowej dla	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
			zamieszkania [szt.] <u>Źródło:</u> GUS			potrzeb ludności i przemysłu	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
			Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	4 245	Wzrost według potrzeb		Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	M - Przedsiębiorstwo Usług Wodno – Kanalizacyjnych w Pasłęku	Warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadania, brak środków na realizację zadania
			Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³] <u>Źródło:</u> GUS, 2019	30,5	25,0		Wykonanie i aktualizacja analiz ryzyka ujęć wód (dla których są wymagane zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne z późniejszymi zmianami)	M – właściciele ujęć wód	Brak środków na realizację zadania
							Budowa sieci kanalizacji deszczowej; Budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i burzowej od ul. Heweliusza do ul. Polnej, ul. Wiązowna, Wspólna, Dolinka i Piękna.	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o kwestiach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, informowanie czego nie należy wrzucać i wlewać do kanalizacji oraz edukacja o obowiązku regularnego opróżniania zbiorników bezodpływowych	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Warmińsko-mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Brak zainteresowanych adresatów kampanii edukacyjnych. ograniczone środki finansowe

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
65.	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Ochrona zasobów złóż przez oszczędne i zrównoważone gospodarowanie	Miejsca niekoncesjonowanego wydobycia kopalin [ha] <u>Źródło:</u> PIG	bd.	0	Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	M – Starostwo Powiatowe w Elblągu	Zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
67.	Gleby	Ochrona gleb	Powierzchnia nieużytków [ha] <u>Źródło:</u> GUS	522 ha	0	Poprawa jakości gleb na terenie Gminy	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	M - Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Trudność w dotarciu do rolników
							Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności	M - Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Trudność w dotarciu do rolników
							Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin	M - Zarząd Województwa Warmińsko-mazurskiego, Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	Mała ilość kontroli i niska wykrywalność zanieczyszczeń

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Stosowanie dobrych praktyk rolniczych	M - Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Brak środków na realizację zadania
						Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepienia gleb	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Presja na nowe tereny pod zabudowę
							Wykorzystywanie nawierzchni przepuszczalnych w przestrzeni publicznej	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania.
							Przeznaczenie gruntów pod rozwój terenów zielonych	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Presja na nowe tereny pod zabudowę
						Rewitalizacja gruntów zdegradowanych	Rekultywacja i rewitalizacja terenów przy zastosowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku i klimatowi	W – Urząd Miejski w Pasłęku M -Właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	Brak środków na realizację zadania.
75.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania	Racjonalna gospodarka odpadami	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali,	49,25	100%	Redukcja masy odpadów i ograniczenie ich uciążliwości dla środowiska. Kontrola jakości gospodarki odpadami. Poprawa czystości środowiska.	Tworzenie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania
							Kontrola nad właściwym postępowaniem z odpadami	M – WIOŚ w Olsztynie	Niewystarczająca ilość pracowników, brak środków finansowych

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	odpadów		tworzyw sztucznych i szkła <u>Źródło:</u> UM w Pasłęku			Zwiększenie masy odpadów poddawanych przetwarzaniu.	Zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych w regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak współpracy ze strony mieszkańców
Utrzymanie czystości i odbiór odpadów z nieruchomości gminnych							W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania	
Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach gminnych							W – Urząd Miejski w Pasłęku		
Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach prywatnych przy odbiorze śmieci							W – Urząd Miejski w Pasłęku		
Edukacja mieszkańców w zakresie segregacji i przetwarzania odpadów							W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak wystarczających zasobów ludzkich do realizacji zadania	
		Gospodarowania odpadami innymi niż komunalne	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy [kg] <u>Źródło:</u> baza azbestowa	bd.	0	Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania	Realizacja „Programu usuwania azbestu na terenie gminy Pasłęk”.	M -Mieszkańcy	Brak otrzymania dofinansowania ze środków zewnętrznych.
Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	W – Urząd Miejski w Pasłęku						Brak środków na realizację zadania		

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
84.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Ilość form ochrony przyrody [szt.] <u>Źródło:</u> RDOŚ	Obszar Natura 2000 - 1 Obszary chronionego krajobrazu 5 Rezerwat przyrody -1 Pomniki przyrody - 52	↑	Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej.	Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – RDOŚ w Olsztynie	Brak środków na realizację zadania, sprzeciw mieszkańców
			Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha] <u>Źródło:</u> GUS	49,77	↑	Kształtowanie polityki przestrzennej respektującej wartości przyrodnicze i krajobrazowe	Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody.	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
								Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych; idea włączenia szkół, jako społecznych opiekunów nad pomnikami przyrody	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – RDOŚ w Olsztynie

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg z uwzględnieniem gatunków rodzimych, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Zarządcy dróg	Brak środków na realizację zadania
							Odpowiedni dobór roślinności do nasadzeń: gatunki rodzime, nieinwazyjne, odporne, dobrze znoszące suszę itd.	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Rozwój terenów zieleni na obszarze Gminy Pasłęk	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
						Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo	Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie punktów widokowych, tablic informacyjnych itd.	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – RDOŚ w Olsztynie	Brak środków na realizację zadania
			Powierzchnia lasów [ha] <u>Źródło:</u> GUS	4 708,64	↑	Przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności skarbu Państwa	M – Starostwo Powiatowe w Elblągu	Brak środków na realizację zadania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
							Zwiększenie lesistości szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.)	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – ARiMR	Brak środków na realizację zadania
			Nasadzenia drzew [szt./rok]	Bd.	20	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy	Propagowanie partycypacji społecznej w zakresie ochrony środowiska	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Ułatwianie i popularyzowanie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie np. poprzez organizowanie różnorodnych form konsultacji społecznych itd.	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Wspieranie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych zajmujących się ochroną środowiska	W – Urząd Miejski w Pasłęku	Brak środków na realizację zadania
							Edukacja wszystkich grup wiekowych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz ochrony środowiska przyrodniczego	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – RDOŚ w Olsztynie, lokalne stowarzyszenia ekologiczne, szkoły, instytucje naukowe	Brak środków na realizację zadania
98.	Zagrożenia poważnymi awariami	Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych Minimalizacja	Ilość poważnych awarii na terenie Gminy Źródło: WIOŚ w Olsztynie	0	0	Zachowanie bezpieczeństwa mieszkańców i bezpieczeństwa ekologiczno-przyrodniczego	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Starostwo Powiatowe w Elblągu	Brak środków na realizację zadania

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa / tendencja zmian				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		skutków awarii dla ludzi i środowiska					Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	M – sprawcy poważnych awarii, WIOŚ, Straż Pożarna	Brak potrzeby realizacji zadania z powodu brak awarii
							Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	W – Urząd Miejski w Pasłęku M – Policja, Straż Pożarna, WIOŚ w Olsztynie, Sanepid

W – zadanie własne,

M – zadanie monitorowane.

źródło: Opracowanie własne, Urząd Miejski w Pasłęku

7.3. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Tabela 39. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem.

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wdrożenie niniejszego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Rozwój systemu dróg	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Budowa chodników w sołectwie Marianka i Rogajny; Budowa wiat przystankowych; Przebudowa dróg, miejsc postojowych dla samochodów; Wykonanie nawierzchni asfaltowej do Kol. Marianka; Wykup gruntów pod drogi gminne.	Urząd Miejski w Pasłęku	948 999,02 zł	brak możliwości określenia wysokości kosztów				Budżet Gminy
		Rozwój lokalnego transportu zbiorowego oraz zwiększanie jego dostępności	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POliŚ/RPO, PROW
		Wybieranie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury przy zagospodarowywaniu przestrzeni miejskiej	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Budowa i bieżące utrzymanie ciągów pieszych i rowerowych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie niebezpieczeństw związanych z zanieczyszczeniem powietrza, jego negatywnym wpływem na zdrowie i życie ludzi oraz sposobów przeciwdziałania temu zanieczyszczeniu	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet Starostwa, budżet organizacji pozarządowych, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Prowadzenie kontroli oraz wykrywanie nielegalnego spalania odpadów i kontrola przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet Starostwa, POliŚ/RPO, PROW

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Termomodernizacja budynków mieszkalnych na terenie Gminy	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet mieszkańców i wspólnot mieszkaniowych, POIiŚ/RPO, PROW
		Program wymiany kotłów węglowych na inne źródła ciepła np. gazowe, instalacje OZE itd.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet mieszkańców, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia jego energochłonności	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia świetlnego	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Budowa oświetlenia drogowego ul. Dworcowa i ul. Polna; Budowa punktów oświetleniowych w soł. Zielonka Pasłęcka, Krosno; Budowa sieci elektroenergetycznej.	Urząd Miejski w Pasłęku	336 584,86 zł					Budżet Gminy
		Tworzenie i modernizacja instalacji odnawialnych źródeł energii dla obiektów użyteczności publicznej	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Realizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Rozwój zintegrowanego transportu publicznego,	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
2.	Ochrona przed hałasem	Wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska,	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej do obsługi samochodów elektrycznych (m.in. punktów ładowania samochodów).	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu oraz negatywnego wpływu hałasu na zdrowie i życie mieszkańców	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, WIOŚ, Inspekcji Sanitarnej, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
3.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, WIOŚ, PGW WP, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
4.	Gospodarowanie wodami	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, potrzebie i ważności retencji (szczególnie małej retencji), na temat suszy, powodzi i podtopień	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP, WIOŚ
		Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, w tym realizacja innych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarki wodnej	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Bieżący monitoring cieków wodnych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP
		Zabiegi mające na celu renaturalizację cieków, zbiorników wodnych i terenów podmokłych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Monitoring i prace utrzymujące drożność rowów, w tym rowów melioracyjnych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP, podmiotów odnoszących korzyści
		Wprowadzanie w przestrzeni publicznej obiektów małej retencji oraz błękitno-zielonej infrastruktury	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Stworzenie systemu zachęt do tworzenia obiektów małej retencji na terenach prywatnych mieszkańców np. poprzez dofinansowanie	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Odtworzenie obszarów podmokłych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Edukacja i promocja racjonalnego gospodarowania wodą, kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych oraz działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
14.	Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Kontrola i prowadzenie rejestru opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOiSiGW, WFOiSiGW
		Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOiSiGW, WFOiSiGW
		Budowa sieci kanalizacji deszczowej; Budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i burzowej od ul. Heweliusza do ul. Polnej, ul. Wiązowna, Wspólna, Dolinka i Piękna.	Urząd Miejski w Pasłęku	1 983 500,00					Budżet Gminy
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o kwestiach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, informowanie czego nie należy wrzucać i wlewać do kanalizacji oraz edukacja o obowiązku regularnego opróżniania zbiorników bezodpływowych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet Warmińsko-mazurskiego PWIS, POIiŚ/RPO, PROW, NFOiSiGW, WFOiSiGW
20.	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOiSiGW, WFOiSiGW
		Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Wykorzystywanie nawierzchni przepuszczalnych w przestrzeni publicznej	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOiSiGW, WFOiSiGW
		Przeznaczenie gruntów pod rozwój terenów zielonych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Rekultywacja i rewitalizacja terenów przy zastosowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku i klimatowi	Urząd Miejski w Pasłęku M -Właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
25.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Tworzenie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych w regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Utrzymanie czystości i odbiór odpadów z nieruchomości gminnych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach gminnych	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach prywatnych przy odbiorze śmieci	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Edukacja mieszkańców w zakresie segregacji i przetwarzania odpadów	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
32.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet RDOŚ w Olsztynie
		Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych; idea włączenia szkół, jako społecznych opiekunów nad pomnikami przyrody	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet RDOŚ w Olsztynie
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg z uwzględnieniem gatunków rodzimych, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg
		Odpowiedni dobór roślinności do nasadzeń: gatunki rodzime, nieinwazyjne, odporne, dobrze znoszące suszę itd.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Rozwój terenów zieleni na obszarze Gminy Pasłęk	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie punktów widokowych, tablic informacyjnych itd.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet RDOŚ w Olsztynie, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Zwiększenie lesistości szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.)	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet ARiMR, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Propagowanie partycypacji społecznej w zakresie ochrony środowiska	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Ułatwianie i popularyzowanie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie np. poprzez organizowanie różnorodnych form konsultacji społecznych itd.	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Wspieranie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych zajmujących się ochroną środowiska	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
		Edukacja wszystkich grup wiekowych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz ochrony środowiska przyrodniczego	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
45.	Zagrożenia poważnymi awariami	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, Starostwa
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Urząd Miejski w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, policji, Straży pożarnej, WIOŚ w Olsztynie, Sanepidu.

źródło: Opracowanie własne, Urząd Miejski w Pasłęku

7.4. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Tabela 40. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Badania i monitoring jakości powietrza	M - WIOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet WIOŚ w Olsztynie
		Rozwój systemu dróg	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg
		Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń przez podmioty gospodarcze	WIOŚ w Olsztynie, Starostwo Powiatowe w Elblągu	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet podmiotów gospodarczych, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Tworzenie przepisów, projektów oraz inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych	podmioty gospodarcze	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet podmiotów gospodarczych
		Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie niebezpieczeństw związanych z zanieczyszczeniem powietrza, jego negatywnym wpływem na zdrowie i życie ludzi oraz sposobów przeciwdziałania temu zanieczyszczeniu	Starostwo Powiatowe w Elblągu, organizacje pozarządowe	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet Starostwa, budżet organizacji pozarządowych, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Zarządcy nieruchomości Gminy	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet Starostwa, POIiŚ/RPO, PROW
		Termomodernizacja budynków mieszkalnych na terenie Gminy	M - Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet mieszkańców i wspólnot mieszkaniowych, POIiŚ/RPO, PROW

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Rozbudowa sieci ciepłowniczej na ul. Kościuszki	M – Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorcy	292.000,00					Budżet własny przedsiębiorstwa sieciowego, odbiorców
		Rozbudowa sieci ciepłownicze - Szpital – budynek rehabilitacji ul. Kopernika	M – Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorcy		64.000,00				Budżet własny przedsiębiorstwa sieciowego, odbiorców
		Rozbudowa sieci ciepłowniczej - Aweco – budynki mieszkalne ul. Spółdzielcza; Gmina Pasłęk – budynki komunalne ul. Spółdzielcza	M – Przedsiębiorstwo sieciowe i Odbiorcy	445.000,00					Budżet własny przedsiębiorstwa sieciowego, odbiorców
		Gazyfikacja miasta i gminy Pasłęk – z wykorzystaniem technologii LNG o długości 2 km	M – PSG	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet własny PSG
		Gazyfikacja miasta i gminy Pasłęk – z wykorzystaniem technologii LNG o długości 17 km	M – PSG	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet własny PSG
		Program wymiany kotłów węglowych na inne źródła ciepła np. gazowe, instalacje OZE itd.	mieszkańcy, właściciele budynków	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet mieszkańców, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Audyty energetyczne budynków	M - Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet mieszkańców, wspólnot mieszkaniowych, deweloperów
		Tworzenie i modernizacja instalacji odnawialnych źródeł energii dla obiektów mieszkalnych	M - Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Mieszkańców, właścicieli budynków, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, deweloperów

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
16.	Ochrona przed hałasem	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	M - WIOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet WIOŚ
		Rozwój zintegrowanego transportu publicznego,	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Wdrażanie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska,	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach.	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multmodalnych, parkingów.	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg, POIŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych.	M - Zarządzający drogami i liniami kolejowymi	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet zarządców dróg i linii kolejowych
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu oraz negatywnego wpływu hałasu na zdrowie i życie mieszkańców	WIOŚ, Inspekcja sanitarna	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, WIOŚ, Inspekcji Sanitarnej, POIŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	WIOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet WIOS
26.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Starostwo Powiatowe w Elblągu	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Starostwa Powiatowego
		Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	M - WIOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet WIOS
28.	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu	WIOŚ w Olsztynie, PGW WP,	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP, POIŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, potrzebie i ważności retencji (szczególnie małej retencji), na temat suszy, powodzi i podtopień	WIOŚ, PGW WP	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP, WIOŚ
		Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, w tym realizacja innych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarki wodnej	M –PGW WP	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP, POIiŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Bieżący monitoring cieków wodnych	PGW WP	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP
		Zabiegi mające na celu renaturalizację cieków, zbiorników wodnych i terenów podmokłych	PGW WP	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP
		Monitoring i prace utrzymujące drożność rowów, w tym rowów melioracyjnych	Podmioty odnoszące korzyści, PGW WP	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, PGW WP, podmiotów odnoszących korzyści
		Tworzenie obiektów małej retencji na terenach prywatnych	właściciele posesji, gruntów	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet mieszkańców, NFOŚiGW,
35.	Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M - WIOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet WIOŚ
		Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	M - Przedsiębiorstwo Usług Wodno – Kanalizacyjnych w Pasłęku	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet MZGK w Pasłęku

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Wykonanie i aktualizacja analiz ryzyka ujęć wód (dla których są wymagane zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne z późniejszymi zmianami)	właściciele ujęć wód	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet właścicieli ujęć wód
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o kwestiach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, informowanie czego nie należy wrzucać i wlewać do kanalizacji oraz edukacja o obowiązku regularnego opróżniania zbiorników bezodpływowych	Warmińsko-mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet Warmińsko-mazurskiego PWIS, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
39.	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Starostwo Powiatowe w Elblągu	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Starostwa
40.	Gleby	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	M - Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet MODR
		Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności	M - Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet MODR

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin	M - Zarząd Województwa Warmińsko-mazurskiego, Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet ZWM, MODR, PIORiN
		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych	M - Warmińsko-mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet MODR
		Rekultywacja i rewitalizacja terenów przy zastosowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku i klimatowi	M -Właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
41.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Kontrola nad właściwym postępowaniem z odpadami	WIOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet WIOS
		Realizacja „Programu usuwania azbestu na terenie gminy Pasłęk”.	M -Mieszkańcy	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy
42.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	RDOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet RDOŚ w Olsztynie
		Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych; idea włączenia szkół, jako społecznych opiekunów nad pomnikami przyrody	Urząd Miejski w Pasłęku RDOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet RDOŚ w Olsztynie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg z uwzględnieniem gatunków rodzimych, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno - konserwacyjne zieleni przydrożnej	Zarządcy dróg	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet zarządców dróg
		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie punktów widokowych, tablic informacyjnych itd.	RDOŚ w Olsztynie	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet RDOŚ w Olsztynie, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności skarbu Państwa	Starostwo Powiatowe w Elblągu	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Starostwa
		Zwiększenie lesistości szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.)	ARIMR	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, budżet ARiMR, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		Edukacja wszystkich grup wiekowych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz ochrony środowiska przyrodniczego	Starostwo Powiatowe w Elblągu, RDOŚ w Olsztynie, lokalne stowarzyszenia ekologiczne, szkoły, instytucje naukowe	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, POliŚ/RPO, PROW, NFOŚiGW, WFOŚiGW

Lp.	Obszar Interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	Okres realizacji oraz koszty realizacji inwestycji (zł)*					Źródła finansowania
				2021	2022	2023	2024	2025-2030	
49.	Zagrożenia poważnymi awariami	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Starostwo Powiatowe w Elblągu	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, Starostwa
		Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	sprawcy poważnych awarii, WIOŚ, Straż Pożarna	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet sprawców poważnych awarii, WIOŚ, Straży Pożarnej
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Starostwo Powiatowe w Elblągu, Policja, Straż Pożarna, WIOŚ w Olsztynie, Sanepid	brak możliwości określenia wysokości kosztów					Budżet Gminy, Starostwa, policji, Straży pożarnej, WIOŚ w Olsztynie, Sanepidu.

źródło: Opracowanie własne, Urząd Miejski w Pasłęku

8. System realizacji programu ochrony środowiska

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu oraz ograniczy negatywne oddziaływanie na środowisko planowanych zadań. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:

- koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
- bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
- raporty na temat wykonania programu.

2) Edukacja ekologiczna:

- utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
- udostępnienie informacji o stanie środowiska,
- publikacja informacji o stanie środowiska.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- W czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych.
- Stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych.
- Maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.
- Odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji oraz czas inwestycji uwzględniający zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.
- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.

- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

8.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Urzędu Miejskiego w Pasłęku;
- Starostwa Powiatowego w Elblągu
- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Głównej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie;
- Nadleśnictwo Młynary;
- Przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów,
- Największych przedsiębiorców mających siedzibę i działających na terenie Gminy.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz koordynowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Urząd Miejskiego w Pasłęku;
- Starostwo Powiatowego w Elblągu
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa;
- Mieszkańcy;
- Przedsiębiorcy;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Wojewoda Warmińsko-mazurski;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie;
- Zarządcy dróg (drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne).

8.2. Edukacja ekologiczna

Warunkiem niezbędnym w realizacji celów *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk* jest świadomość ekologiczna mieszkańców.

Program nauczania

Przedszkola – w programie nauczania przedszkolnego treści ekologiczne zawarte są w części haseł dotyczących środowiska, pór roku i towarzyszących im przemian w przyrodzie. Od świadomości ekologicznej nauczyciela przedszkola zależy jak dalece potrafi program nauczania w przedszkolu nasycić treściami ekologicznymi, co potrafi przekazać uczniom w trakcie zabaw, spacerów, czy zajęć plastycznych.

Szkoła podstawowa – edukacja ekologiczna w szkołach podstawowych prowadzona jest na przyrodzie lub na innych przedmiotach w postaci ścieżki edukacyjnej.

Ścieżka edukacyjna to zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, których realizacja może odbywać się w ramach nauczania przedmiotów (bloków przedmiotowych) lub w postaci odrębnych zajęć.

Celami ogólnymi edukacji ekologicznej są:

- 1) Uświadamianie zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania.
- 2) Budzenie szacunku do przyrody.
- 3) Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
- 4) Zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i ich opisu.
- 5) Poznanie współzależności człowieka i środowiska.
- 6) Wyrobienie poczucia odpowiedzialności za środowisko.
- 7) Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

Ścieżka edukacyjna:

Program ścieżki edukacyjnej łączy ogólne treści niezbędne w edukacji ekologicznej w szkołach podstawowych. Tymi koniecznymi treściami są:

- 1) Przyczyny i skutki niepożądanych zmian w atmosferze, biosferze, hydrosferze i litosferze.
- 2) Różnorodność biologiczna (gatunkowa, genetyczna, ekosystemów) – znaczenie jej ochrony.
- 3) Żywność – oddziaływanie produkcji żywności na środowisko.
- 4) Zagrożenia dla środowiska wynikające z produkcji i transportu energii; energetyka jądrowa – bezpieczeństwo i składowanie odpadów.

Program ten uszczegóławia powyższe treści, a w kilku miejscach wykracza poza nie. Dotyczy to szczególnie tych treści, które mają nawiązywać do własnego doświadczenia dziecka i jego znajomości najbliższej okolicy oraz regionu. Program koncentruje się wokół:

- 1) Zagadnień zmienności w środowisku: naturalnej, jako tła porównawczego oraz zależnej od działalności człowieka w środowisku.
- 2) Najważniejszych problemów ekologicznych współczesnego świata.
- 3) Sposobów gospodarowania w miejscu swojego zamieszkania.
- 4) Wartości, jaką stanowi różnorodność biologiczna.

W realizacji programu tak w szkole podstawowej ważne jest:

- 1) Prowadzenie lekcji terenowych: obserwacji i prostych badań w terenie;
- 2) Preferowanie metod aktywizujących uczniów, takich jak: praca z mapą w terenie, zbieranie danych i ich opracowanie, dyskusje, debaty, wywiady, reportaże, ankietowanie, podejmowanie decyzji – metodą drzewa decyzyjnego, tworzenie „banków pomysłów”, metaplanów itp.;
- 3) Porównywanie zjawisk, procesów, problemów występujących w najbliższej okolicy z podobnymi i odmiennymi w innych regionach, krajach, kontynentach;
- 4) Stosowanie różnorodnych skal przestrzennych prowadzących do porównywania i odróżniania zjawisk, procesów, przyczyn i skutków;
- 5) Wykorzystywanie na lekcjach danych liczbowych, tabel, map, wykresów, zdjęć, rycin w celu kształcenia umiejętności interpretacji zawartych w nich informacji;
- 6) Organizowanie wspólnych, wcześniej zaprojektowanych przez uczniów działań w najbliższym środowisku, prowadzących do pozytywnych zmian;
- 7) Ukazywanie pozytywnej działalności człowieka w środowisku, jako dróg właściwego i realnego rozwiązywania problemów ekologicznych;
- 8) Głoszenie idei, haseł proekologicznych, które są zgodne z własnymi czynami;
- 9) Integrowanie i korelowanie treści nauczania w obrębie różnych przedmiotów i bloków przedmiotowych.

Hasła te poparte są analizą materiałów źródłowych dotyczących aktualnych problemów ochrony środowiska – parków narodowych, rezerwatów przyrody, roślin i zwierząt chronionych, oraz wpływem zanieczyszczeń środowiska na zdrowie człowieka. Na terenie Gminy prowadzone są działania z zakresu edukacji ekologicznej. Obejmują one swoim zasięgiem zarówno akcje edukacyjne w szkołach i innych placówkach oświatowych, jak i działalność skierowaną bezpośrednio do mieszkańców Gminy. Zaliczają się do nich przede wszystkim:

- działania edukacyjne propagujące wiedzę o środowisku naturalnym oraz o środowisku regionu organizowane w placówkach oświatowych tj. konkursy i turnieje ekologiczne, akcje sprzątania świata, obchody Dnia Ziemi, zbiórka zużytych baterii, zbiórka makulatury, zbiórka nakrętek od plastikowych butelek itp.,
- działania i akcje informacyjne towarzyszące wydarzeniom związanym z ochroną środowiska (np. rozdawanie ulotek informacyjnych na temat postępowania z odpadami podczas organizowanych na terenie gmin zbiórek określonych rodzajów odpadów),
- działania i akcje promocyjne mające na celu informowanie i zachęcanie mieszkańców do udziału w różnych inicjatywach związanych z ochroną środowiska (zbiórki różnego rodzaju odpadów, informacja o lokalizacji pojemników do zbierania odpadów, np. przeterminowanych leków).

Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy Pasłęk ma na celu kształcenie i wychowywanie społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego zgodnie z hasłem myśleć globalnie – działać lokalnie. Edukacja ekologiczna rozumiana jest jako psychologiczno-pedagogiczny proces oddziaływania na człowieka w celu kształtowania jego świadomości ekologicznej. Szczególną uwagę w tym zakresie należy skupić na wypracowaniu zachowań proekologicznych u dzieci i młodzieży, dlatego też szereg działań podejmowanych przez samorządowców kierowanych jest właśnie do nich.

8.3. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.) Burmistrz Pasłęka co 2 lata przedstawia Radzie Miejskiej w Pasłęku Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu ww. raportu Radzie Gminy, należy skierować go do organu wykonawczego powiatu.

8.4. Monitoring realizacji programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie Gminy Pasłęk, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy.

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela 41. Wskaźniki monitoringu Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa [2020 r.]	Tendencja zmian [2030 r.]
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.	Zanieczyszczenia dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie warmińsko-mazurskiej	-	B(a)P	brak przekroczeń
3.	Długość sieci gazowniczej	m	b.d.	wzrost
4.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	b.d.	wzrost
5.	Długość ścieżek rowerowych	km	b.d.	wzrost
6.	Liczba przystanków autobusowych	szt.	b.d.	wzrost
7.	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji	szt.	b.d.	wzrost
8.	Ilość wymienionego oświetlenia	szt.	b.d.	wzrost
9.	Liczba instalacji OZE	szt.	bd.	wzrost

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa [2020 r.]	Tendencja zmian [2030 r.]
10.	Ilość przeprowadzonych działań promocyjnych	szt.	bd.	wzrost
Zagrożenie hałasem				
11.	Drogi powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej	km	b.d.	wzrost
12.	Drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej	km	b.d.	wzrost
13.	Liczba lokali mieszkalnych ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_{DWN} do 10 dB	szt.	b.d.	spadek
14.	Liczba mieszkańców ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_{DWN} do 10 dB	os.	b.d.	spadek
15.	Liczba lokali mieszkalnych ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_N do 10 dB	szt.	b.d.	spadek
16.	Liczba mieszkańców ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika L_N do 10 dB	os.	b.d.	spadek
Promieniowanie elektromagnetyczne				
17.	Liczba punktów pomiarowych, w których zanotowano przekroczenia	szt.	0	0
Gospodarowanie wodami				
18.	Ilość wałów przeciwpowodziowych oraz pomp odwadniających	szt.	b.d.	wzrost
19.	Zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych	m ³	30,5	spadek
20.	JCWP o złym stanie ogólnym	szt.	7 JCWP o złym stanie ogólnym [2017 – 2019 r.]	brak JCWP o złym stanie ogólnym
Gospodarka wodno-ściekowa				
21.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	264,1	wzrost
22.	Poziom zwodociągowania	%	93,8	wzrost
23.	Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej	km	89,2	wzrost
24.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	108 (rok 2018)	wzrost
25.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	76,2 (rok 2019)	wzrost
Zasoby geologiczne				
26.	Wydobycie surowców mineralnych	tys. t	b.d.	bieżący monitoring
Gleby				
27.	Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku ogółem	ha	b.d.	wzrost

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa [2020 r.]	Tendencja zmian [2030 r.]
28.	Powierzchnia użytków rolnych	ha	18492	bieżący monitoring
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
29.	Masa odpadów niesegregowanych (zmieszane odpady komunalne)	Mg	3 652,372	spadek
30.	Odpady komunalne odebrane z gospodarstw domowych	Mg	6 009,611	spadek
Zasoby przyrodnicze				
31.	Powierzchnia lasów	ha	4 708,64	bieżący monitoring
32.	Lesistość	%	17,8	bieżący monitoring
33.	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	49,77 (rok 2019)	wzrost
34.	Nasadzenia drzew	szt.	0	20/rok
Zagrożenia poważnymi awariami				
35.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	0	0

* dane dla 2019 / 2020 roku

źródło: WIOŚ w Olsztynie, GUS, Gmina Pasłęk, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce, PGW WP

8.5. Źródła finansowania

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

8.5.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest głównym źródłem finansowania w Polsce inwestycji proekologicznych (finansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej) - obszarów ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- ochrona powietrza,
- ochrona wód i gospodarka wodna,
- ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- geologia i górnictwo,
- edukacja ekologiczna,
- państwowy Monitoring Środowiska,
- programy międzydziedzinowe,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki),
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nie inwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia),
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju ponieważ:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- jest ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie ²²

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie to samodzielna instytucja finansowa, powołana do wspierania przedsięwzięć w dziedzinie ekologii.

Realizując swoją misję, Fundusz koncentruje się na:

- wspieraniu działań proekologicznych podejmowanych przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe,
- zarządzaniu środkami europejskimi ukierunkowanymi na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Realizacja zadań statutowych WFOŚiGW odbywa się zgodnie z corocznie uchwalanym planem pracy. Wsparcie finansowe realizowane jest poprzez udzielanie pożyczek i dotacji na zadania realizowane w następujących komponentach środowiska:

- ochrona wód,
- ochrona atmosfery,
- gospodarka wodna,
- ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona przyrody,
- monitoring środowiska,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- edukacja ekologiczna.

Szczegółowe informacje na temat działalności WFOŚiGW w Olsztynie można znaleźć na stronie internetowej funduszu: <http://wfosigw.olsztyn.pl/> lub pod nr telefonu: 89 522 02 01 oraz siedzibie funduszu.

8.5.2. Fundusze Unii Europejskiej

Przewiduje się również możliwości finansowania działań adaptacyjnych z nowej Perspektywy finansowej 2021-2027. Fundusze Europejskie na lata 2021-2027 to 72,2 miliarda euro z polityki spójności oraz 3,8 mld euro środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Łącznie to około 76 miliardów euro. Środki zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest Umowa Partnerstwa (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Dokument określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności.

Polityka spójności na lata 2021-27 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wspólna polityka rybołówstwa obejmie Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusze te wzajemnie się uzupełniają.

²²źródło:<http://wfosigw.olsztyn.pl/>

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).

Proponowane fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Europejski Fundusz Morski i Rybacki to fundusz na rzecz unijnej polityki morskiej i rybołówstwa. Celem funduszu jest szeroko rozumiane wsparcie społeczności nadmorskich, w tym m.in. wspieranie rybaków w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo czy finansowanie projektów przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz podnoszenia jakości życia społeczności nadmorskich w Europie.

Podobnie jak w latach 2014-2020 również w nowej rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw.

Programy krajowe będą tematycznie zbliżone do tych realizowanych obecnie. Oznacza to, że pieniądze z polityki spójności zainwestujemy między innymi w:

- rozwój infrastruktury i ochronę środowiska,
- powiększanie kapitału ludzkiego,
- budowanie kompetencji cyfrowych
- wsparcie makroregionu Polski Wschodniej.

Jest już znany podział środków na poszczególne programy krajowe:

- **Infrastruktura i Środowisko** – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska)
- **Inteligentny Rozwój** – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu)
- Wiedza, Edukacja, Rozwój – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne)
- **Polska Cyfrowa** – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe)

- **Polska Wschodnia** – 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej)
- **Pomoc Techniczna** – 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE)
- **Program dotyczący sprawiedliwej transformacji** – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, łódzkiego i lubelskiego)
- **Program Pomoc Żywnościowa** – 0,2 mld euro
- **Program Ryby** – 0,5 mld euro
- **programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej** – 0,56 mld euro.

Nazwy programów krajowych nie są jeszcze ustalone. Programy będą miały podobny zakres tematyczny do tych, które znamy z perspektywy 2014-2020, dlatego w powyższym zestawieniu użyto nazw dotychczasowych programów.

Podzielone zostały także fundusze na programy regionalne:

- dolnośląskie – 870 mln euro
- kujawsko-pomorskie – 1,475 mld euro
- lubelskie – 1,768 mld euro
- lubuskie – 736 mln euro
- łódzkie – 1,631 mld euro
- małopolskie – 1,541 mld euro
- mazowieckie – 1,67 mld euro
- opolskie – 763 mln euro
- podkarpackie – 1,661 mld euro
- podlaskie – 992 mln euro
- pomorskie – 1,129 mld euro
- śląskie – 2,365 mld euro
- świętokrzyskie – 1,106 mld euro
- warmińsko-mazurskie – 1,228 mld euro
- wielkopolskie – 1,070 mld euro
- zachodniopomorskie – 1,311 mld euro

Pieniądze na programy regionalne podzielono według algorytmu opartego na obiektywnych kryteriach, między innymi na liczbie ludności i PKB na mieszkańca. 75% środków zostało już podzielonych, a 25% przeznaczono na rezerwę programową do podziału na późniejszym etapie programowania w czasie negocjacji kontraktu programowego.

Dodatkowo sześć regionów (śląskie, łódzkie, małopolskie, lubelskie, dolnośląskie i wielkopolskie) otrzyma 4,4 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji i polityki spójności (3,8 mld euro z FST + 560 mln euro z polityki spójności).

Program dla Polski Wschodniej będzie obejmował sześć regionów – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz, co jest nowością w tej perspektywie, mazowieckie (bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów)²³²⁴.

23<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

9. Spis tabel

Tabela 1. Słownik skrótów.....	5
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.12.2020 r.).....	11
Tabela 3. Liczba ludności Gminy Pasłęk latach 2011-2020.....	11
Tabela 4. Prognoza ludności gminy Pasłęk na lata 2020-2030.....	13
Tabela 5. Powierzchnia ewidencyjna według kierunków wykorzystania [01.01.2020r.].....	14
Tabela 6. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.....	42
Tabela 7. Planowane działania na terenie Gminy Pasłęk na lata 2021-2028.....	44
Tabela 8. Podstawowe dane techniczne dotyczące sieci ciepłowniczej.....	44
Tabela 9. Podstawowe dane techniczne dotyczące źródła ciepła.....	45
Tabela 10. Podstawowe dane dotyczące instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza.	45
Tabela 11. Emisja zanieczyszczeń i zużycie paliw - 2020.....	45
Tabela 12. Planowane inwestycje na lata 2021-2028 na terenie gminy Pasłęk.....	45
Tabela 13. Drogi powiatowe na terenie gminy Pasłęk.....	46
Tabela 14. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).....	49
Tabela 15. Zakłady posiadające aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza na terenie gminy Pasłęk.....	49
Tabela 16. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza.....	52
Tabela 17. Wynikowe klasy strefy warmińsko-mazurskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	53
Tabela 18. Wynikowe klasy strefy warmińsko-mazurskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	53
Tabela 19. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	60
Tabela 20. Drogi powiatowe na terenie gminy Pasłęk.....	61
Tabela 21. Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu.....	63
Tabela 22. Stacje zasilające obszar Pasłęka.....	72
Tabela 23. Zestawienie długości linii elektroenergetycznych na terenie gminy Pasłęk.....	72
Tabela 24. Łączna liczba oraz moc instalacji OZE oraz mikroinstalacji na terenie Gminy Pasłęk.....	74
Tabela 25. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Pasłęk.....	76
Tabela 26. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Pasłęk.....	79
Tabela 27. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.....	81
Tabela 28. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd gminy Pasłęk.....	81
Tabela 29. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Pasłęk.....	85
Tabela 30. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Pasłęk.....	85
Tabela 31. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Pasłęk.....	87
Tabela 32. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Pasłęk 2018-2020 (dane podane w Mg).....	95
Tabela 33. Koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Pasłęk w latach 2017-2020. .	97
Tabela 34. Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów przez gminę Pasłęk.....	97
Tabela 35. Informacje na temat regionu północnego.....	99
Tabela 36. Pomniki przyrody na terenie gminy Pasłęk.....	107
Tabela 37. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie Gminy Pasłęk.....	110
Tabela 38. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.....	115
Tabela 39. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem.....	132
Tabela 40. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.....	141

24Grzegorz Karwatowicz, Fundusze europejskie 2021 – 2027. Co Nas czeka w nowej perspektywie finansowej?<https://przetargowa.pl/fundusze-europejskie-2021-2027-co-nas-czeka-w-nowej-perspektywie-finansowej/>

Tabela 41. Wskaźniki monitoringu Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk.....	153
---	-----

10. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Pasłęk.....	8
Rysunek 2. Gmina Pasłęk na tle powiatu.....	8
Rysunek 3. Położenie gminy Pasłęk na tle krain fizycznogeograficznych.....	10
Rysunek 4. Ilość ludności wg płci.....	12
Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w procencie ludności ogółem.....	12
Rysunek 6. Prognoza udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w procencie ludności ogółem ludności Miasta Pasłęk na lata 2020-2030.....	13
Rysunek 7. Podział powierzchni geodezyjnej według kierunków wykorzystania Gminy Pasłęk.....	15
Rysunek 8. Ilość osób pracujących w Gminie Pasłęk w latach 2010-2018 według płci.....	16
Rysunek 9. Ilość osób bezrobotnych w Gminie Pasłęk w latach 2011-2020 według płci.....	17
Rysunek 10. Średnie temperatury i opady występujące na terenie Gminy Pasłęk.....	18
Rysunek 11. Róża wiatrów gminy Pasłęk.....	19
Rysunek 12. Położenie arkusza Pasłęk na tle Mapy geologicznej Polski w skali 1:500 000 wg Marksa, Bera, Gogołka, Piotrowskie.....	21
Rysunek 13. Układ głównych dróg na terenie Gminy Pasłęk.....	47
Rysunek 14. Drogi powyżej 3 mln pojazdów rocznie (czarna kreska) na terenie Gminy Pasłęk.....	48
Rysunek 15. Podział województwa warmińsko-mazurskiego na strefy ochrony powietrza.....	50
Rysunek 16. Położenie gminy Pasłęk w strefie warmińsko-mazurskiej.....	51
Rysunek 17. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego 120 µg/m ³ ozonu w województwie warmińsko-mazurskim kryterium ochrona zdrowia ludzi.....	54
Rysunek 18. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku.....	54
Rysunek 19. Lokalizacja stacji pomiarowych w województwie warmińsko-mazurskim wykorzystanych w ocenie za rok 2020.....	57
Rysunek 20. Lokalizacja odcinków dróg wojewódzkich objętych zakresem map akustycznych źródło: „Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa warmińsko – mazurskiego, o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie”.....	62
Rysunek 21. Pasłęk DW 527 - stan z mapy akustycznej.....	63
Rysunek 22. Pasłęk DW 527 - stan po realizacji działań Aktualizacji Programu.....	64
Rysunek 23. Linie i stacje kolejowe na terenie Pasłęka.....	65
Rysunek 24. Przebieg linii najwyższego napięcia na terenie Gminy Pasłęk.....	71
Rysunek 25. Mapa sieci elektroenergetycznej na terenie gminy Pasłęk.....	73
Rysunek 26. Zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Pasłęk.....	77
Rysunek 27. Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych na terenie Gminy Pasłęk.....	77
Rysunek 28. Jednolite części wód podziemnych na terenie Gminy Pasłęk.....	79
Rysunek 29. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Pasłęk.....	82
Rysunek 30. Obszar zagrożone podtopieniami na terenie gminy Pasłęk.....	83
Rysunek 31. Tereny i obszary górnicze na obszarze gminy Pasłęk.....	88
Rysunek 32. Złóża na obszarze gminy Pasłęk.....	89
Rysunek 33. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Pasłęk [ha] (stan na rok 2014).....	93
Rysunek 34. Lokalizacja RIPOKów w województwie warmińsko-mazurskim.....	99
Rysunek 35. Obszar Natura 2000 „Murawy koło Pasłęka”.....	102
Rysunek 36. Obszary chronionego krajobrazu na terenie gminy Pasłęk.....	105
Rysunek 37. Rezerwat przyrody „Dęby w Krukach Pasłęckich”.....	106
Rysunek 38. Lasy w obrębie gminy Pasłęk.....	110